

**Plán péče o CHKO
Orlické hory
na období 2025–2034**

Návrhová část

Obsah

1	Strategická vize ochrany přírody a krajiny v CHKO.....	4
1.1	Strategie ochrany přírody	4
1.2	Legislativní zajištění ochrany	4
1.2.1	Změny zřizovacího předpisu CHKO.....	4
1.2.2	Potřeba vyhlášení MZCHÚ.....	5
2	Zásady využívání území.....	6
2.1	Zásady hospodářského využívání krajiny	6
2.1.1	Lesní hospodářství.....	6
2.1.2	Zemědělství.....	7
2.1.3	Rybářství	10
2.1.4	Myslivost	11
2.2	Zásady jiného využívání krajiny	12
2.2.1	Vodní hospodářství	12
2.2.2	Výstavba a územní plánování	14
2.2.3	Doprava.....	17
2.2.4	Energetika a sítě	19
2.2.5	Těžba nerostných surovin a rašeliny.....	19
2.2.6	Rekreace, cestovní ruch, sport	20
3	Návrhy rámcových opatření prováděných orgánem ochrany přírody.....	22
3.1	Péče o předměty ochrany	22
3.1.1	Krajinný ráz	22
3.1.2	Přírodní funkce krajiny	24
3.1.3	Přírodní hodnoty oblasti	28
3.2	Invazní a nepůvodní druhy	36
3.2.1	Invazní a nepůvodní druhy rostlin	36

3.2.2	Invazní a nepůvodní druhy živočichů	37
3.3	Práce s veřejností.....	38
3.4	Monitoring.....	39
3.5	Další speciální činnosti.....	41
3.5.1	Speciální činnosti pro druhy vázané na umělé antropogenně ovlivněné či vytvořené ekosystémy a biotopy a druhy vyžadující speciální ochranu a podporu	41
4	Závěrečný přehled prioritních úkolů	44
4.1	Ochrana krajinného rázu	44
4.2	Zlepšování přírodních funkcí krajiny.....	44
4.3	Ochrana biologické rozmanitosti a zlepšování stavu klíčových ekosystémů	44
4.4	Další prioritní úkoly	44
5	Seznam zkratek.....	46
6	Použitá literatura.....	48
7	Přílohy	57

1 Strategická vize ochrany přírody a krajiny v CHKO

1.1 Strategie ochrany přírody

Dlouhodobým cílem je krajina CHKO:

- se zachovalým, pro CHKO typickým krajinným rázem utvářeným horským masívem i navazujícím osídlením;
- s dochovanými přírodními hodnotami v celém spektru, tzn. s dominantně zastoupenými druhově bohatými lesními, nelesními a mokřadními ekosystémy s životaschopnými populacemi významných, tj. zvláště chráněných a ohrožených druhů;
- plnicí kvalitně hlavní přírodní funkce – zejména ekologickou stabilitu, migrační propustnost a retenční schopnost – a to i v zemědělsky a lesnicky intenzivně využívaných částech CHKO.

Strategické (dlouhodobé) cíle ochrany CHKO Orlické hory je možné vyjádřit následujícími prioritami:

- zachovat krajinný ráz harmonické horské krajiny s jeho typickými krajinnými charakteristikami. Důraz bude kladen především na zachování pestré mozaiky krajiny, měřítko, struktury, dominant, horizontů a ochranu dalších prvků, zejména přírodních toků, jejich niv a ploch s doprovodnou zelení, urbanistické a architektonické kvality sídel;
- zachovat rozsah a kvalitu významných nelesních ekosystémů (především horských luk, rašelinišť a vrchovišť);
- zvýšit rozsah a kvalitu významných lesních ekosystémů (především bučin, suťových lesů a horských smrčín);
- obnovovat přirozený vodní režim - revitalizací horských toků a pramenných oblastí s důrazem na rašeliniště;
- zlepšit plnění přírodních funkcí krajiny především v zemědělsky a lesnicky intenzivně využívaných částech CHKO zejména důrazem na změnu druhové skladby lesních porostů, zachování a návrat k přírodě blízkému charakteru vodních toků, údolních niv a mokřadů;
- zachovat a vytvářet vhodné podmínky pro významné druhy rostlin a živočichů a jejich společenstva, s důrazem na evropsky významné druhy;
- rekreační využití území šetrnými a trvalé udržitelnými formami.

Ve střednědobém horizontu (doba platnosti PP) budou postupně naplňovány dlouhodobé (strategické) cíle. Konkrétní postupy jejich naplňování jsou vyjádřené v návrzích opatření k jednotlivým předmětům ochrany a v zásadách využívání území, zejména k lesnickému a zemědělskému hospodaření. Významnou prioritou bude zejména udržení rozsahu a kvality dochovaných přírodních biotopů (včetně výskytu významných druhů rostlin a živočichů), revitalizace horských toků a jejich niv a obnova ekologické stability, přirozené retenční schopnosti a migrační propustnosti v intenzivně využívané krajině.

1.2 Legislativní zajištění ochrany

1.2.1 Změny zřizovacího předpisu CHKO

CHKO Orlické hory byla vyhlášena výnosem Ministerstva kultury ČSR č. j. 16368/69 ze dne 28. 12. 1969. CHKO Orlické hory byla vyhlášena podle § 8 zákona č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody, výnos je tak z legislativního hlediska zastaralý. Některé z ochranných podmínek ve

zřizovacím výnosu byly již nahrazeny základními ochrannými podmínkami CHKO přímo ze zákona, ale zbylé podmínky lze aplikovat (podle ustanovení § 90 odst. 14 ZOPK). Hranice CHKO uvedená ve výnosu je dostatečně popsána, je jednoznačná a není nutné ji měnit.

Zonace CHKO byla schválena protokolem MŽP č. j. OOP/2517/99 ze dne 16. 4. 1999 a od schválení nebyla měněna. Celkově lze konstatovat, že platná zonace plní dostatečně funkci diferenciací území při uplatňování ochranných podmínek.

1.2.2 Potřebnost vyhlášení MZCHÚ

Ve stávající soustavě zvláště chráněných území je zastoupena reprezentativně většina typů biotopů charakteristických pro tuto oblast a pokrývají nejcenější přírodní stanoviště a výskyty zvláště chráněných, vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Z hlediska funkčnosti a zabezpečení stávajících vyhlášených MZCHÚ je nutné zajistit odstranění různých nedostatků především ve zřizovacích předpisech. Z poznatků o stavu současné soustavy MZCHÚ vyplývá, že je zároveň na místě uvažovat také o možném vyhlášení dalších MZCHÚ na vybraných cenných lokalitách, které jsou potenciálně ohroženy nebo jde o ochranně cenné lokality ve III. zóně. O zachování dobrého stavu ostatních lokalit bude AOPK ČR usilovat v rámci péče o krajinu bez jejich vyhlášení za MZCHÚ.

Navrhovaná opatření:

Zpracovat potřebné podklady a vyhlásit MZCHÚ:

Název: **PP Rašeliniště pod Pětirozcestím**

k. ú. Velká Zdobnice

Předmět ochrany: svahová prameniště s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Ke stávající rezervaci připojit i vybrané rašelinné lesní louky na Reiterbachu. Zvážit spojení se stávající PP Pod Zakletým

Z důvodu odstranění nedostatků ve zřizovací dokumentaci nově vyhlásit:

PR Sedloňovský vrch, PR Pod Vrchmezím, PR Komářův vrch a PR Zemská brána

Na základě výsledků průzkumů a analýzy ohrožení prověřit možnosti vyhlášení, případně vyhlásit nová MZCHÚ na lokalitách ve II. nebo III. zóně CHKO:

- přechodová rašeliniště s výskytem rosnatky okrouhlolisté Nad Polankou, Pod Anenským vrchem a Nad kapličkou
- prameniště a rašeliniště u Čertova mlýna nad Zelenkou
- mokré a mezofilní louky na Číhalce v Olešnici v O.h.
- mokré louky pod silnicí z Bartošovic v O.h. do Vrchní Orlice
- mokré a mezofilní louky v nivě Divoké Orlice
- suťové pole pod Korunou

U nejcenějších lokalit (zejména v MZCHÚ) na nelesních pozemcích ve vlastnictví státu zajistit převod práva hospodařit do příslušnosti AOPK ČR.

2 Zásady využívání území

2.1 Zásady hospodářského využívání krajiny

2.1.1 Lesní hospodářství

Lesy jsou pro CHKO Orlické hory rozhodující krajinnou složkou (lesnatost 68 %). Lesní hospodářství zásadním způsobem ovlivňuje charakter oblasti a předměty její ochrany. Způsob a míra intenzity lesnického hospodaření má významný dopad na existenci společenstev a druhů vázaných na les, na plnění přírodních funkcí krajiny i na krajinný ráz. Uplatňování dále uvedených zásad bude přispívat k zachování, případně ke zlepšování stavu přírody a krajiny v CHKO.

Dlouhodobým cílem jsou přírodě blízké lesní ekosystémy s pestrou druhovou skladbou, s bohatou strukturou, vysokou ekologickou stabilitou, a s dostatečným podílem odumřelého dřeva a se spontánně probíhající přirozenou obnovou.

Navrhované zásady pro hospodářské využití lesů pro celé území CHKO:

- podporovat přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin a realizovat dostatečnou ochranu takovýchto nárostů proti zvěři;
- zakládat smíšené porosty stanovištně původních dřevin, udržení jejich druhové pestrosti vhodnou ochranou proti zvěři a při následné výchově;
- zvyšovat druhovou diverzitu lesních ekosystémů výsadbami vtroušených původních dřevin (např. jeřáb ptačí, bříza pýřitá, jilm horský, javor mléč a klen, lípy, jasan ztepilý) diferencovaně dle stanovišť a jejich podpora při výchově;
- podporovat věkovou a prostorovou diferenciaci porostů uplatňováním maloplošné obnovy (skupinové, clonné, s využitím menších obnovních prvků než je zákonný limit 1 ha) a realizací nerovnoměrných výchovných zásahů, narušujících homogenitu porostu v hlavní úrovni, cílených na zvýšení stability a diverzity porostu;
- cíleně podporovat jedli bělokorou, individuálně pracovat se skupinami plodících jedlí vhodnými obnovními postupy, zvýšená péče při výsadbách;
- ve III. zóně CHKO při umělé obnově podporovat/ponechávat v porostech současné zastoupení stanovištně původních listnatých dřevin a jedle bělokoré;
- v I. a II. zóně CHKO při umělé obnově zachovávat nebo obnovovat v porostech zastoupení stanovištně původních listnatých dřevin a jedle bělokoré odpovídající přirozené skladbě daného stanoviště;
- v biologicky hodnotných porostech (mapovaných jako přírodní lesní biotopy) v I. a II. zóně obnovu provádět maloplošnými clonnými prvky a porosty s vysokou biologickou hodnotou převádět na nepasečné způsoby hospodaření;
- v lesích skladebních částí ÚSES (zvláště v biocentrech) podporovat při obnově významně vyšší zastoupení stanovištně původních listnatých dřevin a jedle, viz kap. 3.1.2.1;
- využívat přípravné dřeviny, zejména na kalamitních plochách;
- postupně přeměňovat druhovou skladbu v porostech s nepůvodními druhy, zejména kosodřevinou a exotickými smrky a borovicemi, vnášet stanovištně původní dřeviny formou dosadby do mezer či podsadby, případně plošně malými rekonstrukcemi s ponecháním životaschopných smrků ztepilých a listnáčů a s následnou preferencí vnesených dřevin při výchově; vše provádět diferencovaně dle stanoviště a stavu porostu a přednostně v území navazujícím na MZCHÚ;

- v porostech s výskytem geograficky nepůvodních dřevin (exotické druhy smrků, kosodřevina, borovice pokroucená apod.) redukovat tyto dřeviny při výchově a vyloučit je při obnově (včetně volby takového obnovního postupu, který nevytváří podmínky pro jejich přirozenou obnovu), viz kap. 3.2.;
- přeměňovat smrkové monokultury nevhodného původu, vykazujících známky nestability a fyziologického poškození vnášením MZD i v předmýtním věku;
- ponechávat jednotlivé stromy (výstavky), případně i skupiny stanovištně původních (zejména listnatých) dřevin na obnovované ploše k podpoře přirozeného zmlazení a ponechat je na obnovované ploše až k přirozenému rozpadu v množství dle metodického pokynu MŽP (při zohlednění požadavků ochrany lesa a bezpečnosti na značených trasách);
- ponechané stromy vybírat s ohledem na jejich biotopovou kvalitu, vitalitu a mechanickou stabilitu;
- ponechávat odumřelé dřevo v množství a struktuře dle metodického pokynu MŽP, především v I. a II. zóně CHKO a přednostně ve formě stojících stromů (podíl v závislosti na zóně a složení porostu) v lesních porostech jako biotopu bezobratlých, mechorostů a hub, ponechávat doupné stromy jako hnízdních biotopy ptáků. Tlející dřevo s vysokou schopností zadržování vody poskytuje dostatečnou vláhu i přísun živin z rozkládající se hmoty pro obnovu lesa;
- ponechávat a udržovat lesní louky, světliny, mokřady, prameniště a rašeliniště, zvláště ty, které nejsou přímo chráněny v MZCHÚ v lokalitách s výskytem druhů vázaných spíše na nelesní prostředí;
- ponechávat lesní okraje, včetně keřového patra a jejich zakládání s vytvořením přechodu k nelesním společenstvům (ekotonové společenstvo);
- obhospodařovat lokality s výskytem zvláště chráněných (zařazených ve vyhlášce č. 395/1992 Sb.) a ohrožených (zařazených v červeném seznamu) druhů hub, rostlin a živočichů způsobem vedoucím k udržení jejich populací dle doporučení Správy CHKO;
- provádět činnosti ke snížení skutečných stavů spárkaté zvěře jako opatření ke snížení škod na lesních porostech, klást důraz na pečlivé sčítání zvěře a myslivecké plánování, viz kap. 2.1.4. .

Uvedené zásady jsou rozpracovány v Rámcových směrnících péče o les (příloha č. 1), kde jsou zohledněny odlišnosti podle aktuální dřevinné skladby porostů, zón CHKO a cílového lesního společenstva v konkrétních stanovištních podmínkách.

2.1.2 Zemědělství

Zemědělství výrazně ovlivňuje charakter Orlických hor a jejich vnímání jako udržované přírodně-kulturní krajiny. Na území CHKO je zemědělská půda využívána především jako louky a pastviny. Míra intenzity zemědělského hospodaření, jeho způsob a nastavení agrotechnických termínů má (a bude mít) zásadní dopad na existenci nelesních společenstev a druhů vázaných na agrární prostor, zejména lučních a polních druhů ptáků a bezobratlých živočichů. Absence hospodaření představuje značný problém u přírodně nejceněnějších biotopů, jako jsou např. mokřadní louky s výskytem vzácných druhů rostlin a živočichů.

Zemědělská krajina ve všech svých složkách (včetně systému mimolesní zeleně) by měla zaručit existenci širokého spektra živočichů a rostlin a být prostorem, který se bude vyznačovat odpovídající ekologickou stabilitou, retenční schopností, vysokou migrační propustností i estetickou hodnotou.

Navrhované zásady zemědělského hospodaření:

- na území I. a II. zóny, evropsky významných lokalit, ptačí oblasti a na lokalitách s evidovaným výskytem významných druhů hospodařit extenzivně, s ohledem na zachování ochranně cenných biotopů a druhů;
- upravovat způsob hospodaření na pozemcích zarůstajících invazními a expanzivními druhy či náletovými dřevinami k jejich potlačení nebo na neobdělávaných pozemcích hospodaření obnovit, viz kap. 3.2.;
- zatravnit plochy orné půdy nevhodné pro hospodaření, zejména v blízkosti vodních ploch, podél vodních toků a na svazích, budovat i jiná protierozní opatření a opatření podporující retenci vody (mimo zatravňování a výsadby např. zasakovací pásy, meze, vsakovací jámy), např. u obcí Kunvald, Pěčín, Uhřetov viz kap. 2.2.1;
- zlepšovat druhovou skladbu lučních porostů vhodně organizovanou a načasovanou péčí o stávající louky (např. ponechání nepokosených ploch a rozrůznění termínů seče v lokalitách s rozsáhlými lučními enklávami) ;
- přisev a obnovu travních porostů provádět pouze v odůvodněných případech, především ve III. a IV. zóně, a používat druhově obohacené travní směsi (dlouhodobě používané druhy, bez přítomnosti hybridů v souladu s příslušnými Standardy péče o přírodu a krajinu; např. SPPK 02001, SPPK 02007 (<https://aopk.gov.cz/platne-standardy>));
- obnovy a rychloobnovy travních porostů přeoráním nebo diskováním provádět jen na vysloveně kulturních, degradovaných či silně zaplevelených, a současně erozně neohrožených plochách, záměr konzultovat s AOPK ČR z důvodu posouzení již vznikajícího biotopu a výskytu významných druhů, obnovy neprovádět plošně, ale postupně po částech;
- pastevní areály oplocovat tak, aby nepůsobily jako migrační bariéra pro volně žijící živočichy, v případě prokázaného opakovaného výskytu velkých šelem chránit stáda v souladu s příslušným Standardem na ochranu hospodářských zvířat (viz kap. 3.1.2.3);
- provádět výsadby autochtonních druhů stromů a keřů do zemědělské krajiny za účelem rozčlenění půdních celků a vytvoření potravního a úkrytového potenciálu pro živočichy (zejména polní druhy ptáků), včetně následné péče;
- nepoškožovat (např. nevhodným ořezem nebo pastvou) dřeviny nacházející se na okrajích i uvnitř půdních bloků, taková místa vymezit v LPIS jako krajinné prvky;
- nepoškožovat (např. sešlapem pasených zvířat) podmáčená místa na okrajích i uvnitř pastvin, taková místa vymezit v LPIS jako krajinné prvky;
- udržovat a obnovovat stávající zeleň rostoucí mimo les - solitéry, liniovou zeleň, meze, aleje, stromové i keřové remízy, zachovávat zeleň na kamenných snosech viz kap. 3.1.3.2;
- při výskytu invazních rostlin na zemědělské půdě bránit jejich dalšímu šíření a redukovat stávající ložiska výskytu (především lupina mnoholistá, kolotočník ozdobný, netýkavka žláznatá);
- nefunkční a dožívající odvodňovací systémy v trvalých travních porostech v případě shody s vlastníkem zařízení (stavby) neopravovat a v součinnosti s vodoprávním úřadem rušit, vznikající mokřady evidovat v LPIS jako krajinné prvky mokřad viz kap. 2.2.1;
- vhodným postupem prací a vhodnou zemědělskou mechanizací zamezovat nadměrnému zhutňování půdy, a tím omezenému zasakování vody;
- na ochranně cenných nelesních lokalitách (tj. s výskytem zvláště chráněných a ohrožených druhů a cenných společenstev) hospodařit po konzultaci s AOPK ČR způsobem podporujícím dané společenstvo či výskyt významných druhů rostlin

a živočichů (kosení ruční, či malou mechanizací, pastva, redukce náletových dřevin, pásová seč, posun seče, ponechávání nepokosených několikametrových pásů či plošek, obnova povrchových stružek, narušení drnu či jiná speciální opatření), viz kap. 3.1.3.1;

- zalesňování zemědělských pozemků provádět pouze v případech, kdy ekologický přínos nově vzniklého lesního společenstva bude vyšší než zachování stávajícího stavu, tj. zejména při zalesnění s použitím vhodné dřevinné skladby, a v rozsahu, při kterém nedojde k výrazné změně celkového poměru a prostorového uspořádání lesní a nelesní krajiny v CHKO;
- rychle rostoucí dřeviny vysazovat a pěstovat jen zcela výjimečně s ohledem na krajinný ráz a s ohledem na riziko nekontrolovaného šíření nepůvodních druhů; pro zakládání preferovat ornou půdu;
- nezpevněná polní hnojiště umisťovat po provedení nezbytných preventivních opatření zabraňujících odtoku hnojůvky pouze do míst, ze kterých nemůže dojít k ohrožení ochrannárensky cenných lokalit a vodních ekosystémů;
- preferovat mechanické způsoby eliminace hlodavců na orné půdě (např. hluboká orba) před aplikací rodenticidů;
- v případě výskytu zvláště chráněných druhů motýlů (modrásek bahenní a modrásek očkovaný a. j.) po konzultaci s AOPK ČR posunout seč mimo období mezi 10. 6. a 1. 9. a případné přepásání provádět až po 1. 10., neprovádět přeorávání luk a používání insekticidů;
- v případě zahníždění významného druhu ptactva (např. chřástal polní, bekasina otavní, jeřába popelavého aj.) na zemědělské půdě spolupracovat s AOPK ČR na zajištění jeho ochrany (vynechání smykování, posun, vynechání seče apod.), viz kap. 3.1.3.1;
- realizovat pastvu hospodářskými zvířaty (zachování a obnova biologické rozmanitosti a malovýrobní struktury krajiny); pastvu provádět v souladu s ekologickou únosností pozemků, tzn. nepřekračovat výši přípustného počtu zvířat, aby nedocházelo k ohrožení pozemků erozí; z pastvy v odůvodněných případech vyloučit zamokřené pozemky apod.;
- mulčování travních porostů provádět jen výjimečně (potřeba likvidace dřevinného náletu, obnova dlouhodobě neobhospodařovaných pozemků apod.);
- nové zemědělské objekty umisťovat přednostně do stávajících zemědělských areálů (do III. a IV. zón), využívat stávající budovy a již zastavěné plochy a v souladu s cíli ochrany krajinného rázu (objekty by měly odpovídat charakterem i velikostí danému způsobu hospodaření a výměře obhospodařovaných ploch v dané lokalitě a ctít architektonickou návaznost na místní tradiční zástavbu), viz kap. 2.2.2;
- aplikaci hnojiv (hnůj, kompost, močůvka, průmyslová hnojiva, kejda) provádět na travních porostech pouze v době a na místech zaručujících vyloučení negativního dopadu na ochrannárensky významné fenomény (s ohledem na výskyt vzácných a chráněných druhů, ochranu před znečištěním povrchových a podzemních vod apod.), aplikaci hnojiv provádět spíše častěji menšími dávkami; z hnojení vynechat vlhké pcháčkové louky, tužebníková lada a všechny typy rašelinných luk;
- upřednostňovat organická hnojiva (kompostovaný hnůj a kompost), včetně zeleného hnojení před hnojením průmyslovými hnojivy;
- v souladu s aktuálním plánem ÚSES vytvořit prostor pro prvky ÚSES na zemědělské půdě např. v rámci komplexních pozemkových úprav a realizovat je viz kap. 3.1.2.1;
- obnovovat původní a zřizovat nové polní cesty s přírodním povrchem, doprovodnou zeleň vysazovat s ohledem na zachování stávající; liniovou výsadbu podél polních cest prostorově a druhově diferencovat – vysazovat ostrůvkovitě s ponecháním proluk, s převahou keřů v kombinaci se stromy viz kap. 3.1.3.2.

2.1.3 Rybářství

Rybníkářství

Na území CHKO Orlické hory se ve většině případů nejedná o rybníkářství v pravém slova smyslu (např. rybníky produkčního rybářství s polointenzivním chovem ryb), neboť na území CHKO Orlické hory nejsou příliš vhodné geomorfologické podmínky pro výstavbu rybníků ani pro rybářské hospodaření. Jsou zde však záměry výstavby nových vodních nádrží (většinou drobných nádrží různého účelu na soukromých pozemcích). Pro chov ryb, povětšinou extenzivního charakteru, jsou využívány především malé vodní nádrže (rybníky s plochou do 1 ha), které (včetně litorálu a mokřadů) zároveň tvoří významné biotopy pro řadu rostlinných i živočišných druhů. Stavby nových a rekonstrukce stávajících vodních nádrží a rybníků jsou jedním z opatření, která podporují zadržení vody v krajině a mohou být přínosem pro ochranu přírody i z jiných hledisek (ochrana biotopů a druhů).

Navrhované zásady:

- nově budované MVN koncipovat primárně jako boční nebo obtékané, průtočné navrhovat jen výjimečně mimo vodní toky s přirozeným hydromorfologickým a ekologickým stavem koryt a jejich niv;
- v zemědělské krajině zachovávat nebo nově zakládat infiltrační zatravňovací pásy okolo MVN (např. soustava malých vodních nádrží na pravostranném přítoku Dědiny v k. ú. Polom v Orlických horách, dále malé vodní nádrže na Stříbrném potoce v k. ú. Pěčín u Rychnova nad Kněžnou, na Uhřínovském potoce v k. ú. Velký Uhřínov anebo malé vodní nádrže situované v dílčím povodí vodního toku Fibich v k. ú. Olešnice v Orlických horách);
- v nátokové části, mimo litorální pásmo MVN, navrhovat a vytvářet neprůtočné tůně, zásobované zvýšenou hladinou podzemní vody, popřípadě tůně, které jsou napojeny na koryto vodního toku průsakovými kolektory; v podhrází MVN, tj. mezi soutokem odpadů ze spodní výpusti a z bezpečnostního přelivu, vytvářet tůně, která pro oba odpady může sloužit jakožto vývar a současně být významným příspěvkem k obohacení biodiverzity zdejšího akvatického ekosystému;
- odbahňování a opravy stávajících MVN směřovat do období mimo rozmnožování, vývoj a zimování obojživelníků a hnízdění ptáků (ideálně od 1. 9. do 31. 10.), minimalizovat délku trvání prací; při odbahňování stávajících MVN ponechávat cennější části litorálu bez zásahu (min. 20 % plochy); sklon dna vodní nádrže musí umožnit po vypuštění dno MVN osušit; během odstraňování naakumulovaného sedimentu nezasahovat do nepropustných vrstev dna a nevytvářet bezodtoká místa;
- vypouštění akumulované povrchové vody z MVN provádět přednostně v podzimních měsících (ideálně od 1. 9. do 31. 10.) a bezprostředně po provedení nezbytných úkonů (např. výlov) zahájit jejich napouštění; plůdkové rybníky vypouštět na jaře; manipulaci s vodou přizpůsobit biologickým nárokům významných druhů živočichů a rostlin, brát ohled na potřebu likvidace invazních druhů;
- na MVN lokalizovaných v I. a ve II. zóně ochrany CHKO, a dále na MVN s výskytem zvláště chráněných druhů bezobratlých živočichů, ryb, obojživelníků a vodních ptáků provádět extenzivní způsob rybníčního hospodaření;
- udržovat či nasazovat vhodnou rybí obsádku (s přítomností zejména střevle potoční – *Phoxinus phoxinus*, mřenky mramorované – *Barbatula barbatula* a hrouzka obecného – *Gobio gobio*);
- cíleně nezavádět orobinec a rákos do plochy zátopy MVN, zejména pak do jejího litorálního pásma; případné samovolné rozšíření orobince a rákosu omezovat vysekáváním do 20 % zatopené plochy MVN; porosty orobince či rákosu redukovat

pouze mimo termín od 1. 4. do 31. 8. daného roku, kdy by mohlo ve vysekávané vegetaci, s ohledem na vývoj klimatických podmínek, docházet k hnízdní ptactva;

- provádět údržbu porostů vzrostlých dřevin a křovin v břehových partiích MVN tak, aby nedocházelo k nadměrnému zástinu zatopené plochy MVN a k potlačování růstu bylinných litorálních porostů; litorální pásmo by mělo být udržováno zcela prosté vzrostlých dřevin.

Sportovní rybářství

Rybářské revíry na území CHKO Orlické hory jsou pouze pstruhové. Mezi páteřní toky patří Divoká Orlice, Bělá, Olešenka, Zdobnice a Kněžná – tyto revíry jsou obhospodařovány místními organizacemi Českého rybářského svazu („MO ČRS“). Toky jsou rozděleny na lovné a chovné. Nejvýznamnějším rybářsky obhospodařovaným druhem ryb je pstruh potoční. Druhové složení rybích společenstev v tekoucích vodách je ovlivněno vodností toků a částečně i způsobem rybářského obhospodařování. Významná je existence zdejších populací zvláště chráněných druhů kruhoústých a ryb, zejména mihule potoční, stěvle potoční a vranky obecné. Kromě pozornosti věnované kvalitě vod je nutné věnovat zvýšenou pozornost nebezpečí rozšiřování nepůvodních druhů ryb, které by mohly ohrozit stabilitu původních ichtyocenóz. Je žádoucí navázat a udržovat, oboustranně prospěšnou, spolupráci se zdejšími MO ČRS, rovněž i vyhledávat a využívat vhodných příležitostí k informování veřejnosti o ochraně vod a ochraně původních společenstev ryb.

Navrhované zásady:

- úseky vodních toků protékající v I. a II. zóně CHKO Orlické hory užívat jako chovné pstruhové revíry;
- aktivně využívat autochtonní druhy, především z místních populací nebo jednoho povodí; přizpůsobovat obsádky ryb výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů;
- změny a vydávání nových zarybňovacích plánů provádět po dohodě s AOPK ČR;
- odlovy elektrolovnými zařízeními provádět mimo období rozmnožování a vývoje vranky obecné;
- při hospodaření na rybářských revírech předcházet šíření invazních druhů raků a račího moru (důkladně vysoušet a dezinfikovat užívanou rybářskou výstroj a náčiní před vstupem do koryta vodního toku, stejně tak při přecházení mezi jednotlivými koryty vodních toků, zajistit osvětovou činnost mezi rybáři atd.);
- provádět nebo se spolupodílet na provádění ichtyologických průzkumů;
- v souvislosti s projevy negativních dopadů probíhající změny klimatu a periodicitou rozkolísanosti průtokových stavů v korytech vodních toků iniciovat vyhlášení chráněných rybích oblastí.

2.1.4 Myslivost

Zvýšené stavy spárkaté zvěře jsou významným limitem, jak pro přirozenou, tak pro umělou obnovu lesních porostů, do jisté míry limitují i uplatnění přírodě blízkého hospodaření v lesích a způsobují nežádoucí disturbance i v nelesních ekosystémech. Škody způsobené prasetem divokým se objevují na lokalitách s evidovaným výskytem zvláště chráněných druhů rostlin i v MZCHÚ. Zvyšuje se početnost konkurenčně zdatných geograficky nepůvodních druhů (psík mývalovitý, mýval severní, norek americký). Novým prvkem je přítomnost vlka obecného s potenciálem vytvoření trvalých stabilních populací.

V zájmu zajištění ochrany přírody v území je provozování myslivosti tak, aby nedocházelo ke zhoršování dochovaného stavu přírodního prostředí a udržení takových stavů zvěře, které nepůsobí škody na cenných lokalitách. Z hlediska ochrany přírody je v hodné posílení populací

vzácných druhů zvěře, a naopak snížení stavů zvěře, která způsobuje na přírodním prostředí škody.

Navrhované zásady:

- ve spolupráci s orgány státní správy myslivosti snižovat početní stavy spárkaté, zejména jelení a černé zvěře;
- kontrolovat a udržovat výskyt nepůvodních druhů spárkaté zvěře (muflon, daněk), na úrovni nepoškozující přírodní prostředí;
- myslivecká zařízení k příkrmování zvěře, včetně vnazení pro účely intenzivního lovu a slanisek umisťovat po dohodě s AOPK ČR mimo MZCHÚ, I. zóny CHKO, významné biotopy a plochy s prokázaným výskytem ZCHD rostlin (např. biocentrum Zelenka);
- snižovat zvýšené stavy druhů, které jsou predátory na zemi hnízdících ptačích druhů (např. lišky obecné, psíka mývalovitého, norka amerického, mývala severního a prasete divokého). Především v oblasti s výskytem chřástala polního prosazovat snížení stavů jeho predátorů (např. lišek, kun) a druhů negativně působících na biotopy, kde hnízdí (např. divokých prasat);
- v případě invazních druhů živočichů, kteří nejsou zvěří, ale jejich likvidace je lovem možná např. norek americký (*Mustela vison*), psík mývalovitý (*Nyctereutes procyonoides*), provádět jejich eliminaci s využitím všech povolených způsobů lovu;
- na území CHKO nenavrhovat zakládání nových intenzivních chovů zvěře (obory, bažantnice);
- respektovat výskyt vlka jako přirozenou součást ekosystémů Orlických hor;
- při aplikaci práva myslivosti předcházet šíření geograficky nepůvodních druhů zvěře (např. muflon).

2.2 Zásady jiného využívání krajiny

2.2.1 Vodní hospodářství

Vodní toky na území CHKO Orlické hory patří do povodí řeky Labe. Malá severní část CHKO je odvodňována přítoky Metuje, ze zbývajících částí pak vody potoků a řek ústí do Divoké Orlice. Na horním toku Divoké Orlice v oblasti Orlického Záhoří došlo k regulaci pravostranných přítoků Divoké Orlice, a to především směrovou a spádovou úpravou.

Orlické hory jsou významným vodohospodářským územím – jsou vyhlášeny jako chráněná oblast přirozené akumulace vod (CHOPAV). Většina vodních toků má vhodné podmínky pro život akvatických a semiakvatických organismů. Migrační překážky na tocích představují především soustavy příčných objektů a také cestní propustky. Hydroenergetický potenciál vodních toků v CHKO je prozatím využíván jen minimálně, avšak nikoliv bezproblémově (nedodržování minimálních zůstatkových průtoků, špatně prostupné, neprostupné či zcela chybějící rybí přechody). Znečištění odpadními vodami z obcí a průmyslových nebo zemědělských objektů je v současnosti mnohem nižší než dříve díky výstavbě kanalizací a čistíren odpadních vod v mnoha obcích a provozech.

Dlouhodobým cílem jsou vodní toky, včetně jejich pramenných oblastí a údolních niv s vysokou ekologickou hodnotou, dále zvýšená retenční schopnost krajiny, čistota povrchových i podzemních vod a nenarušené migrační kontinuum na významných vodních tocích v CHKO Orlické hory.

Navrhované zásady (hospodaření s vodou v krajině):

- provádět revitalizační opatření na technicky upravených korytech vodních toků a jejich niv, a to zejména na těch vodních tocích, které vykazují příznivý revitalizační potenciál

(především v místech umožňujících bezeškodné plošné rozlivy povodňových průtoků) a v úsecích koryt vodních toků ohrožených dnovými či břehovými erozními procesy, spolupracovat s AOPK ČR;

- podporovat procesy samovolné renaturace technicky upravených koryt vodních toků, a to zejména těch, které nejsou nadměrně zahloubeny, nevykazují pokročilé erozní procesy a dále pak těch, u kterých po rozpadu původního opevnění dochází k návratu přirozených korytotvorných procesů;
- zachovávat přirozenou strukturu a skladbu břehových porostů koryt vodních toků (druhová a věková rozmanitost, zapojené porosty s keřovým patrem), stejně tak zachovávat strukturovanou výsadbu břehových porostů podél koryt vodních toků s chybějícím vegetačním doprovodem;
- upřednostňovat ponechání zpřírodnělých ploch s obnovujícím se vodním režimem v krajině oproti provádění oprav stávajících lesnicko-technických hydromeliiorací provedených na lesních půdách, stejně tak u oprav stávajících hlavních odvodňovacích a podrobných odvodňovacích zařízení atp., realizovaných na zemědělských půdách v I. a II. zóně CHKO Orlické hory;
- realizovat budování drobných vodních ploch s cílem zvýšení biodiverzity a krajinných hodnot území;
- u sídel s veřejným kanalizačním řádem, u zemědělských objektů a průmyslových provozů, popřípadě u jednotlivých obytných objektů situovaných v horních částech povodí, na vodních tocích s nízkými průtokovými stavy realizovat aplikaci nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod.

V CHKO Orlické hory je řada drobných i větších zdrojů pitné vody, vodárenské nádrže se zde nevyskytují. Kromě vodárenských odběrů je hydroenergetický potenciál vodních toků využíván pro výrobu elektrické energie (dvě derivační MVE a dvě příjezové MVE na území CHKO, dále jedna derivační MVE při hranici CHKO), odběry pro průmyslové provozy a rekreaci (odběry vody za účelem zajištění výroby technického sněhu pro technické zasněžování lyžařských svahů ve zdejších skiareálech). Odběrná místa jsou obvykle spojena se stavbou příčných objektů v tocích, které narušují říční (potoční) kontinuum a často, tak vytváří migrační bariéru pro obousměrný pohyb akvatických živočichů, zejména pak třecí, potravní a distribuční migrace ryb a kruhoústých.

Navrhované zásady (odběry a jiné využívání vod):

- při realizaci projektů na odstranění nebo obousměrné zprůchodnění migračních bariér, kamenných stupňů a jezů na tocích nahrazovat spádové objekty drsnými skluzovými objekty, případně dnovými peřejemi;
- nenavrhovat k realizaci vznik nových MVE;
- obnovy a rekonstrukce starých vodních děl, a to včetně náhonů, realizovat pouze v odůvodněných případech, v souvislosti s tímto řešit otázky průchodnosti pro migrující vodní živočichy v obou směrech proudění vodního toku včetně zajištěné funkční ochrany kruhoústých a ryb před jejich splavením do turbín stávajících MVE.

Navrhované zásady (protipovodňová opatření):

- přírodě blízká PPO realizovat především revitalizacemi hydrotechnicky upravených koryt vodních toků (modelace koryt a navazujícího nivního terénu, podporující povodňová vybřežení a neškodné ukládání povodňových splavenin a spláví), ochranou podmínek pro přirozené povodňové rozlivy, obnovou šířky povodňových perimetrů, odsazováním hrází, případně budováním odlehčovacích a ochranných koryt (bypassů), přírodě blízkých povodňových nádrží a poldrů, dále pak využíváním stávajících retenčních prostorů a revitalizačními kompenzacemi technických opatření PPO; chránit

stávající přírodě blízký, morfologicky autentický stav vodních toků a niv s režimem povodňových rozlivů do nivních území;

- při provádění technických prvků PPO v zastavěném území sídel nezhoršovat hydromorfologický a ekologický stav dotčených vodních toků a jejich niv, realizovat pouze taková projektová řešení PPO, která jsou navržena tak, aby vedle sledovaných efektů protipovodňové ochrany bylo co nejlépe využito příležitosti ke zlepšení morfologicko-ekologického stavu, tedy přiblížení koryt a niv přírodnímu stavu;
- u povodňových nádrží a poldrů protékaných tokem zajistit migrační prostupnost pro akvatické živočichy a zachování vodního režimu při běžných průtocích, tj. umožnit mírné rozlivy, korytotvorné procesy, splaveninový režim apod.;
- odstraňovat příčné objekty v korytech vodních toků, které působí jako povodňové překážky a nežádoucím způsobem vzdouvají povodňové průtoky;

2.2.2 Výstavba a územní plánování

Plánování výstavby prostřednictvím procesu územního plánování a možnost jej ovlivnit a spoluvytvářet je výchozím prostředkem pro dosažení cílů ve vztahu k ochraně krajinného rázu. Urbanistická struktura, charakter zástavby, sídelní zeleň, vodní toky a plochy, technická infrastruktura, cestní síť ad., svým spolupůsobením vytváří celkový obraz sídla v krajině, jejíž jsou nedílnou částí. Jako dlouhodobý cíl v oblasti výstavby a územního plánování lze označit zachování typické struktury sídel včetně charakteru zástavby, jakož i ochrana volné krajiny před nežádoucí urbanizací.

Diferencovanou ochranou jednotlivých oblastí a míst krajinného rázu na území CHKO se zabývá studie Preventivní hodnocení krajinného rázu Orlické hory (Mgr. David Třešňák, aktualizace 2021), která popisuje a vymezuje pozitivně vnímané krajinné hodnoty a navrhuje opatření pro jejich udržení. Sídla na území CHKO Orlické hory jsou dle této studie zařazena do čtyř kategorií (viz mapová příloha studie Preventivní hodnocení krajinného rázu), přičemž kvalitativní hodnota se opírá o dvě základní kritéria: působení sídla v širším krajinném rámci a zachovalost urbanistické struktury sídla.

Zásady pro jednotlivé kategorie sídel:

- kategorie I. - stabilizovaná sídla, zástavbu doplňovat výjimečně, důsledně zachovávat strukturu a charakter zástavby (charakter viz níže), bez oplocení;
- kategorie II. - umožnit částečné rozšíření či doplnění zástavby, zachovávat strukturu a charakter zástavby optimálně bez oplocení;
- kategorie III. - zachovávat strukturu zástavby včetně výškové hladiny, novou zástavbu směřovat do proluk nebo ve vazbě na souvisle zastavěné území, chránit charakter zástavby (viz níže);
- kategorie IV. - kultivovat strukturu zástavby (kde je to možné), nezvyšovat výškovou hladinu zástavby.

Obecné zásady pro územní plánování:

- v rámci územního plánování řešit krajinu dotčeného území jako vyvážený celek zohledňující zájmy ochrany přírody, kterými jsou: prostupnost krajiny, retenční schopnost, ekologická stabilita území a zachování přírodních funkcí krajiny;
- v rámci ÚPD zajistit takové funkční využití území, které umožní pro známé lokality zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů zachování v příznivém stavu z hlediska jejich ochrany;
- v procesu územního plánování využívat studii Preventivní hodnocení krajinného rázu, která definuje významné hodnoty krajinného rázu (přírodní a kulturní dominanty, části

sídel s cennou tradiční zástavbou, limity lokalit ad.);

- s využitím odborných podkladů (Preventivní hodnocení krajinného rázu pro CHKO Orlické hory) zpracovat do územních plánů, případně územních plánů s prvky regulace či regulačních plánů, popis dochované urbanistické struktury a charakteru tradiční orlickohorské architektury v podrobnosti odpovídající typu územně plánovací dokumentace;
- nové rozvojové plochy i jednotlivé stavby navrhovat a umisťovat tak, aby byl zachován charakter venkovských sídel a jejich urbanistické, architektonické a estetické hodnoty;
- nové rozvojové plochy navrhovat prioritně v přímé návaznosti na stávající zastavěné části, avšak se zřetelem na průchodnost volné krajiny;
- nové zastavitelné plochy navrhovat přednostně ve IV. a III. zóně CHKO s vazbou na stávající komunikace;
- usilovat o kontinuitu architektury a přirozený urbanistický vývoj, při tom se vyhýbat vymezování plošně či početně významných souvislých celků obytných staveb z důvodu problematických návazností na stávající strukturu obcí;
- větší souvislé rozvojové lokality (nad 3 hlavní objekty) podmiňovat zpracováním územních studií, které budou souhrnně řešit základní hmotovou a prostorovou regulaci budoucích staveb;
- upřednostňovat využití stávajících vnitřních rezerv sídel, kterými jsou dosud nevyužité nezastavěné plochy (proluky) a zejména zastavěné plochy tzv. brownfieldů (stávající zastavěné, ale nevyužívané plochy);
- chránit fragmenty volné krajiny v zastavěném území před zástavbou (nivy vodních toků, vodní plochy s břehovými porosty, remízy, nelesní dřeviny a sídelní zeleň), navrhovat pro ochranu těchto ploch vhodné podmínky využití;
- v místech, kde zaniklá sídla či stavby již splynula s přírodou a jsou bez vazby na současnou zástavbu nebo jsou bez vazby na cestní síť, respektovat vývoj krajiny a nenavrhovat obnovu zaniklých sídel;
- respektovat zástavbu dochované tradiční historické architektury a chránit kulturně-historické dominanty i drobné sakrální stavby před snížením jejich vizuálního působení;
- chránit přírodní dominanty (hřbet, vrcholy, exponované polohy, ap.) před nežádoucí výstavbou;
- minimalizovat terénní úpravy, při nezbytných terénních úpravách respektovat přirozený průběh terénu;
- minimalizovat rozsah zpevněných ploch, zachovávat povrchy schopné vsakovat vodu (z důvodu zadržování vody v území a zpomalení odtoku);
- v žádoucích případech stanovit pořadí změn v území (etapizace výstavby);
- na území CHKO nenavrhovat umisťování trvalých i dočasných staveb a výrobků s funkcí stavby, které nerespektují charakter tradiční venkovské horské zástavby (mobilheimy, tiny houses, stavební buňky, lodní kontejnery, maringotky, obytné posedy, obytné krmelce, stromové domky, různé formy glampingu aj.), pokud jejich umístění není veřejným zájmem a pokud by nebyly umisťovány do území bez prokazatelných hodnot tradiční zástavby.

Zásady pro vymezování ploch v zastavěných a zastavitelných plochách sídel:

- rozvoj sídel navrhovat citlivě dle místních podmínek, zastavitelné lokality navrhovat s vysokým podílem zeleně, zejména na okrajích sídel;
- do územně plánovacích dokumentací stanovit základní regulativy plošného a prostorového uspořádání (maximální počet staveb, výšková hladina, zastavěnost plochy, orientace stavby apod.), v podrobnosti odpovídající typu dokumentace;

- neumísťovať stavby nerespektujúci zachovaný charakter tradičnej architektúry Orlických hor v základných parametrech a typologii (tj. bungalovy, srubové domy, mobilní domy, aj.);
- veľkosť a tvar nově vymezovaných ploch riešiť vždy v súlade s urbanistickou štruktúrou sídla a charakterom miestnej (okolnej) zástavby;
- minimalizovať mieru oplocení pozemkov;
- umisťovať fotovoltaické panely prednostne na strechách stávajúcich stavieb i novostavieb za predpokladu kopírovania strešných rovin, u pohľadovo exponovaných a architektonicky hodnotných či významných stavieb posudzovať umiestnenie panelov individuálne;
- nenavrhovať instalácie solárnych panelov voľne na teréne, pokiaľ nejde o brownfield či plochu, kde prevládá výrobný spôsob využitia;
- nenavrhovať rozširovanie chatových lokalít, rekonštrukcie vykonávať s použitím tradičných materiálov i barevností a s vhodným hmotovým riešením, pri rekonštrukciách výrazne nezväčšovať objem stavieb.

Plochy bydlenia

- rešpektovať urbanistickú štruktúru a charakter daného miesta, vychádzať z tradičného objemu a proporcií stavieb v oblasti: dodržiavať jednoduchú hmotu stavieb, výrazne obdĺžny pôdorys prízemného objektu, pri väčšom objemu stavby s pôdorysom do „L“, „T“, zastriešenie symetrickou sedlovou strechou o s miestne typickým sklonom 40-45°, nízke podlažné nadvýšky, hrebenovou osou rovnobežne s dĺžňou strany pôdorysu;
- nenarušovať stávajúcu sídelnú štruktúru nově vymezovanými zastaviteľnými plochami, najmä v urbanisticky cenných územiach, predchádzať nežiadúcim zahusťovaniu stanovením minimálnej výmery stavebného pozemku;
- zachovať charakter sídelných enkláv, rozptýlených zástavieb, samot, zemiedľských usedlostí a nezahusťovať je novými stavbami bez historického opodstatnenia;
- v súvislých zástavbách zachovávať tradičnú formu oplocenia, v rozptýlenej a rozvoľnenej zástavbe oplocenie minimalizovať a zachovať prístupnosť krajiny

Plochy pre zemiedľskú výrobu, priemysl, skladovanie

- v rámci územne plánovacej dokumentácie definovať základné regulatívy plošného a priestorového usporiadania s ohľadom na kvalitu celého sídla alebo príslušnej časti sídla;
- nové plochy pre priemysl vymezovať v návaznosti na stávajúce priemyslové areály s ohľadom na krajinný ráz;
- nové plochy pre zemiedľské areály navrhovať citlivo s ohľadom na krajinný ráz;
- stavby vhodne zapájať do krajinného rámca prostredníctvom kompenzačných opatrení (výsadba prvků zelene, vhodné barevné riešenie plášťů stavieb).

Plochy občanské vybavenosti, rekreácie a športu

- nové funkčné plochy mimo zastavané územie navrhovať v návaznosti na stávajúce športovné a rekreačné areály;
- na území III. zóny odstupňovaná ochrany CHKO navrhovať funkčné plochy umožňujúce rozvoj športovných a rekreačných areálov a ploch občanské vybavenosti s ohľadom na krajinný ráz a zachovanie prírodných funkcií;
- kapacitní rekreační ubytovania (penzióny, hotely, apartmánové domy, ap.) sústreďovať vo IV. zóne CHKO v súlade s charakterom územia (výška, hmotnosť, objem, ap.).

Volná krajina

- v odůvodněných případech navrhovat plochy pro zemědělské a lesnické stavby prokazatelně sloužících výhradně pro potřeby zemědělské či lesnické prvovýroby, za předpokladu šetrného provedení těchto staveb ve vztahu ke krajinnému rázu a za předpokladu, že v důsledku výstavby nedojde k ovlivnění biotopů zvláště chráněných druhů.

Zásady při výstavbě a rekonstrukcích objektů:

- u nových výstaveb i při rekonstrukcích respektovat tradiční měřítko stavby vzhledem k budoucímu účelu využití. V případě obytných staveb ctít základní pravidla výstavby, která charakterizují tradiční zástavbu v oblasti Orlických hor, především výrazný obdélníkový půdorys přízemního objektu s možností vestavěného podkroví, symetrickou sedlovou střechu s místně typickým sklonem 40°- 45° s nízkou nebo žádnou půdní nadezdívkou, s hřebenovou osou orientovanou souběžně s delší stranou půdorysu;
- při rekonstrukcích a údržbě historicky a architektonicky hodnotných staveb vycházet z tradičního hmotového uspořádání, zachovat tvar půdorysu, střechy a přístaveb, materiály, tvarosloví oken a zdobných prvků, barevnost omítek a střech;
- omezit modelaci terénu kolem staveb - k překonání výškového rozdílu staveb ve svahu ideálně objekt zapustit do svahu na straně jedné a podezdívkou vyvýšit na straně druhé, případné terénní úpravy podřizovat přirozené modelaci terénu;
- funkce vedlejších staveb přednostně integrovat do staveb hlavních;
- drobné vedlejší stavby (pergoly, dřevníky, zahradní posezení, garáže, ploty apod.) v odpovídajícím měřítku a výšce architektonicky podřizovat hlavní stavbě či charakteru okolní zástavby a upřednostnit použití tradičních materiálů;
- odstraňovat negativní dominanty a nevyužívané stavby v krajině nebo snižovat jejich negativní vliv na obraz krajiny (např. výsadbou krycí zeleně);
- v rámci výstavby veřejného osvětlení v obcích, u dopravních, průmyslových, rekreačních či turistických staveb navrhovat taková opatření, která budou minimalizovat světelné znečištění (barva světla, svítivost, světelný úhel).

2.2.3 Doprava

Geomorfologické podmínky území CHKO přivodily existenci relativně řídké osídlené nejvýše položené centrální oblasti. Převážná část sídel s obslužnými komunikacemi se nachází na jihozápadním okraji CHKO. Propojení jihozápadu se severovýchodní sníženinou Zaořlicka přes vrcholovou oblast zajišťují tři silniční tahy. Silniční doprava představuje v CHKO rozhodující druh dopravy. Velmi okrajově zasahuje do území CHKO železnice v oblasti Pěčina. Provoz na železnici není z hlediska ochrany přírody aktuálně problémem.

Zimní údržba silnic a místních komunikací je prováděna většinou inertním posypem. Na základě povolených výjimek je prováděna chemická zimní údržba významné části silnic tvořících hranici CHKO a ojediněle i uvnitř CHKO. Řízení o prodlužování stávajících a případném povolování dalších výjimek je třeba vyhodnocovat podle poznatků z monitoringu dopadů na přírodní prostředí u dosavadních chemicky ošetřovaných silnic.

Oscilující problematiku nedostatečných kapacit pro zimní parkování je vhodnější řešit vyhrazením míst na trvalých travních porostech v návaznosti na zastavěná území, za jasné definovaných podmínek, než budováním nových parkovišť.

Rozsáhlé lesnaté území centrální části CHKO je protkáno poměrně hustou sítí lesních účelových komunikací, cest a svážnic. Tato síť je vlastníky a správci průběžně udržována a zkapacitňována s ohledem na rozměry a tonáž aktuálně používané lesní techniky a doplňována zejména v lokalitách porostů blízcích se myšlnému věku.

Navrhované zásady:

- kácení doprovodné zeleně komunikací provádět v nezbytných případech jen při prokázaném reálném ohrožení bezpečnosti, na základě dendrologického posouzení a při realizaci náhradní výsadby v daném místě;
- při výstavbě i rekonstrukcích silnic, místních i účelových komunikací zamezovat vzniku "pastí" na drobné živočichy v propustcích a příkopech a co nejvíce předcházet vzniku bariérového efektu stavby pro volně žijící živočichy;
- u návrhů a realizace mostů a propustků při výstavbě i rekonstrukcích silnic, místních i účelových komunikací nevytvářet nové a odstraňovat stávající migrační bariéry pro živočichy, zejména vázané na vodní prostředí;
- u chemického posypu cest používat technologie a organizační postupy minimalizující množství použitého posypového materiálu, resp. aktivní látky; používat jako aktivní látku přednostně chlorid sodný, omezovat užití účinných látek jiného než přírodního původu;
- údržbu komunikací provádět takovými postupy, které nevedou k poškozování stromů a stromořadí rostoucích v blízkosti vozovky;
- navrhovat odstavné plochy a parkoviště u turistických cílů v souladu s Konceptí práce s návštěvníkou veřejností; volit odpovídající rozsah a taková zmírňující opatření, aby nedošlo k negativnímu ovlivnění harmonického měřítka a prostorových vztahů v území;
- v okolí turistických cílů, kde tato infrastruktura chybí, realizovat malá parkoviště doplněná opatřeními ke zmírnění jejich negativního vlivu na dochovanou hodnotu krajinného rázu, zejména ozelenění, a na okolní biotopy;
- při plánování a realizaci parkovišť v místech turistických cílů upřednostňovat přírodní povrch (hutněné místní kamenivo, minerální beton, popř. zatravňovací dlaždice apod.); živý povrch zvažovat pouze na silně frekventovaných místech a jen při zabezpečení rozptýleného odtoku vody;
- vytváření kapacitních odstavných ploch pro karavany a obytné automobily směřovat do zastavěného území sídel a na další plochy, kde je toto využití předpokládáno územním plánem příslušné obce; přitom upřednostňovat propustné zpevněné plochy (místní druh šterkodrti, mlatový povrch, zatravňovací dlažba); takové plochy členit pomocí výsadeb domácích druhů stromové a keřové zeleně;
- navrhovat nové silnice, místní i účelové komunikace s takovým umístěním a směřováním, které nebude snižovat hodnoty krajinného rázu lokality; nevhodné jsou zejména dlouhé zcela přímé úseky v pohledově exponovaných místech;
- řešit odvodnění komunikací prioritně s cílem udržení vody v krajině, např. zasakováním do terénu nebo budováním retenčních nádrží;
- vyhýbat se navrhování a budování nových komunikací vedených po spádnicí; zřizovat dostatečné množství propustků a bránit soustředěnému odtoku srážkové vody;
- navrhovat účelové komunikace a cyklostezky s ohledem na zájmy ochrany přírody; při volbě povrchu těchto komunikací zohlednit způsob a předpokládanou frekvenci užívání, preferovat propustné povrchy;
- u plánování a staveb nových komunikací doplňovat tam, kde je to možné, kompenzační opatření, např. zakládání remízků, budování tůň či revitalizaci toků;
- respektovat ochranu památného Buku u trati (ev. č. ÚSOP 101445), spolupracovat při péči o něj a při zajišťování bezpečnosti provozu železniční trati ve vztahu k němu.

2.2.4 Energetika a sítě

Páteří elektrické přenosové a distribuční soustavy v Orlických horách je v současnosti 5 hlavních vedení VN 35 kV, z toho dvě od Dobrušky a tři od Rychnova nad Kněžnou. Nová vedení nízkého napětí (NN) se provádějí pouze jako přípojky nových odběrných míst. Časté jsou rekonstrukce a opravy stávajících vedení NN, vzácně i vysokého napětí (VN).

Navrhované zásady:

- rozsáhlejší plochy solárních a fotovoltaických panelů směřovat přednostně na střechy průmyslových a zemědělských objektů;
- umístování fotovoltaických panelů a jejich alternativ (např. elektrinu generujících střešních tašek) směřovat do sídel na střechy objektů individuálního bydlení, zejména ve IV. zóně, v omezeném rozsahu též ve III. a výjimečně ve II. zóně, pokud tím nebude negativně ovlivněn krajinný ráz;
- chránit území CHKO před výstavbou takových nových energetických zařízení pro výrobu energie ve volné krajině, které by měly negativní dopad na krajinný ráz, významné druhy ptáků, netopýrů, ryb a mihulí či jejich migraci (např. vodní elektrárny na vodních tocích, s nutností budování příčných překážek na vodním toku atd.);
- nové trafostanice nebo výměnu starých dožitých řešit tak, aby se vnější úpravou shodovaly s vedlejšími objekty (upřednostňovat monolitické se sedlovou střechou a vhodnou povrchovou úpravou);
- nová vedení VN směřovat mimo území CHKO, v případě vedení NN upřednostňovat trasování s minimalizací vytváření lesních průseků a vedení zemním kabelem mimo ochranný pás cenné lokality a v pohledově dostatečné vzdálenosti od alejí, solitérních dřevin a dalších dřevin rostoucích mimo les;
- rekonstruovaná vedení NN umísťovat v zastavěném i zastavitelném území tak, aby co nejméně narušovala krajinný ráz;
- v případě rekonstrukce či budování nových linek elektrického vedení využívat aktuálně nejefektivnější opatření proti zraňování a úhynům ptáků na sloupech (např. používání konzol typu „Pařát“ v kombinaci s bidlem pod konzolou);
- při plánování nových základnových stanic mobilních operátorů upřednostňovat sdílení stávajících objektů více operátory a vzhled nenarušující krajinný ráz.

2.2.5 Těžba nerostných surovin a rašeliny

V současnosti neprobíhá v CHKO Orlické hory žádná těžba nerostných surovin. Lomy Pěčín a Špičák u Deštného v Orlických horách byly na přelomu tisíciletí uzavřeny, dosud však nebyly rekultivovány. V lomu Pěčín byl zrušen i dobývací prostor. Dlouhodobým cílem je zachovat území CHKO bez těžby nerostných surovin.

Navrhované zásady:

- případnou obnovu těžby ložiska na Špičáku u Deštného v Orlických horách pečlivě posoudit z hlediska vlivu na přírodní hodnoty a krajinný ráz;
- průzkumy nových ložisek nerostných surovin provádět pouze za předpokladu vyloučení negativního ovlivnění předmětů ochrany;
- technické rekultivace provádět pouze v odůvodněných případech, preferovat samovolné přírodní pochody.

2.2.6 Rekreační, cestovní ruch, sport

Ve výnosu o zřízení chráněné krajinné oblasti Orlické hory je území CHKO vnímáno jako vyvážená přírodní krajina harmonicky dotvářená lidským působením. Právě taková krajina, nepostižená nadměrnými civilizačními zásahy, je dlouhodobým zdrojem přílivu rekreačních návštěvníků. Pro sportovněji orientovanou návštěvnost jsou v krajině budována drobnější i rozsáhlá zařízení pro sport a aktivní rekreaci, nahrazující dřívější lesnické a zemědělské využití části území k účelům primárně rekreačním. Cílem působení AOPK ČR je udržení rekreačních a sportovních rozvojových aktivit v udržitelných mezích, zachovávajících nadále podstatu přírodních a krajinných hodnot území. S přihlédnutím k vývoji civilizačních potřeb pak AOPK ČR usiluje o kultivaci stávajících služeb a způsobů rekreačního využívání území, které využívají jeho přírodní a krajinářské hodnoty, ale nespotebovávají jeho neobnovitelné zdroje a nezatěžují nad míru dlouhodobé udržitelnosti zdroje obnovitelné.

Obecné zásady:

- využívat území k rekreaci pouze do té míry, aby neznamenal ohrožení předmětů ochrany (viz kap. 3.1) a nezhoršovala jejich stav;
- pohyb návštěvníků v terénu směřovat na stávající cestní síť, aby bylo sníženo riziko konfliktu s ekosystémovými předměty ochrany;
- jen výjimečně realizovat technické zázemí tras a stezek, a to v lokalitách, kde jeho přítomnost nebude znamenat negativní ovlivnění předmětů ochrany (jak formou přítomnosti prvku, tak i související koncentrací návštěvníků);
- organizované akce a související jevy (technická podpora a doprovodné aktivity) směřovat k pořádání v režimu, který nebude v konfliktu s ochranou citlivých druhů a s ekosystémovými předměty ochrany;
- nabízet služby pro návštěvníky mimo zastavěné území pouze s využitím objektů a zařízení (kiosky, přístřešky, parkoviště) umístěných a provozovaných v souladu s platnými územními plány a stavebními předpisy.

Pobytová rekreace

- u stávajících kempů již výrazně nerozšiřovat jejich kapacitu, spíše zřizovat tzv. nocoviště – vyhrazená místa na jedno přespání se základním hygienickým zázemím;
- případná nová tábořiště zřizovat na místech s nízkou ochrannou hodnotou (zejména III. a IV. zóna, pozemky bez významných druhů), přednostně pak v lokalitách, kde se nachází existující infrastruktura zázemí;
- pro místa letních dětských táborů volit jen lokality v souladu se závěry KPNV, kde nehrozí konflikt se zájmy ochrany přírody.

Pěší turistika, cykloturistika, lyžařská turistika

- připravovat záměry na budování nových turistických zařízení, vyhlídek a rozhleden s ohledem na jejich předpokládanou návštěvnost a důsledky přítomnosti veřejnosti v lokalitě a na přístupových koridorech. Zvažovat přitom také důsledky v podobě indukované dopravní zátěže a požadavků na parkovací plochy;
- udržovat a aktualizovat v míře odpovídající vývoji vlivu na návštěvníckou veřejnost funkční systém informací pro návštěvníky o zajímavostech i limitech území a pravidlech jeho využívání pro rekreaci a sport – terénní a tištěné materiály;
- využívat technologicky moderní metody bezprostředního sdělování informací o přírodních hodnotách a limitech území, konkrétních lokalit i aktuálních přírodních jevů turistům, cyklistům i lyžařům pohybujícím se ve volné krajině CHKO;
- řešit negativní vliv značených turistických tras a cyklotras na citlivé přírodní lokality změnou vedení tras (ve spolupráci s AOPK ČR);

- v případě negativního vlivu na citlivé přírodní lokality upravit zimní údržbu běžeckých tras a jejich vedení dočasným přeznačením.

Motoristické sporty, orientační běh

- pořádání motoristických závodů a budování motoristických areálů směřovat mimo území CHKO, jen výjimečně do IV. či III. zóny CHKO;
- přípravu mapových podkladů pro orientační běhy směřovat mimo citlivá území (typicky vyloučení MZCHÚ a I. zóny); závody pořádat pouze v termínech, kdy neohrozí zájmy ochrany v lokalitě se vyskytujícími ZCHD.

Hromadné akce

- při plánování hromadných akcí zvažovat počet účastníků a penetraci zasaženého území s ohledem na „přirozené pozadí“, tedy neregulované návštěvnické zatížení dotčené oblasti v daném čase. Snažit se při akcích významně nezvyšovat návštěvnost mimo silnice, značené cesty a cyklotrasy v I. zóně CHKO a MZCHÚ, nepřispívat k významnému zvyšování návštěvnosti mimo silnice, značené cesty a cyklotrasy v kolizních termínech pro ochranu ZCHD a vyhýbat se takovým kombinacím aktivit, termínů a prostorů, při kterých může dojít k rušení předmětů ochrany MZCHÚ, EVL a PO;
- pro zázemí hromadných akcí přednostně využívat stávající sportovní plochy a objekty v zastavěném území obcí. Vyhýbat se situování na nezastavěných plochách v I. a II. zóně CHKO;
- hromadné akce (typu open-air koncertů, komerčních a předváděcích akcí) pořádat výhradně ve IV. zóně CHKO či ve sportovních nebo ubytovacích areálech s dostatečnou sociální infrastrukturou;
- budovat specifická sportoviště pro outdoorové aktivity typu lanová centra, bobové dráhy, discgolf, stezky v oblacích, skluzavky atp. ve stávajících sportovních areálech a ve IV. zóně CHKO. Výjimečně pak ve III. zóně za předpokladu realizace a provozu bez negativního vlivu na krajinný ráz, ZCHD a jejich biotopy;
- výcvik a přípravu složek integrovaného záchranného systému směřovat mimo území MZCHÚ a I. zónu CHKO a na termíny, kdy aktivita nebude v přímém konfliktu s nároky ZCHD.

Sjezdové lyžování

- plochy pro sjezdové lyžování stabilizovat v současné podobě a dbát, aby aktivita byla směřována do území, kde nebude ve střetu se zajištěním ochrany předmětů ochrany CHKO;
- plánovat jen takové záměry technického zasněžování, které minimalizují vliv na vodní režim lokality a zachovávají limity zůstatkových průtoků v dotčených vodních tocích. Provozovat nádrže pro technické zasněžování s ohledem na zdárné zimování populací obojživelníků, viz kap. 2.1.1;
- při osvětlení sjezdovek a areálů minimalizovat negativní vliv světelného znečištění na jedince ZCHD a na plochy mimo území vymezeného areálu.

3 Návrhy rámcových opatření prováděných orgánem ochrany přírody

3.1 Péče o předměty ochrany

3.1.1 Krajinový ráz

Předmětem ochrany CHKO Orlické hory, dle výnosu o zřízení CHKO Orlické hory, je: „ochrana krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků, aby tyto znaky vytvářely vyvážené životní prostředí“, přičemž mezi znaky, které vyhlášovacím výnos jmenuje a které mají vztah ke krajinovému rázu, patří zejména: „sídlištní struktura oblasti, urbanistická skladba sídlišť, místní zástavba lidového rázu i monumentální nebo dominantní stavební díla“. Vymahatelnost těchto hodnot ve veřejném zájmu a legislativní rámec péče o krajinu dává zákon o ochraně přírody a krajiny, kde je krajinový ráz definován jako „zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činnostmi snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu“.

Dlouhodobý cíl:

Zachovaný typický krajinový ráz chráněné krajinné oblasti Orlické hory ve všech aspektech. Hospodářské a rekreační využívání krajiny s ohledem na zachování přírodních, kulturně - historických a estetických hodnot. Stabilizace využití území ve vztahu k rizikovým oblastem, kterými jsou zejména místa se soustředěným turistickým ruchem.

Odborným podkladem pro stavební rozvoj sídel a formování výstavby je zejména studie Preventivní hodnocení krajinového rázu (Mgr. David Třešňák, aktualizace 2021), a územní plány obcí a měst, které jsou v současné době zpracovány pro všechna sídla v CHKO.

Cíle na období platnosti plánu péče:

- zachované nenarušené přírodní partie, horizonty, významné pohledy, přírodní a kulturní dominanty;
- zachovaný typický obraz sídel v krajině, který je dán zejména strukturou a charakterem zástavby, měřítkem, tradičními proporcemi a barevností jednotlivých staveb;
- volná prostupnost krajiny bez migračních bariér (oplocení staveb zejména u rozvolněné či rozptýlené zástavby a v přechodech do volné krajiny);
- novostavby respektující a vhodně doplňující stávající zástavbu;
- zachovaná krajinová mozaika s fragmentovanými zemědělskými plochami, lesními pozemky, nelesními dřevinami, cestní sítí, vodními toky či plochami a urbanizovaným územím;
- zachovaná síť vodních toků přírodního a přírodě blízkého charakteru a ekologicky funkčních vodních ploch včetně údolních niv, zachování jejich přírodního rázu;
- nezastavěná volná krajina.

Rámcová opatření:

- uplatňovat zásady ochrany krajinového rázu (kap. 2.2.2 - Výstavba a územní plánování) v dokumentech územního rozvoje (zásady územního rozvoje dotčených krajů, územní plány města a obcí, regulační plány), ale i v rámci přípravy projektových dokumentací stavebních záměrů;
- při posuzování záměrů dle ZOPK usměrňovat soulad staveb a jejich změn s původní venkovskou architekturou oblasti, vycházet přitom ze studie Preventivní hodnocení krajinového rázu (Mgr. David Třešňák, aktualizace 2021), z urbanistických a architektonických charakteristik konkrétní lokality, ve které mají být stavba nebo záměr

umístěny;

- při ochraně krajinného rázu spolupracovat s pořizovateli územně plánovacích dokumentací, se stavebními úřady, orgány památkové péče, s architekty a projektanty staveb;
- poskytovat investorům, architektům a projektantům informace o znacích místní stavební tradice a motivovat je k jejich implementaci do návrhů;
- prosazovat respektování tradičního prostorového uspořádání sídla, typické výškové hladiny sídel, jejich siluet a obrazu v krajině;
- v rámci stavebních záměrů prosazovat minimalizaci terénních úprav v okolí staveb;
- usilovat o vytváření harmonických přechodů sídel do krajiny, podporovat kultivaci ploch v přechodu sídla do krajiny (velikost stavebního pozemku, forma stavby, zapojení do krajiny – výsadba, bez plotu);
- v rozptýlené a rozvolněné zástavbě zajistit, aby oplocování pozemků nesnižovalo průchodnost krajiny, v souvislé zástavbě podporovat zachování tradiční formy oplocení;
- chránit estetické a krajinné hodnoty kulturních dominant v krajině i v sídlech;
- chránit krajinářsky cenné lokality s vysokým podílem dochovaných prvků lidové architektury a krajinářsky cenné lokality s rozptýleným charakterem zástavby (sídla kategorie 1 dle kategorizace studie Preventivní hodnocení krajinného rázu) před poškozením novou zástavbou, zahušťováním a průnikem místně netypické zástavby;
- nepodporovat rozšiřování sportovních a rekreačních areálů do volné krajiny, pokud jde o budování cizorodých vizuálně uplatnitelných struktur: sjezdovky, vleky, lanovky, technické a komerční stavby, technická zařízení, horské dráhy, dráhy pro horská kola, koloběžky, a podobné aktivity;
- předcházet umisťování trvalých i dočasných staveb a výrobků s funkcí stavby, které měřítkem a svým charakterem neodpovídají tradiční formě stavby (mobilheimy, tiny houses, stavební buňky, lodní kontejnery, maringotky, obytné posedy, obytné krmelce, stromové domky, stavby a zařízení pro glamping aj.) mimo území vymezené funkční plochou dle územního plánu obce, která je k umisťování takových staveb či zařízení určená;
- umisťování technických zařízení (vedení VN, vysílače apod.) nepodporovat v pohledově a krajinářsky exponované části CHKO, v případě prokázaného veřejného zájmu hledat varianty nejvíce šetrné ke krajinnému rázu;
- při rekonstrukcích negativních krajinných dominant prosazovat snižování jejich vlivu na krajinný ráz;
- v pohledově exponovaných lokalitách prosazovat umisťování liniových staveb (energetické, telekomunikační) pod zem;
- u rekonstrukcí a novostaveb komunikací všech kategorií usilovat o potlačení negativního vlivu na krajinný ráz lokality;
- podporovat členění krajiny přírodními prostorovými předěly (lesy, remízy, aleje, meze, doprovodné dřeviny u vodních toků);
- chránit solitérní stromy, jejich skupiny, stromořadí a aleje v krajině i v sídlech, viz kap. 3.1.1.3.4.;
- chránit bezlesé enklávy uvnitř lesních komplexů před zalesněním.

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Vymezení nových zastavitelných ploch před vyčerpáním stávajících kapacit alespoň z 50 %	0	zachování stavu
Počet upravených negativních dominant se sníženým dopadem na krajinný ráz	1	zlepšení stavu
Počet nových velkokapacitních staveb mimo IV. zónu	0	zachování stavu
Vypracované územní studie/regulační plány	5	zlepšení stavu

3.1.2 Přírodní funkce krajiny

3.1.2.1 Ekologická stabilita

Dlouhodobý cíl:

Krajina tvořená z převážné většiny vzájemně provázanými ekosystémy s vysokou ekologickou stabilitou umožňující zachování druhové a genetické diverzity a pravidelné reprodukce přirozeně se vyskytujících populací volně žijících organismů. Krajina s vysokým zastoupením ekologicky stabilních segmentů odolná vůči klimatickým změnám.

Cíle na období platnosti plánu péče:

- zvýšení rozsahu a kvality ekologicky významných segmentů krajiny:
 - zlepšováním jejich druhové a prostorové struktury (celé území CHKO);
 - rozšířením ploch lesa s přírodě blízkou druhovou skladbou (zejména v I. a II. zónách);
 - udržením rozsahu druhově pestrých luk, druhově bohatých mokřadních společenstev, břehových a litorálních porostů (celé území CHKO);
 - zvýšením podílu druhově bohatých luk zavedením vhodné extenzivní péče dle charakteru lučního ekosystému, včetně eliminace zarůstání náletovými dřevinami, (např. EVL Zaorlicko, Vrchní Orlice);
 - zvýšením podílu ekologicky funkční (dřevinné) zeleně výsadbou v zemědělské krajině (např. Pěčín, Rokytnice v O. h., Orlické Záhoří).
- zachování, případně obnova konektivity ploch s vysokou ekologickou hodnotou:
 - propojením segmentů lesa přírodě blízké druhové skladby liniovými prvky s podobnou druhovou skladbou, případně formou „nášlapných kamenů“, o totéž usilovat u nelesních stanovišť, (zejména v I. a II. zónách).

Rámcová opatření:

- prosazovat důsledně ochranu všech ekologicky stabilnějších částí krajiny před snižováním jejich ekologické stability (celá CHKO);
- podporovat zvýšení podílu ekologicky funkční zeleně v zemědělské krajině (např. Pěčín, Rokytnice v O. h., Orlické Záhoří);
- prosazovat a podporovat konektivitu ekologicky stabilních částí krajiny, zvýšením kvality biokoridorů a interakčních prvků včetně „nášlapných kamenů“ umožňujících propojení biotopů a populací (interakční prvky Pěčín a Rokytnice);
- v procesu územního plánování na celém území CHKO prosazovat zapracování platného plánu ÚSES do územních plánů v dostatečných rozlohách všech skladebných částí (celá CHKO);
- prosazovat a podporovat funkčnost ÚSES a ochranu migračních koridorů

v zemědělských částech krajiny (výsadba mimolesní zeleně, tvorba vodních prvků, renaturace a revitalizace toků), např. k. ú. Pěčín, Rokytnice v O. h.;

- na lesních prvcích ÚSES prosazovat přirozenou obnovu stanovištně původních druhů dřevin, podporovat zvyšování zastoupení listnatých dřevin a jedle bělokoré, podporovat větší věkovou diferenciaci lesních porostů, ponechávání mrtvého dřeva, podporovat vznik přechodových zón (ekotonu) při okrajích lesa (např. NRBC Sedloňovský vrch-Topielisko, RBC Zemská brána);
- na zemědělsky obhospodařovaných prvcích ÚSES podporovat využívání agroenvironmentálně- klimatických opatření k rozrůznění péče o travní porosty, prosazovat ponechávání nedopasků, snížení aplikace hnojiv, rozčlenění velkých půdních bloků prosazováním fázově posunutě seče (celá CHKO);
- ve spolupráci se správci toků obnovovat přirozené funkce vodních toků (revitalizace, renaturace, zprůchodňování překážek), prosazovat revitalizace a tvorbu mokřadů a budování malých vodních ploch např. Holzloch - levostranný přítok Zdobnice, Fibich – k. ú. Olešnice v O. h., Koutský potok - pravostranný přítok Bělé);
- průběžně hodnotit stav skladebných částí ÚSES a na základě výsledků hodnocení navrhnout opatření k zachování a zlepšování jejich funkčnosti.

Indikátor plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Délka nově vytvořených liniových prvků v krajině (aleje, stromořadí, zatravněné pásy, meze)	1 km	Zlepšení
Počet nově realizovaných ekologicko-stabilizačních prvků	10 ks	Zlepšení
Plocha nově realizovaných ekologicko-stabilizačních prvků	5 ha	Zlepšení
Počet biocenter ÚSES se zlepšenou ekologicko-stabilizační funkcí	10 ks	Zlepšení
Plocha území ve skladebných částech ÚSES se zlepšenou druhovou skladbou	15 ha	Zlepšení

3.1.2.2 Přirozená retenční schopnost

Dlouhodobý cíl:

Krajina s přirozeně vysokou retenční schopností a nenarušeným hydrologickým režimem, odolná vůči negativním dopadům změny klimatu, zejména následkům zvyšování průměrné teploty, déle trvajícím suchým periodám, rozkolísanosti atmosférických srážek, snižující se úrovní půdní vláhy a zaklesávání hladin podzemních vod. Krajina s přirozeným charakterem niv a hydromorfologií koryt vodních toků se stabilizovanými pramennými oblastmi, a s hustou sítí drobných vodních ploch a mokřadů v jejich dílčích povodích. Dlouhodobým cílem je i krajina s protierozními a krajinnými prvky a urbanizovanou krajinou s prvky pro zpomalení odtoku, zasakování a zadržení povrchové vody.

Cíle na období plánu péče:

- zajištění funkční ochrany stávajících přirozených pramenišť a rašelinišť před antropogenními zásahy;
- zvýšení počtu drobných vodních ploch v CHKO situovaných ve vhodných místech, kde nedojde ke snížení biodiverzity lokality;
- zvýšení počtu ploch retence vody v krajině (svejly, podmáčené terénní deprese, likvidace otevřených a podpovrchových hydrotechnických melioračních zařízení);

- prodloužení délky vodních toků s přirozeným hydromorfologickým stavem jejich koryta a funkční údobní nivou;
- podpora záměrů na retenci a zpomalení odtoku vody v krajině a záměrů na budování přírodě blízkých protipovodňových opatření, viz kap. 2.2.1.

Rámcová opatření:

- ve spolupráci se správci toků a vlastníky eliminace drenážní funkce stávajících melioračních zařízení v pramenných oblastech vodních toků a rašeliníštích v CHKO (např. PR Bedřichovka, PR Jelení lázeň, PP U Kunštátské kaple, dále pramenná oblast Bartošovického potoka, Kněžné a Liberského potoka, prameniště „Pod Orlem“, rašeliníště „Polanka“, atp.);
- budovat a obnovovat tůň a mokřady, podporovat a aktivně spolupracovat s vlastníky s cílem budování vhodně situovaných přírodě blízkých malých vodních nádrží a jiných vodních ploch v krajině;
- podporovat liniové revitalizace vodních toků, uplatňovat požadavky na revitalizace koryt vodních toků a jejich údobních niv v rámci tvorby územně plánovací dokumentace, plánů oblastí dílčích povodí a během komplexních povodňových úprav (např.: Fibich, levostranný přítok Zdobnice č. 18, levostranný přítok Liberského potoka č. 7 nebo levostranný přítok Koutského potoka č. 4);
- podporovat přirozené renaturační procesy v korytech vodních toků, prosazovat minimalizaci zásahů do koryt vodních toků při jejich správě, a to v případech kdy nehrozí škody značného rozsahu (např. pravostranné přítoky Divoké Orlice v oblasti Zaorlicka);
- při jednání s vlastníky a hospodáři prosazovat možnost obnovy mokřadů a pramenišť při opravách dožívajících, příp. eliminaci již nefunkčních částí odvodňovacích melioračních zařízení a jiných drenážních systémů, a to zejména na zemědělsky obhospodařovaných půdách (především lokality na území Ptačí oblasti Orlické Záhoří v k. ú. Trčkov, Bedřichovka, Jadná, Kunštát u Orlického Záhoří, dále perspektivní lokality v k. ú. Bartošovice v Orlických horách, Olešnice v Orlických horách a v k. ú. Velký Uhřínov);
- v intravilánech obcí podporovat realizaci opatření s cílem zvýšení hydromorfologické členitosti dna a břehů hydrotechnicky upravených koryt vodních toků (soustředit se zejména na vodní toky v lokalitách: Zdobnice ve Zdobnici, Bělá v Deštném v Orlických horách a Olešnice v Olešnici v Orlických horách).

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Plocha obnovených či nově vytvořených vodních ploch	1 ha	Zlepšení
Plocha obnovených či nově vytvořených mokřadů	1 ha	Zlepšení
Délka nově revitalizovaných koryt vodních toků	6 km	Zlepšení
Narušení přirozeného hydrologického režimu antropogenně neovlivněných pramenišť a rašeliníšť	0	Zachování

3.1.2.3 Migrační prostupnost

Dlouhodobý cíl:

Krajina umožňující migrační prostupnost pro všechny skupiny živočichů (včetně druhů, které přes území pouze migrují) v takové míře, která neohrozí trvalou existenci jejich populací; zachování či zlepšení stávající průchodnosti krajiny se zřetelem především na deštníkové druhy - velké savce, obojživelníky, ptáky a vybrané druhy ryb.

Cíle na dobu platnosti plánu péče:

- vodní toky v CHKO bez migračních bariér omezujících migraci vodních živočichů (zlepšení stavu zejména na Bělé, Zdobnici a Olešence);
- funkční systém drobných vodních biotopů s dobrou kvalitou vody, s optimálním podílem litorálů a neovlivněných rybí obsádkou;
- fungující síť biotopů vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců bez zástavby narušující její migrační funkci;
- vedení vysokého napětí zabezpečená z hlediska nárazů ptáků do vodičů a úrazů elektrickým proudem.

Rámcová opatření:

- zajistit inventarizaci migračních překážek na vodních tocích v CHKO a ve spolupráci se správcí toků zajistit nápravu; projednat s vlastníky a správcí vodních toků zprůchodňování stávajících migračních bariér v korytech toků, například odstranění nevyužívaných vodních děl, využívané překážky (např. u stávajících MVE) zprůchodňovat pomocí vhodných opatření; pomocí technologicky vyspělých zařízení na čištění odpadní vody nezvyšovat míru znečištění vodních toků (viz kap. 2.2.1);
- při projednávání záměrů nových rybníků a při všech zásazích do vodních toků uplatňovat dodržování principů migrační průchodnosti vodních toků pro vodní organismy, viz kap. 2.1.3 a kap. 2.2.1;
- prosazovat a podporovat revitalizace a renaturace vodních toků, především úseků protékajících nezastavěným územím, včetně podpory opatření ke zprůchodňování toků pro vodní faunu;
- u technologických zařízení MVE prosazovat instalace „fishfriendly“ (rybám přátelských) technologií, např. turbíny umožňující bezpečnější poproudovou migraci, mechanické zábrany (česle) aj.;
- iniciovat a podporovat tvorbu drobných tůň a vodních ploch přírodního charakteru, které slouží jako nášlapné kameny („stepping stones“) pro vodní organismy v krajině;
- zajistit monitoring mortality ptáků na elektrických vedeních (nárazy do vodičů, úrazy na konzolách) a prosklených plochách, identifikovat kritická místa, navrhnout opatření k řešení;
- na celém území preferovat podzemní vedení elektrických sítí nižších řádů, viz též kap. 2.2.4;
- při plánování a posuzování staveb ve spolupráci s projektanty minimalizovat množství nezajištěných prosklených ploch, větší prosklené plochy osazovat ochrannými prvky proti nárazům ptáků (zlepšení viditelnosti pro ptáky);
- regulovat na území CHKO výstavbu nových energetických zařízení ve volné krajině, a to z důvodu ochrany významných migračních tras a ochrany významných druhů ptáků a netopýrů;
- v rámci správních činností bránit další fragmentaci krajiny CHKO (v rámci územního plánování a rozhodování chránit identifikovaný biotop vybraných druhů velkých savců

před zástavbou a dalšími objekty snižujícími migrační průchodnost, např. rozlehlé pastevní areály, oplocení apod.);

- zachovat a ve spolupráci s hospodařícími subjekty a majiteli zvyšovat podíl mimolesní zeleně v krajině (dosadba vhodné stromové a keřové zeleně, tvorba remízků, mezí aj.);
- podporovat zemědělské subjekty při výběru vhodných agro-envi titulů k udržení konektivity populací bezobratlých (tituly biopásy, ochrana modrásků a další), vodních živočichů (krajinový prvek mokřad) případně ptáků (tituly chřástal a titul mezofilní a vlhké louky; viz kap. 2.1.2);
- podporovat přírodě blízké lesní hospodaření (vyšší podíl MZD, druhová, věková i prostorová rozrůzněnost porostů, ponechávání mrtvého dřeva při dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, životů a majetku), viz kap. 2.1.1.;
- aktualizovat evidenci lokalit s výskytem a rozmnožováním obojživelníků a plazů a zajistit jejich ochranu; pravidelně aktualizovat evidenci rizikových úseků komunikací s úhynem těchto druhů v době jejich hromadného tahu - zajistit mapování a monitoring míst kolizí obojživelníků a plazů na komunikacích v CHKO (viz kap. 3.4), na vybraných kolizních úsecích zvážit možnost instalace trvalých bariér nebo instalaci přechodných bariér a zajistit transfer odchycených zvířat;
- zajistit inventarizaci všech mostů přes vodní toky z hlediska průchodnosti pro vydru, identifikovat kritická místa a zpracovat návrh na jejich zprůchodnění;
- provádět monitoring mortality fauny na silnicích a cyklostezkách včetně identifikace kritických míst;
- při výstavbě, opravách a rekonstrukcích liniové dopravní infrastruktury důsledně uplatňovat požadavky na průchodnost pro živočichy a omezování jejich mortality, viz kap. 2.2.3;
- iniciovat monitoring vlivu návštěvnosti území (početnost, směřování, časové rozložení zejm. s ohledem na turisty a cyklisty) na výskyt ochranně významných druhů a biotopů v okolí vybraných turistických a cyklistických tras (např. na trase Vrchmezí – Velká Deštná, v MZCHÚ, EVL a PO);
- poskytovat informace projektantům a zemědělcům působícím v CHKO o zásadách zajištění migrační průchodnosti krajiny, informovat i laickou veřejnost.

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet nově zprůchodněných migračních překážek na vodních tocích pro ryby a další vodní organismy	3	zlepšení
Počet nově vytvořených tůní či vodních ploch přírodního charakteru	30 tůní	zlepšení
Plocha nové zástavby narušující migraci ve vymezených biotopech zvláště chráněných druhů velkých savců	0 ha	zachování

3.1.3 Přírodní hodnoty oblasti

3.1.3.1 Ekosystémy

E₁ – přirozené horské smrčiny (rašelinné, podmačené, horské papratkové a horské třtinové smrčiny), lesní prameniště

Dlouhodobý cíl:

Zachování rozlohy ekosystému, zachování a postupná obnova ekosystému v příznivém stavu. Přírodě blízké porosty s výškově a tloušťkově diferencovaným stromovým patrem, přítomny jsou stárnoucí a doupné stromy s nízkou vitalitou, mrtvé dřevo a přirozené zmlazení. Vodní

režim je stabilní, přirozený nebo blízký přirozenému. Stromové, keřové a bylinné patro je tvořeno typickými druhy pro tato společenstva, nevyskytují se nepůvodní druhy a ekotypy dřevin. Jsou přítomny životaschopné populace významných druhů vázaných na tyto ekosystémy.

Cíle na období plánu péče:

- zachování současné rozlohy smrčín a lesních prameništ' a jejich ekologické stability, kvality a reprezentativnosti;
- zachování nebo vytvoření podmínek pro existenci všech složek ekosystému, zachování nebo zvýšení biodiverzity;
- zachování nebo obnova přirozeného vodního režimu stanovišt'.

Rámcová opatření pro ekosystém:

- prosazovat (např. v rámci procesu schvalování LHO a LHP) a podporovat zvyšování podílu stanovištně původních dřevin (podpora přirozeného zmlazení, zajištění ochrany před poškozením zvěří), zachování genofondu původních populací dřevin, věkovou a prostorovou diferenciaci porostů a ponechávání mrtvého dřeva (v množství dle metodického pokynu MŽP) a doupných stromů v limitech stanovených v rámcových směrnících péče o les a v kapitole 2.1.1;
- prosazovat v biologicky hodnotných porostech uplatňování maloplošných clonných obnovních prvků a výběrných principů a v I. a II. zóně postupný převod na nepasečné způsoby hospodaření;
- provádět monitoring populací významných druhů a podle potřeby realizovat opatření na jejich podporu;
- provádět monitoring a včas omezovat šíření invazních a expanzivních druhů (např. křídlatek, netýkavky žláznaté, rákosu obecného a třtiny křovištní);
- iniciovat a podporovat obnovu přírodě blízkého vodního režimu v přirozených a přírodě blízkých lesních porostech (znefunkčnění umělých odvodňovacích zařízení – příkopy, kanálky apod.) (primárně v I. a II. zóně, v PR Jelení lázeň a PP U Kunštátské kaple a v jejich okolí);
- prosazovat lesní hospodaření bez dalšího odvodňování porostů;
- v rámci příprav LHP a LHO prosazovat zachování charakteru prameništ' a mokřadů a jejich vylišení jako bezlesí na lesní půdě.

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Zachovaná rozloha ekosystému	854 ha	Zachování
Počet lokalit s obnoveným vodním režimem	3 lokality	Zlepšení
Zahájený převod na nepasečné způsoby hospodaření	35 ha	Zlepšení
Počet populací bradáčku srdčitého (<i>Listera cordata</i>)	2 populace	Zachování
Počet lokalit s výskytem plavuně pučivé (<i>Lycopodium annotinum</i>)	6 lokalit	Zachování

E₂ – listnaté lesy středních a vyšších poloh (květnaté, acidofilní a horské klenové bučiny, suťové lesy včetně šterbinové vegetace silikátových skal a drolin)

Dlouhodobý cíl:

Zachování rozlohy ekosystému, zachování a postupná obnova ekosystému v příznivém stavu. Přírodě blízké porosty s výškově a tloušťkově diferencovaným stromovým patrem, přítomny jsou stárnoucí a doupné stromy s nízkou vitalitou, mrtvé dřevo a přirozené zmlazení. Stromové, keřové a bylinné patro je tvořeno typickými druhy pro tato společenstva, nevyskytují se nepůvodní druhy dřevin. Části na extrémních stanovištích (skály, sutě) nejsou hospodařením narušovány. Přítomnost životaschopných populací významných druhů vázaných na tyto ekosystémy.

Cíle na období plánu péče:

- zachování současné rozlohy listnatých lesů a šterbinové vegetace a jejich ekologické stability, kvality a reprezentativnosti;
- zachování nebo vytvoření podmínek pro existenci všech složek ekosystému, zachování nebo zvýšení biodiverzity.

Rámcová opatření pro ekosystém:

- podporovat a prosazovat (např. v rámci procesu schvalování LHO a LHP) plošné zvýšení zastoupení stanovištně původních dřevin na stanovištích bučin a suťových lesů s maximálním využitím přirozené obnovy dřevin PDS;
- prosazovat (např. v rámci procesu schvalování LHO a LHP) a podporovat zvyšování podílu stanovištně původních dřevin (podpora přirozeného zmlazení, zajištění ochrany před poškozením zvěří), přirozenou obnovu, zachování genofondu původních populací dřevin, věkovou a prostorovou diferenciaci porostů a ponechávání mrtvého dřeva v množství dle metodického pokynu MŽP a doupných stromů v limitech stanovených v rámcových směrnících péče o les a v kapitole 2.1.1;
- prosazovat v biologicky hodnotných porostech uplatňování maloplošných clonných obnovních prvků a výběrných principů a v I. a II. zóně postupný převod na nepasečné způsoby hospodaření;
- podporovat a prosazovat přestavby kulturních smrkových porostů na stanovištích bučin (po mýtné těžbě ochrana a výchova přirozeného zmlazení listnáčů a jedle, doplněná umělými výsadbami dřevin PDS);
- podporovat a prosazovat šetrné technologie při zajišťování péče o lesy a šetrné těžební postupy (výběrný způsob hospodaření, clonná seč atd.);
- monitorovat populace zvláště chráněných druhů a podle potřeby provádět opatření na jejich ochranu a podporu, viz kap. 3.4;
- monitorovat a včas omezovat šíření invazních a expanzivních druhů (křídlatek, netýkavky malokvěté, n. žláznaté), viz kap. 3.2.1;
- v místech skalních výchozů s rozvinutou vegetací prosazovat šetrné přibližování a vyklízování dřeva, v případě nutnosti regulovat horolezectví a turismus.

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Zachovaná rozloha ekosystému	2919 ha	Zachování
Zahájený převod na nepasečné způsoby hospodaření	210 ha	Zlepšení
Počet lokalit s výskytem lilie zlatohlavé (<i>Lilium martagon</i>)	20 lokalit	Zachování
Počet lokalit s výskytem vrance jedlového (<i>Huperzia selago</i>)	6 lokalit	Zachování
Počet populací kapradinky skalní (<i>Woodsia ilvensis</i>)	1 populace	Zachování

E₃ – mezofilní a suché luční porosty, zejména druhově bohaté horské a podhorské louky, mezofilní ovsíkové a horské trojštětové louky, smilkové trávníky, pohánkové pastviny

Dlouhodobý cíl:

Zachování rozlohy ekosystému, zachování a postupná obnova ekosystému v příznivém stavu. Vodní režim je stabilní, přirozený nebo blízký přirozenému. Bylinné patro je tvořeno typickými druhy pro tato společenstva. Přítomny jsou životaschopné populace významných druhů vázaných na tyto ekosystémy.

Cíle na období plánu péče:

- zachování ekosystému na stávajících lokalitách v současné rozloze;
- zachování ekologické stability, kvality a reprezentativnosti ekosystémů;
- zachování původního vodního režimu a jeho obnova na poškozených lokalitách (primárně v I. a II. zóně; například v EVL Zaorlicko);
- zachování nebo vytvoření podmínek pro existenci všech složek ekosystému, zachování nebo zvýšení biodiverzity;
- potlačení rozšiřování vlčího bobu mnoholistého (*Lupinus polyphyllus*) a kolotočníku ozdobného (*Telekia speciosa*), primárně na lokalitách s vysokou kvalitou biotopů;
- udržení populací vzácných a zvláště chráněných motýlů, např. modráska bahenního (*Phengaris nausithous*), m. očkovaného (*P. teleius*) a ohniváčka černočárného (*Lycaena dispar*), a populací vzácných a zvláště chráněných ptáků, chřástala polního (*Crex crex*), křepelky polní (*Coturnix coturnix*), strnada lučního (*Emberiza calandra*), ťuhýka obecného (*Lanius collurio*), lindušky luční (*Anthus pratensis*), bramborníčka hnědého (*Saxicola rubetra*) a potenciálně i b. černočárného (*S. rubicola*);
- obnova pravidelné extenzivní pastvy, popř. alespoň občasného přepásání (pasení otav u mezofilních trávníků, extenzivní pastva smilkových trávníků).

Rámcová opatření pro ekosystém:

- plánovat, podporovat a prosazovat pravidelné kosení vhodnou mechanizací a ve vhodných termínech;
- plánovat, podporovat a prosazovat mozaikovitou seč, fázovou seč a způsoby seče šetrné k živočichům, na lokalitách, kde tímto nedojde k ohrožení významných rostlinných druhů;
- podporovat a zavádět extenzivní pastvu, případně přepásání smilkových trávníků, v menší míře také ostatních typů luk;
- odstraňovat nežádoucí náletové dřeviny;
- při plánování managementu reagovat na klimatické výkyvy a na šíření expanzivních nebo invazivních druhů;
- plánovat a podporovat využívání poloparazitických rostlin (především kokrhel) k potlačení dominance travin;
- plánovat, podporovat a prosazovat využití tzv. zeleného sena na lokalitách, kde dojde k disturbanci, nebo na kterých je část porostu výrazně chudší než na zbytku lokality;
- monitorovat populace zvláště chráněných druhů a podle potřeby provádět opatření na jejich podporu;
- monitorovat a včas omezovat šíření invazivních a expanzivních druhů (kolotočník ozdobný, šťovík alpský, š. tupolistý, třtina křovištní, vlčí bob mnoholistý);
- podporovat udržování přirozených stavů zvěře, případně podporovat a plánovat odpuzování zvěře na lokalitách, kde dochází k nadměrnému narušování půdního povrchu a ničení rostlin rytím;

- v případě zájmu hospodařících subjektů vypracovat návrhy složení druhově bohatých regionálních travních směsí a podporovat jejich přípravu a využívání při obnově degradovaných travních porostů a zatravňování orné půdy; jinak na plochách, které nejsou intenzivně zemědělsky využívány, prosazovat samovolnou sukcesi nebo použití zeleného sena;
- podporovat způsoby sečení šetrné vůči živočichům (tam, kde nejsou tyto způsoby v rozporu s ochranou cílových ZCHD rostlin), viz kap. 2.1.2;
- na lokalitách s výskytem populace modrásků bahenních a m. očkovaných zajistit ve spolupráci s hospodařícími subjekty, aby seč nebyla prováděna mezi 10. 6. a 1. 9. a případné přepásání probíhalo až po 1. 10., viz kap. 2.1.2;
- zajistit na lokalitách s výskytem chřástala polního ve spolupráci s hospodařícími subjekty, aby seč proběhla po 15. 8. (a to minimálně na části ploch TTP o rozloze 2-5 ha, které zajistí úspěšné vyhnízdění chřástalů), zajistit refugium pro mláďata a později hnízdící dospělce, které nebude sečené do září.

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Zachovaná rozloha ekosystému	2641 ha	Zachování
Rozloha zastavěných nebo jinak zaniklých biotopů vhodných pro hnízdění chřástala polního	0 ha	Zachování
Počet lokalit s výskytem prhy arniky (<i>Arnica montana</i>)	19 lokalit	Zachování
Počet lokalit s výskytem vstavače mužského (<i>Orchis mascula</i>)	3 lokality	Zachování
Velikost populace hořečku mnohotvarého českého (<i>Gentianella praecox</i> subsp. <i>bohemica</i>)	min. 250 kvetoucích rostlin (dlouhodobě kolísavý trend)	Zachování
Velikost populace běloprstky bělavé (<i>Pseudorchis albida</i>)	10 jedinců	zachování

E₄ – vlhké luční porosty a mokřady, zejména pcháčové louky, tužebníková lada, luční prameniště, slatiniště, přechodová rašeliniště a otevřená vrchoviště

Dlouhodobý cíl:

Zachování rozlohy ekosystému, zachování a postupná obnova ekosystému v příznivém stavu. Vodní režim je stabilní, přirozený nebo blízký přirozenému. Bylinné patro je tvořeno typickými druhy pro tato společenstva. Jsou přítomny životaschopné populace významných druhů vázaných na tyto ekosystémy.

Cíle na období plánu péče:

- zachování ekosystému na stávajících lokalitách v současné rozloze;
- zachování ekologické stability, kvality a reprezentativnosti ekosystémů;
- zachování původního vodního režimu a jeho obnova na poškozených lokalitách (primárně v I. a II. zóně, v PP U Kunštátské kaple a PR Jelení lázeň, Kačerov);
- zachování nebo vytvoření podmínek pro existenci všech složek ekosystému, zachování nebo zvýšení biodiverzity;
- potlačení rozšiřování vlčího bobu mnoholistého (*Lupinus polyphyllus*) a kolotočníku ozdobného (*Telekia speciosa*), primárně na lokalitách s vysokou kvalitou biotopů;

- udržení populací vzácných a zvláště chráněných motýlů, např. modráška bahenního (*Phengaris nausithous*), m. očkovaného (*P. teleius*) a ohniváčka černočárného (*Lycaena dispar*), a populací vzácných a zvláště chráněných ptáků, např. bekasiny otavní (*Gallinago gallinago*), jeřába popelavého (*Grus grus*), chřástala polního (*Crex crex*), strnada lučního (*Emberiza calandra*), tuhýka obecného (*Lanius collurio*), lindušky luční (*Anthus pratensis*), bramborníčka hnědého (*Saxicola rubetra*) a potenciálně i b. černočárného (*S. rubicola*).

Rámcová opatření pro ekosystém:

- plánovat, podporovat a prosazovat pravidelné kosení vhodnou mechanizací a ve vhodných termínech;
- plánovat, podporovat a prosazovat mozaikovitou seč, fázovou seč a způsoby seče šetrné k živočichům, na lokalitách, kde tímto nedojde k ohrožení významných rostlinných druhů;
- podporovat a zavádět ve spolupráci s hospodařícími subjekty v regionu extenzivní pastvu, případně přepasení luk;
- odstraňovat nežádoucí náletové dřeviny na lokalitách výskytu ZCHD;
- při plánování managementu reagovat na klimatické výkyvy a na šíření expanzivních nebo invazivních druhů;
- plánovat a podporovat využívání poloparazitických rostlin (především kokrhel) k potlačení dominance travin;
- plánovat, podporovat a prosazovat využití tzv. zeleného sena nebo mechového mulče na lokalitách, kde dojde k disturbanci, nebo na kterých je část porostu výrazně chudší než na zbytku lokality;
- monitorovat populace zvláště chráněných druhů a podle potřeby provádět opatření na jejich podporu, viz kap. 3.4;
- monitorovat a včas omezovat šíření invazivních a expanzivních druhů (kerblík lesní, kolotočník ozdobný, třtina křovištní, vlčí bob mnoholistý) viz kap.3.2.1;
- v rámci příprav LHP a LHO prosazovat zachování charakteru pramenišť a mokřadů a jejich vylišení jako bezlesí na lesní půdě;
- podporovat udržování přirozených stavů zvěře, případně podporovat a plánovat odpuzování zvěře na lokalitách, kde dochází k nadměrnému narušování půdního povrchu a ničení rostlin rytím;
- aktivně vyhledávat podmáčená místa a prameniště na travních porostech a ve spolupráci s hospodáři zajistit vhodnou péči o ně;
- na podmáčených a rašelinných loukách s výskytem bekasiny otavní nebo jeřába popelavého zajistit, aby nedocházelo ke kosení a pastvě v podmáčených místech s vyšší mokřadní vegetací v době hnízdění (1. dekáda května – konec července);
- podporovat způsoby sečení šetrné vůči živočichům (tam, kde nejsou uvedené způsoby v rozporu s ochranou cílových ZCHD rostlin), viz kap. 2.1.2; detaily viz předchozí ekosystém E₃;
- na lokalitách s výskytem populace modrásek bahenních a m. očkovaných zajistit ve spolupráci s hospodařícími subjekty, aby seč nebyla prováděna mezi 10. 6. a 1. 9. a případné přepásání probíhalo až po 1. 10., viz kap. 2.1.2;
- na lokalitách s výskytem chřástala polního zajistit ve spolupráci s hospodařícími subjekty, aby seč proběhla po 15. 8. (a to minimálně na části ploch TTP, které zajistí úspěšné vyhnízdění chřástalů), malou část hnízdišť je vhodné nechat nepokosenou až do 10. 9., aby letošní mláďata a později hnízdící dospělci neztratili možnost úkrytu během přepravování před migrací.

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Zachovaná rozloha ekosystému	316 ha	Zachování
Rozloha zaniklých biotopů vhodných pro hnízdění chřástala polního, jeřába popelavého a bekasinu otavní	0 ha	Zachování
Vznik nových mokřadů	5 lokalit	Zlepšení
Počet lokalit s výskytem ostřice Davallovy (<i>Carex davalliana</i>)	7 lokalit	Zachování
Počet lokalit s výskytem tučnice obecné (<i>Pinguicula vulgaris</i>)	3 lokality	Zachování

E₅ – vodní toky s přirozeným hydrologickým režimem a přirozenou morfologií jejich koryta a s funkční údolní nivou, olšiny a potoční luhy

Dlouhodobý cíl:

Zachovaný stávající, případně zvýšený rozsah vodních toků s přirozenou morfologií a funkční údolní nivou, olšin a potočních luhů. Lokality mají přirozený nebo přirozenému blízký vodní režim. Nachází se zde dlouhodobě životaschopné populace významných druhů vázaných na biotopy.

Cíle na období plánu péče:

- zachování nebo zlepšení stavu populací významných druhů rostlin a živočichů;
- podporovat projekty revitalizací a renaturaci vodních toků;
- chránit nivy vodních toků.

Rámcová opatření pro ekosystém:

- prosazovat ochranu vodotečí před zásahy způsobujícími jejich degradaci (včetně nadměrného odběru vody);
- budovat tůňe, udržovat stávajících tůňe v bezprostřední blízkosti toků a v olšinách;
- podporovat obnovu vodního režimu na lokalitách narušených nevhodným vodním režimem;
- provádět monitoring a včas omezovat šíření invazních a expanzivních druhů (např. chrastice rákosovité, křídlatek, netýkavky žláznaté a kolotočníku ozdobného);
- provádět monitoring populací zvláště chráněných druhů a podle potřeby provádění opatření na jejich podporu.

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Zachovaná rozloha ekosystému	632 ha	Zachování
Počet vytvořených nebo obnovených tůň	30 tůň	Zlepšení
Počet revitalizovaných vodních toků nebo jejich úseků	3 toky	Zlepšení

3.1.3.2 Ostatní

Předmětem ochrany CHKO jsou také dřeviny rostoucí mimo les, památné a významné stromy a solitérní dřeviny a jejich skupiny v krajině.

Dlouhodobý cíl:

Krajina se zastoupením širokého spektra dřevin, různých typů, uskupení a stáří, která bude naplňovat všechny funkce na něj vázané (ekologické, estetické i kulturní) včetně bezpečnosti, a to s přihlédnutím k požadovanému cílovému stavu dalších předmětů ochrany CHKO.

Cíle na období platnosti PP:

- zachovat památné a další významné stromy v krajině v příznivém zdravotním, bezpečnostním a estetickém stavu;
- zachovat a rozšířit roztroušenou zeleň v zemědělské krajině;
- zachovat kvalitní břehové porosty vodních toků, zlepšovat jejich druhovou skladbu.

Rámcová opatření:

- podporovat ochranu a péči o staré solitérní stromy, jejich skupiny a aleje ve volné krajině i v sídlech z hlediska udržení jejich životaschopnosti, zajištění provozní bezpečnosti, ale i udržení funkce z hlediska biodiverzity;
- zajistit podklady a nově vyhlásit památné stromy, které mají nedostatky ve vyhlásovací dokumentaci (např. nesprávně vymezené ochranné pásmo), tj. Modřín u sochy sv. Františka Xaverského v Neratově, Lípa v Sedloňově, Lípa u Nebeské Rybné, Skupina stromů na Šafářce, Buk u trati, Pěčínský jasan, Jasan v Souvlastní, Neratovský javor klen, Javor klen v Neratově, Lípy u křížku na Nebeské Rybné, Lípa v Horní Rokytnici, Lípa na Malé Straně a Bříza v Jedlové
- zvážit a případně vyhlásit nový památný strom lípa U Pustin v Nebeské Rybné.
- v případě kácení krajinářsky a ekologicky cenných vzrostlých dřevin prosazovat adekvátní náhradní výsadby;
- zajistit průběžnou koncepční a kontinuální péči o památné a významné stromy na základě pravidelného monitoringu a odborného hodnocení jejich stavu;
- provádět pravidelné revize vazeb instalovaných na památných/významných stromech v určených intervalech;
- průběžně doplňovat informační systém a fotodokumentaci u památných stromů;
- provádět a podporovat výsadbu autochtonních druhů stromů a keřů do zemědělské krajiny za účelem zachování tradičního členění krajiny a vytvoření potravního a úkrytového potenciálu pro živočichy (obvykle spíše druhově pestré, ostrůvkovité keřové výsadby), včetně následné péče, zejména v prvcích ÚSES např. interakční prvek Pěčín, interakční prvek Nebeská Rybná, NRBC Trčkov;
- osvětou předcházet poškozením dřevin způsobeným zemědělským hospodařením nebo údržbou silnic a elektrovodů (úklid po zimní údržbě komunikací, obnovy příkopů apod.);
- prosazovat a zajišťovat redukci zeleně na lokalitách, kde má negativní vliv na jiné předměty ochrany (např. lokality s vysokou diverzitou nelesních druhů a lokality, kde by vznik ploch zeleně vedl k dalšímu zjednodušování a schematizaci krajinné struktury nebo ke ztrátě krajinné mozaiky) a podporovat údržbu pozemků bránící vzniku porostů dřevin na těchto lokalitách;
- podporovat posilování ekologických funkcí břehových porostů - důraz na přirozenou druhovou skladbu, udržování dostatečného podílu mrtvého dřeva, dožívajících stromů s dutinami i podílu keřového patra.

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet položek památných stromů se zajištěnou údržbou	26 ks	Zachování
Počet nově vyhlášených památných stromů	3 ks	Zlepšení
Nové výsadby mimolesní zeleně	liniová zeleň 1 km, solitéry 20 ks	Zlepšení

3.2 Invazní a nepůvodní druhy

3.2.1 Invazní a nepůvodní druhy rostlin

Dlouhodobý cíl:

Území CHKO bez rostlinných druhů s vysokou mírou vlivu na životní prostředí a lidské zdraví (BL1) a omezený výskyt druhů s mírným až značným vlivem na životní prostředí (BL2, BL3) na území I. a II. zóny CHKO a ochránářsky cenných lokalitách. Usměrněný a monitorovaný výskyt expanzivních druhů na lokalitách, kde ohrožují významná rostlinná společenstva nebo druhy.

Cíle na období plánu péče:

- území CHKO bez výskytu bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*);
- MZCHÚ, I. a II. zóny a další ochránářsky významné lokality s omezeným výskytem invazních a expanzivních druhů.

Rámcová opatření:

- zajistit provádění pravidelného mapování a monitoringu výskytu nepůvodních a invazních druhů;
- zajistit okamžitou eradikaci objevených jedinců bolševníku velkolepého v CHKO, popř. ve spolupráci s vlastníky pozemků či hospodařícími subjekty;
- sledovat výskyt invazních a expanzivních druhů na ochránářsky cenných lokalitách, v případě potřeby operativně zahájit jejich potlačování (vždy zvažovat účelnost případných zásahů, brát v potaz možnost jejich opětovného návratu a vektory jejich šíření);
- spolupráce se samosprávou i hospodáři na likvidaci i prevenci šíření invazních druhů;
- využití poloparazitických druhů (rod kokrhel) za účelem potlačení třtiny křovištní, popř. jiných druhů expanzivních trav na ochránářsky významných lokalitách;
- aktivní osvěta vlastníků proti šíření invazních druhů ze zahrad.

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet lokalit bolševníku velkolepého v CHKO	0 lokalit	Zlepšení
Počet ohnisek křídlatky v I. a II. zóně CHKO	0 lokalit	zlepšení

3.2.2 Invazní a nepůvodní druhy živočichů

Dlouhodobý cíl:

Území CHKO bez invazních a nepůvodních druhů živočichů, případně redukce jejich populací na takovou velikost, že jejich přítomnost nebude mít vliv na předměty ochrany CHKO.

Cíle na období platnosti plánu péče:

- minimální nebo nulové výskyty nepůvodních a invazních druhů živočichů, zejm. psíka mývalovitého, norka amerického, mývala severního a střevličky východní;
- území CHKO bez výskytu nepůvodních druhů raků;
- minimální nebo nulové výskyty jedinců nutrie říční a ondatry pižmové;
- minimální nebo nulové stavy muflona, daňka a jelena sika ve volné přírodě v CHKO; žádoucí je redukce druhu ve volné přírodě a omezení jeho výskytu na oborní chovy.

Rámcová opatření:

- provádět systematické kontroly výskytu invazivních druhů živočichů (psíka mývalovitého, norka amerického, mývala severního a střevličky východní) na území CHKO a na základě výsledků provést příslušná opatření k jejich redukci/eliminaci; získávat informace o výskytu i za hranicí CHKO, pokud hrozí rozšíření druhů z těchto území;
- v případě zjištění výskytu střevličky východní či karase stříbřitého provést odlov jedinců (pomocí el. agregátu, výlovu rybníka, vyčerpání vody z tůní); ponechat vodní plochu v zimním období dočasně bez vody a nechat vymrznout;
- na území CHKO v rámci správní činnosti nepodporovat vysazování nepůvodních druhů ryb, které konkurují domácím druhům, zejména sivena amerického a pstruha duhového;
- osvětou veřejnosti (zejména rybářské) bránit dalšímu šíření nepůvodních druhů, zejména raků a ryb (přednášky, letáky apod.);
- v případě zjištění výskytu nepůvodních druhů raků na lokalitě zabránit dalšímu šíření a manipulaci s tímto vektorem račích moru - individuálním sběrem a odlovem jedinců, a v případě vodních ploch ponechat rybník přes zimu vymrznout;
- iniciovat zvýšení loveckého tlaku na nepůvodní druhy šelem (zejména norka amerického, mývala severního a psíka mývalovitého);
- ve spolupráci s provozovateli myslivosti usilovat o eliminaci muflona, daňka a jelena sika z volné přírody na území CHKO, především podporovat redukci druhu odstřelem (a to i mimo stanovenou dobu lovu).

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet zjištěných jedinců nepůvodních druhů šelem (psík mývalovitý, mýval severní, norek americký)	0	zlepšení stavu
Počet populací nepůvodních druhů ryb na území CHKO zjištěný při monitoringu ryb a výlovech rybníků	0	zlepšení stavu
Počet jedinců nepůvodních druhů raků na území CHKO zjištěný při monitoringu ryb a při výlovech rybníků	0	zachování stavu
Počet muflonů, daňků a jelenů sika ve volné přírodě v CHKO	0	zlepšení stavu

3.3 Práce s veřejností

Dlouhodobý cíl:

Veřejnost (návštěvníci i místní obyvatelé) rozumí důvodům ochrany přírody, omezením vyplývajících z právních předpisů a podílí se na ochraně ohleduplným a zodpovědným chováním v území.

Cílem je také posilovat kladné postoje veřejnosti k ochraně přírody a krajiny a posilovat dobré jméno AOPK ČR jako odborné instituce pečující o přírodu v ČR.

Cíle na období platnosti plánu péče:

- veřejnost má dostatečné a aktuální informace o hodnotách území a o důvodech ochrany přírody v CHKO;
- zástupci obcí a institucí organizujících cestovní ruch a vlastníci pozemků jsou zapojeni do řešení stávajících střetových bodů (viz KPNV) a předcházení vzniku nových;
- činnost stráže přírody je dobře koordinovaná a kvalifikovaná;
- jsou nalezeny a vydiskutovány možnosti financování vzniku i provozu Domu přírody Orlických hor s možným provozovatelem i ostatními významnými partnery.

Rámcová opatření:

- provádět práci s veřejností v CHKO dle priorit stanovených v KPNV a reflektující hlavní témata Strategie práce s veřejností AOPK ČR tak, že tyto priority a témata se přímo odrazí v tématice připravovaných akcí pro veřejnost;
- pravidelně poskytovat veřejnosti věcné a aktuální informace o území CHKO, o činnosti AOPK ČR, o managementových opatřeních apod., a to jak formou elektronickou (web, Facebook), tištěnou (informační letáky, publikace, články v regionálních periodikách apod.), tak aktivní účastí na akcích pro veřejnost souvisejících s ochranou přírody a krajiny pořádaných jinými subjekty v CHKO;
- poskytovat příležitosti k aktivní účasti veřejnosti na ochraně přírody formou vhodných akcí pro veřejnost;
- podporovat a aktivně se účastnit projektů a akcí pořádaných jinými subjekty v CHKO zaměřených na komunikaci především s místními komunitami a týkajících se ochrany přírody a krajiny;
- spolupracovat se zástupci sdělovacích prostředků na vytváření pozitivního povědomí o CHKO a její ochraně;
- zajistit základní spektrum propagačních materiálů pro posílení vztahu veřejnosti k CHKO a k jejím předmětům ochrany, přičemž vždy zohlednit aktuální potřebu dle priorit ochrany;
- udržovat terénní informační systém – naučné stezky, informační tabule, orientační tabule apod., sledovat aktuálnost a udržovat dobrý technický stav;
- pravidelně organizovat setkání se stráží přírody a v rámci toho zvyšovat kvalifikaci a motivovat stráž (podpora terénní činnosti, materiální vybavení apod.);
- podporovat jednání o vybudování Domu přírody a následně se podílet se na jeho expozici;
- spolupracovat s destinačními a rozvojovými agenturami, místními akčními skupinami a svazky obcí územně kompetentními pro oblast CHKO Orlické hory na přípravách jejich strategických a plánovacích dokumentů. Přitom uplatňovat zásady stanovené KPNV, plánem péče o CHKO a další zásady udržitelného šetrného využívání přírodního prostředí CHKO;

- spolupracovat s orgány Královéhradeckého kraje, Pardubického kraje a příslušnými destinačními agenturami na usměrňování pravidel a konkrétních opatření plánovaných ve Strategii rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje na roky 2022-2030, Strategii rozvoje Pardubického kraje 2021–2027 a následných koncepčních dokumentech ve směru k šetrnému využívání přírodního prostředí CHKO;
- spolupracovat na provozování systému certifikace regionálních produktů, přitom stanovovat a uplatňovat kritéria šetrnosti výrobních procesů k přírodnímu prostředí v CHKO;
- spolupracovat s pořadateli, případně podporovat pořádání vhodně lokalizovaných a přiměřeně rozsáhlých akcí propagujících identitu regionu a předměty ochrany CHKO např. používáním tradičních zemědělských výrobních postupů (technologie založené na lidské a zvířecí síle, nevyužívající či jen částečně využívající fosilní zdroje energie) a řemeslné postupy využívající a zpracovávající obnovitelné přírodní zdroje Orlických hor;
- ve spolupráci s obcemi vyhledávat nekonfliktní potenciální lokality a plochy vhodné pro využití v rámci rekreace a cestovního ruchu k zanesení do územních plánů (tábořiště, karavanová stání apod.);
- aktivně usměrňovat outdoorové aktivity založené zejména na geolokaci a využití mobilních aplikací k jejich udržitelnému provozování na území CHKO a k zamezení střetů uživatelů aplikací a účastníků aktivit se zájmy chráněnými zákonem.

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Uspořádané akce pro veřejnost (vlastní či jiného organizátora) zaměřená na cílovou skupinu A příp. B nebo C dle KPNV	2x ročně	realizace akce
Akce pro veřejnost (vlastní či jiného organizátora) zaměřená na aktuální téma dle Strategie práce s veřejností AOPK ČR	1x ročně	realizace akce
Počet setkání strážce přírody	2x ročně	realizace akce
Dostupný leták o CHKO OH	průběžně, nepřetržitě	realizace tisku, distribuce, případně dotisk
Vydané aktuality	12 ročně	webové stránky, Facebook
Tiskové zprávy	1 ročně	webové stránky
Kontroly NI	1 x za 2 roky každý objekt	databáze Evidence NI
Setkání k DP	1 x ročně	zápis ze setkání

3.4 Monitoring

Dlouhodobý cíl:

Dobrá znalost stavu, trendu vývoje a jednotlivých indikátorů stavu předmětů ochrany CHKO podepřená soubory dat, které poskytují všechny relevantní informace. Ucelený přehled znalostí o aktuálním stavu populací významných rostlinných a živočišných druhů i jejich společenstev, o jejich vývoji a dlouhodobějších změnách a ucelený přehled o aktuálních hodnotách a trendech významných ohrožujících faktorů i dalších ukazatelů mimo stanovené indikátory jako podklad pro výkon státní správy, odborná vyjádření, přípravy plánů péče o MZCHÚ apod.

Cíle na období plánu péče:

- znalost aktuálních hodnot definovaných indikátorů stavu předmětů ochrany tak, aby mohlo být vyhodnoceno plnění stanovených cílů na konci platnosti plánu péče;
- aktuální údaje o účinnosti opatření prováděných ve prospěch předmětů ochrany;
- informace o evropsky chráněných druzích a stanovištích, nutné pro pravidelné reportování;
- informace o výskytu významných druhů klíčových pro rozhodování ve státní správě;
- znalost aktuálního stavu památných a významných stromů rostoucích mimo les (popis, trendy, perspektivy);
- znalost morfologie migračních překážek, kvality vody včetně míst znečištění na všech tocích a rozsahu údolních niv všech toků v území;
- znalost mortality fauny na liniových stavbách;
- znalost aktuálních počtů návštěvníků a trendů ve vývoji návštěvnosti NPR Trčkov, NPR Bukačka a podle potřeby i lokalit v I. a II. zóně CHKO (hřebenovka mezi Vrchmezím a Velkou Deštnou) a dopadů antropogenního ovlivnění vyjmenovaných území.

Rámcová opatření:

- zajistit zmapování všech vodních toků (zejména migrační bariéry, kvalitu vody, výskyt významných druhů, habitat vodních koryt a vysychajících úseků) a rozsahu jejich údolních niv pro následné uplatnění při rozhodování ve státní správě a plánování revitalizačních opatření;
- provést 2. aktualizaci vrstvy mapování biotopů v CHKO s důrazem na zpřesnění a aktualizaci údajů o biotopech, které jsou součástí ekosystémových předmětů ochrany CHKO;
- zajistit rozšíření stávajícího monitoringu a mapování druhů o cílený monitoring/mapování populací vybraných druhů – indikátorů stavu ekosystémů jako předmětů ochrany (například chřástala polního nebo hořečku mnohotvarého českého), v intervalu nejméně 2x za dobu platnosti plánu péče;
- zajistit opakované oborové inventarizace MZCHÚ, pokud jsou poslední průzkumy již zastaralé;
- zajistit celoplošné mapování vybraných invazních druhů rostlin a živočichů, resp. systematické neodkladné zadávání zjištěných jedinců a populací do NDOP, a to včetně výsledků následných kontrol, viz kap. 3.2;
- pokračovat v monitoringu biotopů (TMP);
- pokračovat v monitoringu výsledků (účinnosti) krajinnotvorných opatření, ke sledování výsledků ochrannářské péče využít i sítě TMP;
- pokračovat v průběžném sledování stavu vodních nádrží, pokračovat v probíhajícím monitoringu ichtyofauny zejména na tocích Divoké Orlice, Bělé, Zdobnice a Říčky a jejich přítocích;
- provádět monitoring vybraných druhů živočichů vázaných na antropogenně ovlivněné biotopy a druhů vyžadujících speciální péči a ochranu (velké šelmy, bobr, vydra, netopýři, dravci, sovy, čápi);
- provádět pravidelný monitoring předmětu ochrany PO Orlické Záhoří a dalších významných druhů ptáků v PO;
- provádět pravidelný monitoring předmětů ochrany EVL;
- zajistit monitoring mortality fauny na silnicích a cyklostezkách včetně identifikace kritických míst;

- monitorovat mortalitu ptáků na elektrických vedeních a prosklených plochách, včetně identifikace kritických míst a návrhu opatření k řešení;
- provést celoplošný průzkum výskytu netopýrů včetně vyhledání letních kolonií a zimovišť;
- rozvíjet spolupráci na výzkumu CHKO s jednotlivými univerzitami a jinými výzkumnými pracovišti, navrhovat témata diplomových prací použitelná pro činnost AOPK ČR;
- důsledně vyžadovat zadávání všech výsledků terénních průzkumů, inventarizací, monitoringu a mapování do NDOP;
- shromažďovat a evidovat odborné studie týkající se ochrany přírody a krajiny na území CHKO;
- monitorovat hnízda vybraných druhů ptáků citlivých z pohledu rušení, např. výr velký, jeřáb popelavý, čáp černý a zajistit jejich odpovídající ochranu;
- pokračovat v každoročně probíhajícím monitoringu modrásků, obojživelníků, plazů, ptáků a letounů;
- zajistit sběr dat o dříve opomíjených skupinách (mechorosty, houby, bezobratlí);
- aktualizovat údaje o stavu všech populací zvláště chráněných organismů v kategorii KO a SO a vybraných druhů v kategorii O, případně organismů v kategoriích ohrožení CR a EN podle červených seznamů;
- zajistit pravidelný monitoring návštěvnosti na stabilizovaných profilech, případně na dalších místech, kde koncentrace návštěvníků má negativní dopad na ochranu přírody.

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet sledovaných druhů význačných pro ekosystémy – předměty ochrany	11 druhů	zajištění
Monitoring PPK – počet sledovaných lokalit	11 lokalit	zajištění
Monitoring biotopů – počet TMP	31 TMP	zajištění
Počet prací, studií a výzkumů zpracovaných externími spolupracovníky (primárně univerzitami a výzkumnými pracovišti) na objednávku AOPK ČR	5	zajištění

3.5 Další speciální činnosti

3.5.1 Speciální činnosti pro druhy vázané na umělé antropogenně ovlivněné či vytvořené ekosystémy a biotopy a druhy vyžadující speciální ochranu a podporu

V rámci ochrany území CHKO jsou cílem péče i populace a stanoviště významných druhů živočichů vázaných na antropogenně ovlivněné či vytvořené ekosystémy a biotopy, druhů ovlivněných přímou činností člověka a druhů vyžadujících speciální podporu.

Jde zejména o synantropní druhy či druhy, které se změnou krajiny vlivem lidské činnosti zcela či částečně ztratily přirozené prostředí a využívají lidmi vytvořené biotopy, především stavby, zbořeniště a podobně. Jedná se o následující druhy a skupiny: čáp bílý, rorýs obecný, vlaštovka obecná, jiříčka obecná, kavka obecná, letouni.

Dále jde o druhy a skupiny, které jsou součástí ekosystémů definovaných jako předměty ochrany CHKO, ale vyskytují se i v antropogenně výrazně ovlivněných či vytvořených ekosystémech, resp. umělých biotopech. Jedná se např. o plazy a obojživelníky, drobné savce

(veverka obecná, plšík lískový, plch velký), ptáky zemědělské krajiny (čejka chocholatá, moták lužní, chřástal polní), hmyz zemědělské krajiny i další.

V neposlední řadě sem patří i druhy ovlivněné přímou činností člověka (rušení) a druhy vyžadující speciální opatření (instalace budek apod.), např. dravci, sovy, čápi černí, jeřáb popelavý, vydra říční, velké šelmy apod.

Dlouhodobý cíl:

Stabilní populace významných synantropních druhů živočichů (letouni, rorýs obecný, kavka obecná, vlaštovka obecná) a druhů vyžadujících speciální ochranu a podporu (velké šelmy, vydra, bobr, dravci a sovy, čápi, orel mořský, jeřáb popelavý, moták lužní aj.).

Cíl na období platnosti plánu péče:

- ochrana hnízdišť a úkrytů významných synantropních druhů živočichů (zejm. letouni, rorýs obecný, kavka obecná, vlaštovka obecná);
- ochrana hnízd významných druhů ptáků (zejm. dravci, čápi, sovy, bahňáci, krátkokřídlí) před ničením či rušením;
- ochrana a zmapování aktuálního stavu zvláště chráněných druhů savců vyžadujících speciální ochranu (bobr, vydra, velké šelmy).

Rámcová opatření:

- zajistit ochranu letních a zimních kolonií letounů (ochrana doupných stromů, zachování vletových otvorů na budovách, ve štolách nebo v objektech pevnostního opevnění, zabezpečení prostor obývaných letouny před rušením apod.);
- osvětou veřejnosti a spoluprací se stavebními úřady chránit populace synantropních druhů živočichů (např. rorýs obecný, vlaštovka obecná, letouni, kavka) před nevhodnými zásahy, např. při zateplování budov (přednášky, letáky, poradenství, stanoviska), viz kap. 2.2.2;
- omezit rušení významných druhů živočichů v době hnízdění (výr velký, čáp černý, jeřáb popelavý, popřípadě orel mořský aj.), zejm. usměrnit pohyb návštěvníků i hospodářské činnosti mimo hnízdiště;
- instalací hnízdních podložek, budek, úpravou stávajících hnízd zajistit podporu populací významných druhů živočichů (sovy, dravci, čápi, letouni aj.);
- iniciovat úpravu stávajících míst, která fungují v krajině jako pasti pro drobné živočichy (šachty, jímky), v rámci vyjadřování se ke stavební činnosti předcházet vzniku takových míst, viz kap. 2.2.3;
- osvětou veřejnosti snižovat negativní vztah k některým druhům vyžadujícím speciální ochranu a podporu – kavka obecná, vydra říční, bobr evropský, velké šelmy, dravci a sovy, vlaštovky, jiřičky aj.;
- ve spolupráci s vlastníky a hospodařícími subjekty chránit hnízda významných druhů ptáků (bekasina otavní, čejka chocholatá, chřástal polní, moták lužní aj.) hnízdicích na zemědělské půdě před zničením během zemědělských prací (např. označením hnízdního teritoria a posunem seče);
- spolupracovat s úřady i žadateli na posuzování škod způsobených vybranými ZCHD živočichů (velké šelmy, bobr, vydra) dle zákona č. 115/2000 Sb. a informovat o způsobech, jak škodám předcházet (poradenství a osvěta), viz kap. 2.1.3;
- v odůvodněných případech vytvářet náhradní biotopy (např. tzv. pahorky a zídky pro plazy, zimoviště pro obojživelníky, líhniště pro plazy apod.); po komplexním zhodnocení lokality a s ohledem na ostatní ZCHD a předměty ochrany;

- provádět monitoring vybraných druhů živočichů vázaných na antropogenně ovlivněné biotopy, konfliktních druhů a druhů vyžadujících speciální péči a ochranu (netopýři, dravci, sovy, čápi, bahňáci, velké šelmy aj.), viz kap. 3.4;
- v odůvodněných případech provádět transfery zmijí, zejména pokud ohrožují bezpečnost svého okolí.

Indikátory plnění cílů:

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet nových technických prvků (budky, podložky, propustky, mříže do štol a bunkrů apod.) pro zajištění existence a rozmnožování cílových druhů	min. 30 technických prvků	zlepšení
Počet produktů na osvětu veřejnosti s tematikou zájmových druhů (velké šelmy, synantropní druhy aj.)	min. 10 přednášek/exkurzí/propagačních materiálů	zajištění

4 Závěrečný přehled prioritních úkolů

4.1 Ochrana krajinného rázu

- zachovat volnou krajinu bez nových ploch se zástavbou;
- udržet krajinu bez výstavby nových negativních dominant udržet architektonicko-urbanistický charakter sídel a jejich hodnotných částí;
- udržet rámcově současné rozložení druhů pozemků (lesy, louky a pastviny, vodní plochy, zastavěné plochy) bez velkých plošných změn.

4.2 Zlepšování přírodních funkcí krajiny

- zlepšovat ekologickou stabilitu krajiny zvyšováním zastoupení přírodě blízkých ekosystémů a péčí o vymezený ÚSES, zejména v hospodářsky intenzivně (především zemědělsky) využívaných územích;
- zlepšovat migrační prostupnost krajiny odstraňováním migračních překážek a zachováním území vymezeného jako biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců bez objektů snižujících migrační průchodnost (např. pastevní areály);
- na celém území CHKO zlepšovat přirozenou retenční schopnost krajiny, zejména obnovou vodního režimu rašelinišť, revitalizací a renaturací upravených toků a jejich niv;
- udržet krajinný systém dřevin rostoucích mimo les, který bude naplňovat všechny ekologické funkce na něj vázané;
- zachovat stávající mokřady a zajistit zvětšení rozlohy mokřadů na úkor orné půdy a travních porostů.

4.3 Ochrana biologické rozmanitosti a zlepšování stavu klíčových ekosystémů

- zachovat rozsah a zvýšit kvalitu významných nelesních ekosystémů (především louky, a mokřady);
- zachovat rozsah a kvalitu přírodních biotopů smrkových porostů (rašelinné, podmáčené, horské papratkové a horské třtinové smrčiny), v I. a II. zóně zahájit převod na nepasečné způsoby hospodaření;
- zvýšit rozsah a kvalitu přírodních lesních biotopů převážně listnatých ekosystémů (především bučiny a suťové lesy), v I. a II. zóně zahájit převod na nepasečné způsoby hospodaření;
- zachovat a vytvářet vhodné podmínky pro významné druhy rostlin a živočichů a jejich společenstva (péče o biotopy, tvorba tůní a ochrana mokřadů);
- podporovat revitalizace, renaturace a další opatření v korytech vodních toků, které rozšíří vhodné biotopy vranky obecné, zejména v povodí Bělé, Zdobnice, Olešenky a pravostranných přítocích Divoké Orlice.

4.4 Další prioritní úkoly

- udržet rekreační využívání oblasti v míře nepoškozující předměty ochrany, bez vzniku přetížených lokalit;
- provádět opatření k usměrňování návštěvnosti a odstraňování negativních jevů v MZCHÚ a dalších ochranně cenných lokalitách s ohledem na významná společenstva, významné druhy;
- udržovat systém naučných stezek a panelů;

- monitorovat stav a trend vývoje předmětů ochrany CHKO;
- eliminovat výskyt invazních rostlinných a živočišných druhů na ochránářsky cenných lokalitách, omezit jejich výskyt v celém území.

5 Seznam zkratek

AOPK ČR - Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
CR – kriticky ohrožený druh
ČOV – čistírna odpadních vod
ČR – Česká republika
ČRS - Český rybářský svaz
ČSR – Československá republika
EN – ohrožený druh
EVL – evropsky významná lokalita
CHKO – chráněná krajinná oblast
CHOPAV – chráněná oblast přirozené akumulace vod
JZD – jednotné zemědělské družstvo
KO – kriticky ohrožený druh
KPNV – Koncepce práce s návštěvnickou veřejností
k. ú. – katastrální území
LHO – lesní hospodářská osnova
LHP – lesní hospodářský plán
LPIS - systém evidence půdy pro účely zemědělských dotací (land parcel identification system)
MO – místní organizace
MVE – malá vodní elektrárna
MVN – malá vodní nádrž
MZD – meliorační a zpevňující dřeviny
MZCHÚ – maloplošné zvláště chráněné území
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
NDOP – Nálezová databáze ochrany přírody
NN – nízké napětí
NPR – národní přírodní rezervace
NRBC – nadregionální biocentrum
O – ohrožený druh
OOP – orgán ochrany přírody
OPRL – oblastní plán rozvoje lesů
PLO – přírodní lesní oblast
PO – ptačí oblast
PP – plán péče
PP – přírodní památka
PPK – Program péče o krajinu
PPO – protipovodňová opatření
PR – přírodní rezervace
RBC – regionální biocentrum
SLT - soubor lesního typu
SO – silně ohrožený druh
TMP – trvalé monitorovací plochy
TTP – trvalý travní porost

ÚPD – územně plánovací dokumentace

ÚHÚL – Ústav pro hospodářskou úpravu lesů

ÚSES – územní systém ekologické stability

ÚSOP – Ústřední seznam ochrany přírody

VN – vysoké napětí

ZCHD – zvláště chráněný druh

ZCHÚ – zvláště chráněné území

ZOPK – zákon o ochraně přírody a krajiny (114/1992 Sb.)

Zkratky dřevin jsou uvedeny podle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování.

6 Použitá literatura

AOPK ČR (2008): Metodické listy č. 13 k hospodaření na rybnících zakládáných či obnovovaných s finanční podporou MŽP.

AOPK ČR (2017): Standardy péče o přírodu a krajinu – Sečení.

AOPK ČR (2018): Metodické listy č. 36 k významným krajinným prvkům.

AOPK ČR (2018): Standardy péče o krajinu – Krajinné travníky.

AOPK ČR (2021): Metodické listy č. 38 ke zprůchodňování migračních bariér na vodních tocích.

Adámek Z., Helešic J., Maršálek B. & Rulík M. (2010): Aplikovaná hydrobiologie. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Fakulta rybářství a ochrany vod. 350 pp.

Balvín P., Vizina A (2018): Stanovení hodnot minimálních zůstatkových průtoků v podmínkách ČR. – Vodohospodářské technicko-ekonomické informace (53) 4, Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, v. v. i., Praha, 8-13.

Belicová J., 1982. Botanická inventarizace státních přírodních rezervací Bukačka, Častovec, Černá stráň a Sítovka v severovýchodních Čechách. – Acta Mus. Reginae hradec., ser. A: sci. natur., Hradec Králové, 17: 53-88.

Birklen P., Vrána K. & al. (2014): Standardy péče o přírodu a krajinu – Rybí přechody. AOPK ČR, ČVUT v Praze, Fakulta hydromeliorací a krajinného inženýrství, 35 pp.

Bufková I., Křenová Z. (2022): Standardy péče o přírodu a krajinu – Obnova vodního režimu rašeliňů a pramenišť. AOPK ČR, ČZÚ v Praze, Fakulta životního prostředí, 28 pp.

Čejková A., 2010. Botanický inventarizační průzkum přírodní rezervace Hraniční louka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Čejková A., 2011. Botanický inventarizační průzkum Přírodní rezervace Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Čermák M., Martínková M., Palovčíková D., et Jankovský L., 2005. About phytopathological and histological aspects of Norway spruce dieback in the Orlické hory Mts. Journal of forest science 51(8): 348-358.

Dostálek J. (1995): Četnost výskytu synantropních rostlin podél silnic v Orlických horách a jejich předhůří. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Dostálek J. (1997): Četnost výskytu synantropních rostlin podél silnic v Orlických horách a jejich předhůří. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Dostálek J. et Kučera J., 2004. Botanický inventarizační průzkum NPR Trčkov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Dostálek J., et Kučera J., 2011. Flóra a vegetace národní přírodní rezervace Bukačka v Orlických horách. Acta Musei Reginae hradecensis s. A. 33: 15-36.

Ducháček M., 2004. PR Hraniční louka – botanický inventarizační průzkum. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Dvořák D. et Novotný D. [eds.], 2009. Přehled druhů nalezených během 9. setkání mladých mykologů v Uhřinově v Orlických horách. Mykologické listy 110: 18-28.

- Faltys V. 1991. Závěrečná zpráva z botanického inventarizačního průzkumu CHPV Kačerov v Orlických horách. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Faltysová H., 1986. Chráněný přírodní výtvar Hraniční louka – botanický inventarizační průzkum. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Flousek J. (2016): Vliv lyžování na horskou přírodu: shrnutí současných poznatků a stav v Krkonoších. – Opera Corcontica 53, Správa KRNP, Vrchlabí, 15-60.
- Gerža M. (2006): Flóra botanicky významných lokalit severozápadního podhůří Orlických hor a přilehlé části Východního Polabí. – Acta Mus. Reginae hradec., ser. A: sci. natur., 31: 33-62.
- Gerža M. (2010): Vegetace tříd Scheuchzerio palustris-Caricetea nigrae a Oxycocco-Sphagnetetea v Orlických horách a jejich podhůří. Zprávy Čes. Bot. Společ. 45: 221-268.
- Gerža M. (2011): *Gymnadenia conopsea* (L.) R. Br. v Orlických horách. Acta Musei Reginae hradec., ser A. Hradec Králové, 33: 53-60.
- Gerža M., 2005. Kačenčina zahrádka. Botanický průzkum. – 14 p., Ms. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Gerža M., 2012. Nejvzácnější luční orchideje Orlických hor současnosti – *Dactylorhiza sambucina*, *Pseudorchis albida* a *Traunsteinera globosa*. – Orlické hory a Podorlicko 19: 13-27. 2015.
- Gerža M., 2015. Koprníček bezobalný (*Ligusticum mutellina* (L.) CRANTZ) v Orlických horách. – Orlické hory a Podorlicko 22(1-2): 217-227.
- Gerža M., 2016. Suchopýr širolistý (*Eriophorum latifolium* Hoppe) a suchopýr pochvatý (*Eriophorum vaginatum* L.) v Orlických horách a podhůří. – Orlické hory a Podorlicko 25(1-2): 253-272.
- Gerža M., 2018. Fytocenologická inventarizace lokality PR Jelení lázeň. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Gerža M., 2020. Botanický inventarizační průzkum NPR Bukačka – flora. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Gerža M., Myšková Z. et Kučera J. (2011): *Montia fontana* a *M. hallii* v Orlických horách. Zpr. Čes. Bot. Spol., Praha, 46: 359-377.
- Grulich V. et Chobot K. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny – Příroda, Praha, 35: 1-178.
- Hadač E., et Kučera J., 2001. Příspěvek k poznání rašelinných rostlinných společenstev Orlických hor. – Acta Mus. Reginae hradec., ser. A: sci. natur., 28: 113-118.
- Hájek A., 1995. Monitoring Orlické hory – fytocenologické snímky Bukačka, Trčkov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Hájek J. 2008. Vzácné houby Orlických hor. – Panorama, Dobré, 16: 62.
- Hájek J. et Samková V. 2007. Týden mykologických exkurzí v Orlických horách. – Mykol. Listy, Praha, 2007/102: 46-48.
- Hartman P., Přikryl I. & Štědroňský, E. (2005): Hydrobiologie. 3. přepracované vydání. Informatorium, Praha, 359 pp.
- Hejda R., Farkač J., Chobot K. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů české republiky. Bezobratlí. Příroda 36: 1-612.

Hlaváč V., Anděl P., Pešout P., Libosvár T., Šíkula T., Bartonička T., Dostál I., Strnad M. & Uhlíková J. (2020): Doprava a ochrana fauny v České republice – Metodika AOPK ČR. AOPK ČR, Praha, 302 pp.

Hofman B. (1958): Dřevní houby v rezervaci Bukačka v Orlických horách. – Ochrana Přírody, Praha, 13: 194-195.

Holec J. et Beran M. [ed.] (2006). Červený seznam hub (makromycetů) České republiky. Příroda. 24: 1-282.

Holec J., Dvořák D., et Antonín V. 2008. Zajímavé a vzácné luční houby nalezené během týdne mykologických exkurzí v Orlických horách (2007; na lokalitách Přední Ochoz a PR Hořečky. – Mykologické listy 103: 16-23.

Horynová J. (1976): Mechorosty Orlických hor. – p. 110, Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Hradílek Z., 2013. Inventarizační průzkum z oboru bryologie (mechorosty). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Hrobař F., 1933. Zvláštnosti květeny Orlických hor. – In. Žamberesko. Vlastivědný popis, p. 108-10, Žamberk.

Chobot K., Němec M. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. Příroda 34: 1-182.

Chytrý M. (ed.) (2007): Vegetace České republiky 1. Travinná a keříčková vegetace. Academia, Praha.

Chytrý M. (ed.) (2009): Vegetace České republiky 2. Ruderální, plevelová, skalní a suťová vegetace. Vegetation of the Czech Republic 2. Ruderal, weed, rock and scree vegetation. Academia, Praha.

Chytrý M. (ed.) (2011): Vegetace České republiky 3. Vodní a mokřadní vegetace. Vegetation of the Czech Republic 3. Aquatic and wetland vegetation. Academia, Praha.

Chytrý M. (ed.) (2013): Vegetace České republiky 4. Lesní a křovinná vegetace. Vegetation of the Czech Republic 4. Forest and shrub vegetation. Academia, Praha.

Chytrý M., Kučera T., Kočí M., Grulich V. & Lustyk P. (ed.) (2010). Katalog biotopů České republiky (Habitat Catalogue of the Czech Republic). Ed. 2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

Chytrý M. [eds.] (2020): Červený seznam biotopů České republiky. Příroda 41: 1-172.

Janák J., 1982. Inventarizace na lesním půdním fondu – státní přírodní rezervace Sedloňovský vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Janzová A. (2008): Výskyt invazních druhů rostlin a jejich ekologické nároky v povodí Divoké Orlice (CHKO Orlické hory). Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Just T. et al. (2003): Revitalizace vodního prostředí. AOPK ČR, Praha, 144 pp.

Just T. (2016): Ekologicky orientovaná správa vodních toků v oblasti péče o jejich morfologický stav. AOPK ČR, Praha, 83 pp.

Just T., Kujanová K., Černý K. & Kubín M. (2020): Ochrana a zlepšování morfologického stavu vodních toků: revitalizace, dílčí vodohospodářská opatření, podpora renaturačních procesů – Metodika AOPK ČR. AOPK ČR, Praha, 464 pp.

Just T., Kujanová K. & Sucharda M. (2022): Standardy péče o přírodu a krajinu – Revitalizace vodních toků a jejich niv. AOPK ČR, ČZÚ v Praze, Fakulta životního prostředí, 27 pp.

Just T., Černý K., Fischer D., Sucharda M. & Kujanová K. (2022): Standardy péče o přírodu a krajinu – Péče o vodní toky včetně břehových porostů. AOPK ČR, ČZÚ v Praze, Fakulta životního prostředí, 37 pp.

Kalous L., Adámek Z., Baxa M., Kolář V., Kopp R., Regenda J. & Vrba J. (2022): Standardy péče o přírodu a krajinu – K přírodě šetrné hospodaření na rybnících. AOPK ČR, ČZÚ v Praze, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, 20 pp.

Kaplan Z. [ed.] 2005. Výsledky floristického kurzu ČBS v Kostelci nad Orlicí (4. - 10. července 2004). – Zprávy Čes. Bot. Společ., Příloha 2005/1: 1-76.

Koncepce práce s návštěvníkou veřejností CHKO Orlické hory.

Kopecký K. 1978. Vliv osídlení na změny druhového složení společenstev potočních niv na severovýchodním svahu Orlických hor. – Preslia 50: 321-340.

Koukol O. 1987. Inventarizace makromycetů v chráněném území Zemská Brána. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Koval Š., et Zmrhalová M., 2010. Monitoring evropsky významného druhu *Buxbaumia viridis* (Moug. ex Lam. & DC.) Brid. ex Moug. & Nestl. v CHKO Orlické hory v roce 2010. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Králíček I., 2017. Analýza vývoje stanovištních a porostních poměrů lesních ekosystémů s dominantním bukem lesním ve vybraných rezervacích v CHKO Orlické hory. Disertační práce. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Kubů L. (2016): Lze z fytoecenologických dat rozpoznat příčiny invaze kolotočníku ozdobného (*Telekia speciosa*, Asteraceae) v Orlických horách? Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Kučera J. (1999): Floristický průzkum luk na lesním půdním fondu. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Kučera J. 1999. Botanický inventarizační průzkum přírodní rezervace Hořečky. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Kučera J. 2004. Botanický inventarizační průzkum Přírodní rezervace Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Kučera J. et Řepka R. 1997. PP Velká louka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Kučera J., 1986. Inventarizační průzkum lokality Neratov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Kučera J., 1987. Inventarizační průzkum Zemské brány. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Kučera J., 1993. Závěrečná zpráva o botanickém průzkumu přírodní rezervace Bedřichovka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Kučera J., 1994. Floristický průzkum v Rajtrbachu. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Kučera J., 1999. Botanický průzkum přírodní rezervace Neratovské louky (CHKO Orlické hory. – Acta Musei Reginaehradensis. A., 27: 111-120.

Kučera J., 2009. Floristický materiál z lesních luk v CHKO Orlické hory. – Acta Mus. Richnov., sect. natur., 16 (1–2): 1-56.

Kučera J., Váňa J. et Hradílek Z. (2012): Bryophyte flora of the Czech Republic: updated checklist and Red List and a brief analysis: Bryoflóra České republiky: aktualizace seznamu a červeného seznamu a stručná analýza. – Preslia 84 : 813-850.

Kulhavý Z., Fučík P., Tlapáková L., Soukup M., Čmelík M., Hejduk T., Marták P., Stehlík M. & Pavel M. (2011): Pracovní postupy eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v. v. i., Hydroprojekt CZ, a.s., Praha, 235 pp.

Lingrová H. (2009): Zatížení nivy řeky Bělé (východní Čechy) invazními druhy rostlin. Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Liška J. et Palice Z. (2010): Červený seznam lišejníků České republiky (verze 1.1). – Příroda 29 : 3-66.

Lustyk P. (2018): Příručka hodnocení biotopů. Agentura ochrany a krajiny ČR, Praha.

Málková J. (1996): Inventarizační průzkumy evidovaných i navržených botanických lokalit v katastrálních územích Velká Zdobnice, Kačerov, Souvlastní, Nebeská Rybná, Kunčina Ves, Malý a Velký Uhřínov a Jedlová v Orlických horách. – p. 59, Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Manukjanová A., 2019. Bryologická inventarizace lokality PP Kačenčina zahrádka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Mareš V., et Zatloukalová H. 1984. Porostní struktura a vývoj přirozené obnovy lesa ve státní přírodní rezervaci pod Vrchmezím v Orlických horách. – Práce a studie, ser. Natur., Pardubice 15: 167-178.

Marková A. (2015): Geografický výzkum splavování horských druhů na příkladu kýchavice Lobelovy v Orlických horách. Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Mičaník T., Hanslík E., Němejcová D. & Baudišová D. (2017): Klasifikace kvality povrchových vod. – Vodohospodářské technicko-ekonomické informace 6, Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, v. v. i., Praha, 4-11.

Mikeska O., 2020. Fytocenologická inventarizace NPR Trčkov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Ministerstvo životního prostředí – sekce 600 (2019): Postup asanace kůrovcem napadených porostů v CHKO a MZCHÚ.

Mruzíková Z., 2020. Kriticky ohrožené druhy v květeně CHKO Orlické hory. – Acta Mus. Reginaehradec., ser. A: sci. natur., 38: 49-53.

Müller M., 1990. Chráněný přírodní výtvor Kačerov – závěrečná zpráva o lesnickém inventarizačním průzkumu. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Myšková T. et Vicherová E., 2020. Bryologický průzkum PR Sedloňovský vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Myšková T., 2020. Bryologický průzkum PR Zemská brána. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Myšková Z. (2007): Vegetace pramenišť Orlických hor. Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

- Myšková Z. (2009): Prameništění vegetace Orlických hor a sezónní dynamika jejího mechového patra. Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Nesládková M., Šajer J. (2016): Hydrologické a vodohospodářské aspekty převodů vody a zásahů do hydrografické sítě v době sucha. Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, v. v. i., Praha, 63 pp.
- Nováková H., 1978. Závěrečná zpráva o inventarizaci vegetačního krytu návrhu CHN Trčkov - louka 1977-1978. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Nováková H., 1979. Botanický inventarizační průzkum SPR Pod Vrchmezím 1978-1979. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Nováková H., 1982. Státní přírodní rezervace Sedloňovský vrch - závěrečná zpráva o inventarizačním průzkumu. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Opatřilová L., Kokeš J., Němejcová D., Syrovátka V., Zahradková S., Maciak M & Horký P. (2011): Metodika hodnocení ekologického stavu útvaru povrchových vod tekoucích (kategorie řeka) pomocí biologické složky makrozoobentos. Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, v. v. i., Praha, 27 pp.
- Pálková K., 2008. Botanický inventarizační průzkum PR Rašeliníště Kačerov [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Pechová R. (2018): Výskyt kolotočníku ozdobného (*Telekia speciosa*) na území CHKO Orlické hory. Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Pechová R. (2021): Biotopové preference kolotočníku ozdobného (*Telekia speciosa*) v rámci invazního procesu. Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Pergl J., Sádlo J., Petrušek A., Laštůvka Z., Musil J., Perglová I., Šanda R., Šefrová H., Šíma J., Vohralík V., Pyšek P. (2016): Black, Grey and Watch Lists of alien species in the Czech Republic based on environmental impacts and management strategy. NeoBiota 28: 1-37.
- Plášek V., Kučera J., Musil Z., Číhal L. et Štechová T., 2012. Mechorosty zaznamenané v průběhu 19. jarního bryologicko-lichenologického setkání v Orlických horách. – Bryonora 50: 34-39.
- Podrázský V., 1993. Krátkodobé účinky vápnění v extrémních imisně ekologických podmínkách Orlických hor. - Lesnictví 39 (3/4): 97-105.
- Prausová R., et Baťová L., 2003. Přírodní rezervace Trčkovská louka – botanická inventarizace. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- PROCHÁZKA F. (1969): Chráněné rostliny Východočeského kraje. - Práce a studie, Pardubice, 1: 23-57.
- Procházka F., 1965. Státní přírodní rezervace Bukačka – botanická zahrada Orlických hor. – 25p., ed. Východočeské muzeum, Pardubice.
- Procházka F., 1966. Příspěvek ke květeně severovýchodních Čech I. – Acta Mus. Reginaehradec., ser. A: sci. natur., 7: 43-66.
- Procházka F., 1970. Chráněné druhy rostlin ve sbírkách Východočeského muzea v Pardubicích. Pr. a stud., Pardubice. 2: 53-79.
- Pulchart M., 1946. Obrazy z Orlických hor. – Krása našeho domova, 37: 152-156, 173-178, 192-195.

- Rohlena J., 1922-1931. Příspěvky k floristickému průzkumu Čech I. – IX. – Čas. Nár. Mus., Praha, sect. natur.
- Roubal A., 1987. Materiály ke květeně střední části Orlických hor. – Zpr. Čs Bot. Společ., 22: 17-37.
- Rydlo J., 1981. Závěrečná zpráva o inventarizačním průzkumu vegetačního krytu státní přírodní rezervace Komáří vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Samková V., 2006. Mykologický průzkum v CHKO Orlické hory. – Panorama, SEN, Dobré, 2006/14: 85-88.
- Sedláčková D. et Rydlo J., 1980. SPR U Kunštátské kaple – terénní průzkum. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. et Slavík B. [eds.], Květena ČSR 1, Academia, Praha, p. 103-121.
- Slavíček J., 2013. Inventarizační průzkum NPR Trčkov z oboru makromycety. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Slavík O., Vančura Z., Musil J., Horký P., Lauerman M., Bůžek D. & Bůžek M. (2012): Migrace ryb, rybí přechody a způsob jejich testování. Ministerstvo životního prostředí, Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, v. v. i., Envisystem, s.r.o., Praha, 141 pp.
- Směrnice rady EU 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.
- Směrnice rady EU 79/409/EEC, o ochraně volně žijících ptáků.
- Smoczyk M. et Čejková A., 2013. Rozšíření *Carex buekii* Wimm. na horním toku Divoké Orlice. – Acta Mus. Richnov., sect. Natur. 20(1-2): 7-18.
- Smolová J. (2007): Výskyt invazních druhů rostlin a jejich ekologické nároky. Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Šilarová V. (2011): Výskyt a stanovištní nároky vybraných druhů invazních rostlin v povodí Kněžné (CHKO Orlické hory). Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Štechová T. 2006. Bryofloristický průzkum PP Velká louka. Orchis 25(1): 2-5.
- Štechová T. 2009. Inventarizační průzkum PR Hraniční louka z oboru Bryofloristika [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Štechová T., Manukjanová A., et Čejková A., 2011. Bryoflóra tří rašelinných luk v Orlických horách. Bryonora 47: 52-56.
- Tejklová T., 2019. Mykologický průzkum přírodní rezervace Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Tejklová T., 2021. Houby přírodní rezervace Černý důl (CHKO Orlické hory). – Acta musei Reginaehradecensis, ser. A: sci. natur., Hradec Králové, 39: 5-32.
- Tremel P. (2019): Dopady technického zasněžování na toky v Krkonoších. – Vodohospodářské technicko-ekonomické informace 4, Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, v. v. i., Praha, 20-30.
- Tremel P., Hanel M., Kašpárek L., Novický O. & Březina S. (2012): Vliv odběrů vody pro technické zasněžování na odtokovou výšku hlavních toků v Krkonoších. – Opera Corcontica 49, Správa KRNP, Vrchlabí, 73-87.

- Třešňák D., 2021. CHKO Orlické hory. Preventivní hodnocení krajinného rázu území. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Turoňová D., 1986. Botanický inventarizační průzkum CHPV Jelení lázeň. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Vacek S. 1994. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory. II. Vegetační změny. Příroda 1: 165-175.
- Vacek S. et Lepš. J. 1991. Analýza vegetačních změn v bukových porostech Orlických hor. – Lesnictví 37(12): 993-1007.
- Vacek S. et Podrázský V. 1992. Obnova a stabilizace zvláště chráněných území NPR Bukačka, PR Pod Vrchmezím, PR Komáří vrch, PR Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Vacek S. et Podrázský V. 1993. Imisně ekologické poměry, zdravotní stav a obnova lesních ekosystémů v Orlických horách. Panorama 1: 33-64.
- Vacek S. et Podrázský V. 1996. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory, IV. Stav půd v přírodních rezervacích. Příroda 5: 125-138.
- Vacek S. et Podrázský V. 1997. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory, VI. Meliorační opatření. Příroda 10: 143-152.
- Vacek S., et Balcar V., 1998. Ekologie a zdravotní stav březových porostů Orlických hor. Panorama 6: 59-64.
- Vacek S., Podrázský V., et Mareš V., 1994. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory. III. Trendy půdního vývoje. Příroda 1: 177-183.
- Vacek S., Podrázský V., et Souček J. 1999. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory, VIII. Příroda 14: 145-167.
- Vágner J. (2017): Monitoring výskytu invazivních neofytů v povodí Zdobnice (CHKO Orlické hory). Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Valdas S., 2009. Příspěvek k poznání našich podzemních hub – I. část: Ascomycota. – Mykol. Listy, Praha, 2009/108: 1-13.
- Věstník MŽP č. 7/2014 – Metodický pokyn sekce OPK MŽP - Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území.
- Vodák V., 1920. Houby chorošovitě (Polyporaceae) v okolí Dobrušky. – Časopis Čs. Houbařů, Praha, 1: 343-346.
- Vojar J., Rozínek R., Krása A., Jeřábková L. & Kloubcová J. (2021): Standardy péče o přírodu a krajinu – Trvalá opatření k zajištění prostupnosti komunikací pro obojživelníky. AOPK ČR, ČZÚ v Praze, Fakulta životního prostředí, 18 pp.
- Vopršalová J. 1985. Státní přírodní rezervace Bukačka – Závěrečná zpráva o lesnickém inventarizačním průzkumu. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
- Vrána K., Maštera J. & al. (2014): Standardy péče o přírodu a krajinu – Vytváření a obnova tůň. AOPK ČR, ČVÚT v Praze, Fakulta stavební, 15 pp.
- Vrána K., David V., Čašek J. & Karnecki J. (2017): Standardy péče o přírodu a krajinu – Výstavba a rekonstrukce malých vodních nádrží přírodě blízkým způsobem. AOPK ČR, ČVÚT v Praze, Fakulta stavební, 18 pp.
- Wagnerová Z., 1976. Inventarizační průzkum flóry a vegetace státní přírodní rezervace „Černý důl“ v Orlických horách. Práce a studie- Přír., Pardubice 8: 93-108.

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

Zákon č. 114/1992, o ochraně přírody a krajiny.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách.

Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje (<https://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/uplne-zneni-zasad-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-po-vydani-aktualizaci-c--1--2--3-a-4-326962/>).

Zatloukalová H. (1984): Floristický výzkum lesních louček na polesí Deštné v Orlických horách. – p. 160, Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Zavadil V., Sádlo J. & Vojar J. (2011): Biotopy našich obojživelníků a jejich management. AOPK ČR, Praha, 178 pp.

Zemanová L., 2010. Inventarizační průzkum mechorostů PR Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Zmrhalová M., Kubešová S., Mudrová R., Novotný I., et Kučera J., 2007. Příspěvek k bryoflóře NPR Trčkov (Orlické hory). Panorama (Z přírody, historie současnosti Orlických hor a podhůří), 15: 38-45.

Žid T., et Čermák P., 2007 Health condition of spruce stands in the Orlické hory Mts. in relation to climatic, anthropogenic and stand factors. Journal of forest science 53(1): 1-12.

7 Přílohy

Rámcové směrnice péče o les v CHKO Orlické hory

V Rámcových směrnících péče o les pro I. a II. zónu CHKO Orlické hory jsou oproti OPRL pro PLO č. 25 (Orlické hory), příp. 26 (Předhoří Orlických hor) zohledněna specifika hospodaření dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších úprav.

I. zóna CHKO

Území, která jsou zařazena do I. zóny CHKO, jsou v některých případech současně chráněna formou MZCHÚ (kategorie NPR, PR a PP). Pro MZCHÚ jsou zpracovány Rámcové směrnice péče o les v plánech péče o jednotlivá konkrétní území a s ohledem na specifické předměty a cíle ochrany jednotlivých MZCHÚ může mít péče o lesy v nich jinou formu než v I. zóně CHKO (i když se jedná o lesní porosty obdobného složení na obdobných stanovištích).

Rámcové směrnice pro I. zónu CHKO jsou určeny pro lokality I. zóny CHKO, které nejsou součástí MZCHÚ nebo jsou součástí MZCHÚ, pro která nejsou v plánech péče o tato MZCHÚ směrnice zpracovány.

Číselné označení cílových HS vychází z přílohy č. 5 k vyhlášce č. 298/2018 Sb. a je v I. zóně CHKO upraveno pro kategorii lesa zvláštního určení, neboť lesy v I. zóně CHKO by mohly být do této kategorie zařazeny jako lesy potřebné pro zachování biologické rozmanitosti.

II. zóna CHKO

Pro území II. zóny jsou zpracovány Rámcové směrnice péče o les pro plošně nejvíce zastoupené cílové HS a jsou určeny pro lokality II. zóny CHKO, které nejsou součástí MZCHÚ. Specifické požadavky vyplývající ze zvláštního zaměření v lesích zvláštního určení (např. v lesích v ochranných pásmech vodních zdrojů) nejsou v rámcových směrnících řešeny.

III. (IV.) zóna CHKO

Pro území III., příp. IV. zóny CHKO nejsou Rámcové směrnice péče o les v Plánu péče o CHKO Orlické hory zpracovány. Pro území III., příp. IV. zóny se přebírají Rámcové směrnice péče o les vypracované ÚHÚL Brandýs nad Labem a uvedené ve schváleném Oblastním plánu rozvoje lesů (OPRL) pro Přírodní lesní oblast č. 25 Orlické hory, příp. 26 Předhoří Orlických hor. Při jejich použití je však nutné promítnout omezení vyplývající ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Vysvětlivky:

Cílová dřevinná skladba (CDS):

V rámci cílového HS optimalizované zastoupení dřevin v mytném věku porostu, které odpovídá přírodním podmínkám souboru. Cílové druhové skladby jsou u jednotlivých dřevin udány v jednotkách procent. Znaménko + vyjadřuje zastoupení nižší než 1 %.

Porostní typ:

Zařazení do porostního typu se provádí podle převládající dřeviny. Není-li pro převládající dřeviny rozlišen porostní typ, řadí se do příbuzného porostního typu, např. KL, JV do „bukového“.

Hospodářský způsob:

- podrovní – při němž obnova lesních porostů probíhá pod ochranou těžného porostu
 - násečný – při němž obnova lesních porostů probíhá na souvisle vytěžené ploše, jejíž šíře nepřekročí průměrnou výšku těžného porostu
 - výběrný – těžba stromů se provádí dle cílových tloušťek tak, aby podporovala obnovu nebo zachování zastoupení celého spektra různě starých stromů na stejné ploše a v patrech pod sebou, a nedochází při ní k tvorbě ploch bez porostu dřevin (pasek); porostní zásoba je stejnoměrně rozmístěná po celé ploše lesa a je zde trvale udržovaný vertikální zápoj korun stromů
- https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%BDb%C4%9Brn%C3%BD_les_-_cite_note-rfr1-1

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory typů (lesní typ)	lesních	Cílový předmět ochrany (biotop)
28 Olšová a jasanová stanoviště na podmáčených půdách	I.	Les zvláštního určení	3L 5U 5L		Horské olšiny s olší šedou, údolní jasanovo- olšové luhy
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
3L	OL 40-70, JS 15-30, SM 10, KL +-2, BR +, OS +, VR +, OLS +, JLV +				
5U	JD 20-30, KL 20-30, BK 10-30, JS 10-25, SM 5-15, JLH +-8, LP +-5, OL +-10				
5L	OL 50-70, SM 10-15, JS 5-15, KL+, JLH+, OLS+				
Porostní typ A			Porostní typ B		
OLŠOVÝ			SMRKOVÝ		
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)			Hospodářský způsob (forma)		
VÝBĚRNÝ, PODROSTNÍ			PODROSTNÍ, NÁSEČNÝ		
Obmýetí*	Obnovní doba*		Obmýetí*	Obnovní doba*	
90-100	20-40		80	20	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Olšiny s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem. Přirozené ekosystémy s odpovídajícím podílem porostů vyšších věkových stupňů a dostatečným objemem odumřelého dřeva ponechaného k zetlení.			Přeměna na lužní olšiny s přirozenou druhovou skladbou věkově a prostorově diferencované s přirozeným vodním režimem.		
Způsob obnovy a obnovní postup					

Jednotlivý až skupinovitý výběr. Přednostně přirozená obnova (včetně vegetativní obnovy), při neúspěchu umělá s využitím dřevin přirozené druhové skladby. Vnášení chybějících dřevin přirozené druhové skladby. Při vnášení stín-tolerantních dřevin CDS, preferovat podsadby, především kvůli eliminaci buřeně. Při obnově zachovat a vytvářet přirozené struktury (ponechat jednotlivé stromy nebo části porostů na dožití, netěžit odumřelé stromy). V břehových porostech jen zdravotní výběr (bezpečné odumřelé stromy ponechat do fyzického rozpadu). V případě výskytu ZCHD (např. bledule jarní) obnovu vždy konzultovat s OOP. Při plošných disturbancích uplatňovat alespoň na části ploch sukcesí.	Přeměna smrkových porostů na přirozené porosty skupinovými sečemi, případně náseky do 0,5 ha. Náseky provádět s ohledem na únosnost půdy zachování vodního režimu půd (mimo veg. období). V částech s vyšším podílem listnáčů, menší obnovní prvky s podporou přirozené obnovy. Umělá obnova s využitím dřevin přirozené druhové skladby. Při obnově zachovat a vytvářet přirozené struktury (ponechat jednotlivé stromy nebo části porostů stanovištně původních druhů dřevin na dožití, netěžit odumřelé stromy stanovištně původních druhů dřevin (včetně neaktivních kůrovcových souší) Při plošných disturbancích uplatňovat alespoň na části ploch sukcesí.
Stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu	
80-100 %, druhy dřevin dle předpokládané cílové druhové skladby Nesnižovat zastoupení dřevin přirozené druhové skladby (považovaných za MZD) při obnově porostu pod součet jejich zastoupení v obnovovaném porostu tak, aby se obnovou nezhoršil současný stav.	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)	
SLT	druh dřeviny
	Dle předpokládané cílové druhové skladby SLT.
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,	
Mechanická ochrana před nežádoucí vegetací ožínáním, Ochrana před zvěří. Při výchově maximálně využívat autoredukční mechanismy, případný zásah cílit na tvorbu a zachování přirozených struktur (přirozená druhová skladba, odumřelé stromy) či podporu významných druhů.	
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb	
Nenarušovat přirozený vodní režim technickými zásahy, obnovovat narušený vodní režim Odumřelé či poškozené stanovištně původní druhy stromů ponechávat in situ do fyzického rozpadu se zohledněním kritéria bezpečnosti osob a majetku – cílový objem min. 40m³/ha, ponechávat doupné stromy (min. 5ks/ha). V případě plošné disturbance lesa zachovat při nahodilé těžbě maximum přírodních struktur – živé, poškozené či odumřelé stromy (včetně kůrovcových souší nebo asanovaného kůrovcového dříví) min. ve výše stanoveném objemu; zachovat existující nálet a nárosty dřevin. Použití biocidů při ochraně lesa je vázáno na povolení výjimky dle ZOPK.	
Poznámka	

Těžbu a soustřeďování dříví realizovat vhodnou technikou (kůň, technika s nízkým tlakem na půdu, lanovkové systémy) a technologií za vhodných klimatických podmínek (zámrz, sucho) tak, aby nedocházelo k nadměrnému poškození půdního povrchu a ostatních složek ekosystému.

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory typů (lesní typ)	lesních	Cílový předmět ochrany (biotop)
40, 42, 44 Exponovaná a kyselá a živná stanoviště středních poloh	I.	Les zvláštního určení	4A, 4B, 4D, 4F, 4N, 4S		Acidofilní bučiny (4N) Květnaté bučiny Suťové lesy
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
4A	BK 50-70, JD 10-20, DB +-8, KL +-20, LP 5-15, HB 0-10, JL 0-3, JS+-1, SM+-1				
4B	BK 50-70, JD 7-20, DB +-8, LP 5-15, HB +-10, KL +-5, JS +-2, JL +-1,				
4D	BK 50-70, JD 7-20, DB +-8, LP 5-15, HB +-10, KL +-5, JS +-2, JL +-1				
4F	BK 50-70, JD 10-20, DB +-8, KL +-20, LP 5-15, HB +-10, JS+-1, JL+-3				
4N	BK 60-70, JD 10-20, DB +-8, LP+-10, KL 0-3,BR +-5				
4S	BK 50-70, JD 7-20, DB +-8, HB +-10, LP 5-15, KL +-5, JL +-1, JS +-2,				
Porostní typ A			Porostní typ B		
BUKOVÝ			SMRKOVÝ		
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)			Hospodářský způsob (forma)		
PODROSTNÍ, VÝBĚRNÝ			PODROSTNÍ, NÁSEČNÝ		
Obmýtlí*	Obnovní doba*		Obmýtlí*	Obnovní doba*	
140	40		100-110	30	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Přírodě blízké porosty acidofilních a květnatých bučin (květnatých bučin na přechodu k suťovému lesu), s věkovou, výškovou a prostorovou diferenciací porostů s pestrou texturou, v nichž je realizováno nepasečné přírodě blízké hospodaření.			Postupné převedení na přírodě blízké ekosystémy acidofilních/květnatých bučin s vysokou ekologickou hodnotou. Provádět přestavby velkoplošných smrkových monokultur na stanovištích přirozených smíšených a listnatých porostů, provádět převody z holosečného hospodářského způsobu na způsob podrostní, příp. výběrný.		

Způsob obnovy a obnovní postup	
Přednostně maloplošný podrovní způsob, okrajové či pruhové clonné seče místy v kombinaci se skupinovými účelovými výběry, postupný přechod k nepasečným způsobům hospodaření. Při obnově zachovat a vytvářet přirozené struktury (ponechat jednotlivé stromy nebo části porostů stanovištně původních druhů dřevin na dožití, netěžit odumřelé stromy stanovištně původních druhů dřevin (včetně neaktivních kůrovcových souší)	Předsunuté skupinové clonné seče pro podporu listnáčů a jedle, příp. náseky. Obnova smrku náseky, příp. clonnou sečí až po zajištění podílu listnáčů a jedle. Při obnově zachovat a vytvářet přirozené struktury (ponechat jednotlivé stromy nebo části porostů stanovištně původních druhů dřevin na dožití, netěžit odumřelé stromy stanovištně původních druhů dřevin (včetně neaktivních kůrovcových souší)
Stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu	
40- 70% druhy dřevin dle předpokládané cílové druhové skladby Nesnižovat zastoupení dřevin přirozené druhové skladby (považovaných za MZD) při obnově porostu pod součet jejich zastoupení v obnovovaném porostu tak, aby se obnovou nezhoršil současný stav. Případně adekvátně zvýšit výše uvedené minimální % MZD.	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)	
SLT	druh dřeviny
	Dle předpokládané cílové druhové skladby SLT.
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,	
Ochrana výsadby a řídky zastoupených listnáčů a jedle v nárostech před zvěří. Výchovou upravovat druhovou skladbu a podporovat jedli a listnáče CDS s menším zastoupením. Pěstební péčí upravovat věkovou, výškovou a prostorovou diferenciaci porostů, tj. podporovat vznik strukturně diferencovaných porostů. V nárostech, mlazinách, tyčovinách ve strukturovaných porostech (s přítomnou horní rodičovskou etáží) probíhá autoregulace	
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb	
Při nahodilé těžbě cíleně ponechávat pro udržení biodiverzity jednotlivé stromy a skupiny k přirozenému rozpadu (při dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, životů a majetku a zohlednění nezbytné ochrany lesa); ponechávat doupné stromy (min. 5ks/ha), zlomy, vývraty a sterilní souše - na obnovním prvku v bukových porostech po těžbách ponechat 10 - 15% z porostní zásoby (tj. zásoby před realizací přípravných či semenných sečí při podrovním HZ) Cílový objem tlejícího dřeva min 40-50 m³/ha	
Poznámka	

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory typů (lesní typ)	lesních	Cílový předmět ochrany (biotop)
50, 52, 54 Exponovaná, kyselá a živná stanoviště vyšších poloh	I.	Les zvláštního určení	5A, 5B, 5N, 5F, 5S, 5K, 5I, 5D, 5H 6A, 6N, 6F,6K, 6I, 6S, 6B, 6D		Acidofilní/květnaté bučiny Horské klenové bučiny Suťové lesy
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
5A	BK 40-70, JD 25-40, SM 2-15, KL+-20, JS+-2, JL+-5, LP+-5				
5B	BK 40-70, JD 30-40, SM 3-15, KL+-8, JL+-1, LP+, JS+				
5N	BK 45-70, JD 15-35, SM 2-15, KL+-2, LP +-2				
5F	BK 40-70, JD 25-40, SM 2-15, KL+-20, LP+-5, JL+-5				
5S	BK 40-70 JD 30-40, SM 3-15, KL+-8, LP +-3, JL +-1				
5K	BK 45-70, JD 20-40, SM 3-15, BR+-1, LP+				
5I	BK 45-70, JD 20-40, SM 3-15, BR +-1, LP+				
5D	BK 40-70, JD 30-40, SM 3-15, KL+-8, JS+, JL+, LP+				
5H	BK 40-70, JD 30-40, SM 3-15, KL+-8, JS+, JL+, LP+				
6A	BK 40-60, JD 25-30, SM 15-30, KL+-20, JL+-1, JS+				
6N	BK 40-60, JD 10-30, SM 20-35, BR +-8, KL +-2				
6F	BK 40-60, JD 20-23, SM 15-30, KL +-20, JL+-5, JR+, JS+				
6K	BK 40, JD 10-30, SM 30-40, BR+-5, JR+				
6I	BK 40, JD 10-30, SM 30-40, BR+-5, JR+				
6S	BK 40-65, JD 20-35, SM 20-35, KL+-8, JR+, JS+, JL+,				
6B	BK 40-65, JD 20-35, SM 20-35, KL+-8, JR+, JS+, JL+-1				
6D	BK 40-65, JD 20-35, SM 20-35, KL+-8, JR+, JS+, JL+-1				
Porostní typ A			Porostní typ B		
BUKOVÝ			SMRKOVÝ		
Základní rozhodnutí					

Hospodářský způsob (forma)		Hospodářský způsob (forma)	
PODROSTNÍ, VÝBĚRNÝ		PODROSTNÍ, NÁSEČNÝ	
Obmýtlí*	Obnovní doba*	Obmýtlí*	Obnovní doba*
140-f	40-nepřetržitá	100- 110	30-40
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty			
Přírodě blízké ekosystémy bučin (suťových lesů) s přirozenou strukturou (vertikální výstavba porostů středně až výrazně diferencovaná).		Zvyšování zastoupení listnatých dřevin přirozené druhové skladby až postupná přeměna na acidofilní a květnaté bučiny (příp. klenové bučiny) s víceetážovou stavbou porostů. Ekologicky stabilní porosty schopné odolávat klimatickým změnám a biotickým disturbancím.	
Způsob obnovy a obnovní postup			
Postup obnovy maximálně přizpůsobit přirozené obnově, umělou obnovu využít k vnášení chybějících dřevin CDS. Převážně maloplošný podrostní způsob, příp. s přechody ke skup. výběrnému. V zachovalých starých bučinách účelový výběr. Postupný přechod k nepasečným způsobům hospodaření. Menší mezery ponechat přirozené sukcesi.		Přeměny SM porostů realizovat dle stavu porostů a potenciálu rozvoje bohatší porostní struktury násečně nebo kombinací podrostního a násečného způsobu. V předstihu uvolnění vtroušených jedinců BK, KL a JD (clonné skupiny), pak náseky nebo okrajová clonná seč.	
Stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu			
40-70% druhy dřevin předpokládané cílové druhové skladby			
Nesnižovat zastoupení dřevin přirozené druhové skladby (považovaných za MZD) při obnově porostu pod součet jejich zastoupení v obnovovaném porostu tak, aby se obnovou nezhoršil současný stav. Případně adekvátně zvýšit výše uvedené minimální % MZD.			
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)			
SLT	druh dřeviny		
	Dle předpokládané cílové druhové skladby SLT.		
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,			
Maximální podíl přirozené obnovy, ochrana nárostů. Mechanická ochrana výsadeb před nežádoucí vegetací vyžínáním (použití herbicidů je vázáno na povolení výjimky dle ZOPK), ochrana před zvěří. V rámci výchovy se zaměřit na cílovou skladbu (podpora JD, KL příp. BK), stabilitu, bohatší a členitější strukturu a výstavbu, podporovat či vytvářet podmínky pro vznik různověkových porostů. V nárostech, mlazinách, tyčovinách ve strukturovaných porostech (s přítomnou horní rodičovskou etáží) probíhá autoregulace.			

Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb
Odumřelé či poškozené stanovištně původní druhy stromů ponechávat in situ do fyzického rozpadu se zohledněním kritéria bezpečnosti osob a majetku - cílový objem min. 40-50 m³ /ha; ponechávat doupné stromy min. 5ks/ha. V případě plošné disturbance lesa způsobené biotickými či abiotickými faktory zachovat při nahodilé těžbě maximum přírodních struktur - živé, poškozené či odumřelé stromy (včetně kůrovcových souší nebo asanovaného kůrovcového dříví) min. ve výše stanoveném objemu, zachovat existující nálet a nárosty dřevin. Použití biocidů při ochraně lesa je vázáno na povolení výjimky dle ZOPK.
Poznámka

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory typů (lesní typ)	lesních	Cílový předmět ochrany (biotop)
56, 58, (46) Podmáčená a oglejená stanoviště středních a vyšších poloh	I.	Les zvláštního určení	5U, 5V, (4V) 6V, 6P, 6O,6G		Květnaté bučiny Acidofilní bučiny Horské klenové bučiny Suťové lesy (5U) (Rašelinné a podmáčené smrčiny (6G))
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
4V	JD 30-40, BK 20-40, DB 15-35, KL +-5, LP 2-15, JS+-2, JL +-1, HB +-5, SM+				
5V	JD 25-40, BK 30-65, SM 5-25, KL+-6, JR+-3, JS +-3, LP+-2,JLH+				
5U	JD 20-30, BK 10-30, SM 5-25, KL 15-30, JS 10-25, JL+-8, LP+-5, OL +-2, JLH+				
6V	JD 25-40, BK 30-65, SM 5-35, KL+-6, JS +-3, JL+-3, LP+-2				
6P	JD 40-65, BK 5-20, SM 10-55, OS +-2				
6O	JD 40-65, BK 10-30, SM 10-45, OS+-3, OL+				
6G	JD 30-60, BK +-10, SM 20-55, OL+-10, KL+-2, OS+-1				
Porostní typ A			Porostní typ B		
BUKOVÝ			SMRKOVÝ		
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)			Hospodářský způsob (forma)		
PODROSTNÍ, VÝBĚRNÝ			PODROSTNÍ, NÁSEČNÝ		
Obmýetí*	Obnovní doba*		Obmýetí*	Obnovní doba*	
140	40		110	30	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					

Přírodě blízké porosty (jedlových) bučin s věkovou, výškovou a prostorovou diferenciací porostů, s pestrá texturou, v nichž je realizováno nepasečné přírodě blízké hospodaření.	Postupné převedení na porosty s přirozenou druhovou skladbou a vysokou ekologickou stabilitou. Provádět přestavby velkoplošných smrkových monokultur na stanovištích přirozených smíšených a listnatých porostů, provádět převody z holosečného hospodářského způsobu na způsob podrostní, příp. výběrný
Způsob obnovy a obnovní postup	
Maximální využití přirozené obnovy, maloplošný podrostní způsob, okrajové či pruhové clonné seče místy v kombinaci se skupinovými účelovými výběry. Postupný přechod k nepasečným způsobům hospodaření.	Předsunuté skupinové clonné seče pro podporu listnáčů a jedle, příp. náseky pro vnos druhů cílové skladby. Náseky provádět s ohledem na únosnost půd a na zachování vodního režimu půd (mimo veg. období). Obnova smrku clonnou sečí po zajištění podílu listnáčů a jedle.
Stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu	
4V, 5U, 5V, 6O, 6V min. 40% 6P min. 35% 6R, 6G 15% druhy dle cílové druhové skladby Nesnižovat zastoupení dřevin přirozené druhové skladby (považovaných za MZD) při obnově porostu pod součet jejich zastoupení v obnovovaném porostu tak, aby se obnovou nezhoršil současný stav. Případně adekvátně zvýšit výše uvedené minimální % MZD.	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)	
SLT	druh dřeviny
	Dle předpokládané cílové druhové skladby SLT.
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,	
Mechanická ochrana před nežádoucí vegetací ožínáním, ochrana před zvěří. Při výchově maximálně využívat autoredukční mechanismy, případný zásah cílit na tvorbu a zachování přirozených struktur (přirozená druhová skladba, odumřelé stromy) či podporu méně zastoupených druhů cílové druhové skladby.	
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb	

Na oglejených a podmáčených stanovištích nenarušovat přirozený vodní režim technickými zásahy, obnovovat narušený vodní režim (omezovat a rušit funkci technických odvodňovacích objektů, obnovovat mokřady). Odumřelé či poškozené stanovištně původní druhy stromů ponechávat in situ do fyzického rozpadu se zohledněním kritéria bezpečnosti osob a majetku - cílový objem min. 40-50 m³/ha. V případě plošné disturbance lesa způsobené biotickými či abiotickými faktory zachovat při nahodilé těžbě maximum přírodních struktur - živé, poškozené či odumřelé stromy (včetně kůrovcových souší nebo asanovaného kůrovcového dříví) min. ve výše stanoveném objemu, zachovat existující nálet a nárosty dřevin. Použití biocidů při ochraně lesa je vázáno na povolení výjimky dle ZOPK

Poznámka Těžbu a soustřeďování dříví realizovat vhodnou technikou (kůň, technika s nízkým tlakem na půdu, lanovkové systémy) a technologií za vhodných klimatických podmínek (zámrz, sucho) tak, aby nedocházelo k nadměrnému poškození půdního povrchu a ostatních složek ekosystému.

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory typů (lesní typ)	lesních Cílový předmět ochrany (biotop)
72 (74,70,76,78) stanoviště horských poloh	I.	Les zvláštního určení	7K, 7S, 7V, 7P, (7F, 7T)	Horské třtinové smrčiny Rašelinné a podmáčené smrčiny Horské papratkové smrčiny
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin				
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)			
7K	SM70-80, JD 3-10, BK15-25, BR+-2, JR+-5			
7S	SM 60-75, JD 5-15, BK 15-25, KL +-4, BR+-2, JR+-2			
7V	SM 60-75, JD 15-35, BK10-25, KL 1-3, BR+, JR+			
7P	SM 65-80, JD 10-30, BK 5-15, BR+-2, JR+-2, KL +			
7F	SM 60-75, JD15-35, BK10-25, KL 1-3, BR+, JR+			
7T	SM 75-93, JD 5-15, BR 1-5, JR+-2			
Porostní typ A				
SMRKOVÝ				
Základní rozhodnutí				
Hospodářský způsob (forma)				
VÝBĚRNÝ				
Obmýtí*			Obnovní doba*	
140-f			40-nepřetržitá	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty				
Přírodě blízké ekosystémy, přirozené ekosystémy podmáčených (okrajově rašelinných) smrčín s přirozenou strukturou (vertikální výstavba porostů středně až výrazně diferencovaná). Udržení strukturních parametrů a druhové pestrosti porostů i v průběhu nepřetržité obnovy porostů.				

Způsob obnovy a obnovní postup	
Účelový výběr s cílem rozvolnit zápoj pro zvýšení stability a připravit porost na přirozenou obnovu. Při umělém zalesnění především podsadbou, hloučkovitě s ohledem na ochranu mateřských stromů, hloubku půdy apod., příp. menší obnovní skupiny. Postup obnovy maximálně přizpůsobit přirozené obnově. Menší mezery ponechat přirozené sukcesi. Doplnovat chybějící druhy cílové druhové skladby.	
Stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu	
Min 20% (7T 15%) dle předpokládané cílové druhové skladby	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)	
SLT	druh dřeviny
	Dle předpokládané cílové druhové skladby SLT.
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,	
Maximální podíl přirozené obnovy, ochrana nárostů. Ochrana přirozeného zmlazení MZD či výsadeb před zvěří. V rámci výchovy se zaměřit na cílovou skladbu (podpora JD, příp. BK), stabilitu zpevňování porostů (hluboké koruny, volnější zápoj) a bohatší a členitější strukturu a výstavbu, podporovat či vytvářet podmínky pro vznik různověkových porostů. V nárostech, mlazinách, tyčovinách ve strukturovaných porostech (s přítomnou horní rodičovskou etáží) probíhá autoregulace	
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb	
V případě plošné disturbance lesa způsobené biotickými či abiotickými faktory zachovat při nahodilé těžbě maximum přírodních struktur. Ponechávat živé, poškozené či odumřelé stromy (včetně sterilních kůrovcových souší nebo asanovaného kůrovcového dříví) min. 40 m ³ /ha - se zohledněním kritéria bezpečnosti osob a majetku. Zachovat existující nálet a nárosty dřevin. V horských polohách omezit nahodilou těžbu pouze na kůrovcem napadené smrky, zbytek ponechat přirozenému rozpadu, s ohledem na bezpečnost osob a majetku.	
Použití biocidů při ochraně lesa je vázáno na povolení výjimky dle ZOPK.	
Poznámka Porosty zjevně geneticky nepůvodní možno obnovovat s nižším obmýtím s využitím náseků.	

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory typů (lesní typ)	lesních	Cílový předmět ochrany (biotop)
01 Mimořádně nepříznivá stanoviště	I. a II.	Les ochranný	4Y, 5J, 5Y, 6Y, 6Z, 7Z		Acidofilní bučiny Suťové lesy (5J) Horské třtinové smrčiny (7Z)
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
4Y	BK 55-70, JD+-5, DB +-10, BO+-5, BR +-5				
5J	BK 45-55, JD 10-35, KL 15-35, SM 5 -25, JL 5-20, LP 5-10				
5Y	BK 45-65, SM 5-35, JD+-10, BR +-5, KL+-2				
6Y	SM 30-50, BK 30-50, JD+-10, BR 5-10, JR+-5, KL+-5				
6Z	SM 30-50, BK, 25-50, JD+-5, BR 5-10, JR+-5, BO +-5				
7Z	SM 70-80, BK 10-20, JD +-5, BR+-5, JR +-5				
Porostní typ A			Porostní typ B		
BUKOVÝ			SMRKOVÝ		
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)			Hospodářský způsob (forma)		
PODROSTNÍ, VÝBĚRNÝ			VÝBĚRNÝ		
Obmýetí*	Obnovní doba*		Obmýetí*	Obnovní doba*	
150-f	40- nepřetržitá		150-f	40- nepřetržitá	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					

Přírodě blízké ekosystémy s vysokou ekologickou hodnotou. Přirozené ekosystémy ponechané bez zásahu (kromě SLT 5J), samovolnému vývoji, s uplatněním zdravotního výběru z důvodu bezpečnosti osob a výchovy porostů s ohledem na ochranný charakter U SLT 5J se uplatňuje usměrňovaný polopřírodní vývoj s upřednostněním samovolně probíhajících přírodních procesů v kombinaci s výběrem jednotlivých stromů až skupinovitým výběrem.	Postupné přiblížení přirozené druhové a prostorové skladbě lesa a přeměna na cílové biotopy s vysokou ekologickou stabilitou s ohledem na zachování ochranné funkce lesa.
Způsob obnovy a obnovní postup	
Přednostně přirozená obnova, orientovaná na přechod k nepřetržité obnovní době. Na méně exponovaných partiích jednotlivý až skupinovitý účelový výběr (podpora přirozené skladby a struktury), příp. až maloplošný podrostní způsob, na exponovaných částech samovolný vývoj.	Obnova maloplošnými prvky - skupinovitý výběr; účelový výběr na podporu přirozené obnovy nedostatkových druhů dřevin.
Stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu	
4Y min. 60% 5J min. 80% 5Ymin.50% 6Ymin 50% 6Zmin 50% 7Z min 20% Využívat dřeviny dle CDS Nesnižovat zastoupení dřevin přirozené druhové skladby (považovaných za MZD) při obnově porostu pod součet jejich zastoupení v obnovovaném porostu tak, aby se obnovou nezhoršil současný stav. Případně adekvátně zvýšit výše uvedené minimální % MZD.	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)	
SLT	druh dřeviny
	Dle předpokládané cílové druhové skladby SLT.
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,	
Mechanická ochrana před nežádoucí vegetací ožínáním, mechanická ochrana před zvěří. Při výchově maximálně využívat autoredukční mechanismy, případný zásah cílit na tvorbu a zachování přirozených struktur (přirozená druhová skladba, odumřelé stromy) či podporu významných druhů.	

Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb
V případě plošné disturbance lesa způsobené biotickými či abiotickými faktory zachovat při nahodilé těžbě maximum přírodních struktur. Ponechávat živé, poškozené či odumřelé stromy (včetně sterilních kůrovcových souší nebo asanovaného kůrovcového dříví) min. 40 m³/ha - se zohledněním kritéria bezpečnosti osob a majetku. Zachovat existující nálet a nárosty dřevin. Použití biocidů při ochraně lesa je vázáno na povolení výjimky dle ZOPK
Poznámka

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory typů (lesní typ)	lesních	Cílový předmět ochrany (biotop)
02 Stanoviště přirozených vysokohorských smrčin pod hranicí stromové vegetace	I. a II.	Les ochranný	8Z, 8T,		Horské třtinové smrčiny Podmáčené smrčiny
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
8Z	SM 95-100, BR+, BK+, KL+, JR+				
8T	SM 85-95, JD +-5, BR +-10, JR+				
Porostní typ A			Porostní typ B		
SMRKOVÝ			Porosty s převahou GND (ostatní jehličnaté)		
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)			Hospodářský způsob (forma)		
VÝBĚRNÝ			PODROSTNÍ, NÁSEČNÝ		
Obmýtlí*	Obnovní doba*		Obmýtlí*	Obnovní doba*	
150-f	40- nepřetržitá		50	40	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Přírodě blízké ekosystémy s vysokou ekologickou hodnotou. Přirozené ekosystémy alespoň na části území ponechané bez zásahu, samovolnému vývoji. Uplatňuje se usměrňovaný polopřirodní vývoj s upřednostněním samovolně probíhajících přírodních procesů v kombinaci s výběrem jednotlivých stromů až skupinovitým výběrem.			Postupné přiblížení přirozené druhové a prostorové skladbě lesa a přeměna na cílové biotopy s vysokou ekologickou stabilitou		
Způsob obnovy a obnovní postup					

Přednostně přirozená obnova orientovaná na přechod k nepřetržité obnovní době. Na méně exponovaných partiích jednotlivý až skupinovitý účelový výběr (podpora přirozené skladby a struktury), na exponovaných částech samovolný vývoj.	Rekonstrukce porostů směřující k obnovení cílové druhové skladby
Stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu	
Do 15% dřeviny dle CDS Nesnižovat zastoupení dřevin přirozené druhové skladby (považovaných za MZD) při obnově porostu pod součet jejich zastoupení v obnovovaném porostu tak, aby se obnovou nezhoršil současný stav.	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)	
SLT	druh dřeviny
	Dle předpokládané cílové druhové skladby SLT.
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,	
Mechanická ochrana před nežádoucí vegetací ožínáním, mechanická ochrana před zvěří. Při výchově maximálně využívat autoredukční mechanismy, případný zásah cílit na tvorbu a zachování přirozených struktur (přirozená druhová skladba, odumřelé stromy) či podporu okrajových druhů CDS.	
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb	
V případě plošné disturbance lesa způsobené biotickými či abiotickými faktory zachovat při nahodilé těžbě maximum přírodních struktur. Ponechávat živé, poškozené či odumřelé stromy (včetně sterilních kůrovcových souší nebo asanovaného kůrovcového dříví) min. 40 m³/ha - se zohledněním kritéria bezpečnosti osob a majetku. Zachovat existující nálet a nárosty dřevin přirozené druhové skladby. Použití biocidů při ochraně lesa je vázáno na povolení výjimky dle ZOPK	
Poznámka	

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory typů (lesní typ)	lesních	Cílový předmět ochrany (biotop)
29 Olšová a jasanová stanoviště na podmáčených půdách	II.	Les hospodářský	3L 5U 5L		Horské olšiny s olší šedou, údolní jasanovo-olšové luhy
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
3L	OL 40-70, JS 15-30, SM +-10, KL +-2, BR +, OS +, VR 0-+, OLS +, JLV +				
5U	JD 20-30, KL 20-30, BK 10-30, JS 10-25, SM 5-15, JLH +-8, LP +-5, OL +-10				
5L	OL 50-70, SM 20, JS 5-15, KL+, JLH+, OLS+, JLV+				
Porostní typ A			Porostní typ B		
OLŠOVÝ			SMRKOVÝ		
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)			Hospodářský způsob (forma)		
VÝBĚRNÝ, PODROSTNÍ			PODROSTNÍ, NÁSEČNÝ		
Obmýti*	Obnovní doba*		Obmýti*	Obnovní doba*	
90	20		80	20	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Olšiny s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem. Přirozené ekosystémy s odpovídajícím podílem porostů vyšších věkových stupňů a dostatečným objemem odumřelého dřeva ponechaného k zetlení.			Přeměna na lužní olšiny s přirozenou druhovou skladbou věkově a prostorově diferencované s přirozeným vodním režimem.		
Způsob obnovy a obnovní postup					

Jednotlivý až skupinovitý výběr. Přednostně přirozená obnova (včetně vegetativní obnovy), při neúspěchu umělá s využitím dřevin přirozené druhové skladby. Vnášení chybějících dřevin přirozené druhové skladby. Při vnášení stín-tolerantních dřevin CDS, preferovat podsadby, především kvůli eliminaci buřeně. Při obnově zachovat a vytvářet přirozené struktury (ponechat jednotlivé stromy nebo části porostů na dožití, netěžit odumřelé stromy. V břehových porostech jen zdravotní výběr (bezpečné odumřelé stromy ponechat do fyzického rozpadu). V případě výskytu ZCHD (např. bledule jarní) obnovu vždy konzultovat s OOP. Při plošných disturbancích uplatňovat alespoň na části ploch sukcesí.	Přeměna smrkových porostů na přirozené porosty skupinovými sečemi, případně náseky do 0,5 ha. Náseky provádět s ohledem na únosnost půdy zachování vodního režimu půd. (mimo veg. období). V částech s vyšším podílem listnáčů, menší obnovní prvky s podporou přirozené obnovy. Umělá obnova s využitím dřevin přirozené druhové skladby. Při obnově zachovat a vytvářet přirozené struktury (ponechat jednotlivé stromy nebo části porostů stanovištně původních druhů dřevin na dožití, netěžit odumřelé stromy stanovištně původních druhů dřevin (včetně neaktivních kůrovcových souší) Při plošných disturbancích uplatňovat alespoň na části ploch sukcesí.
Stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu	
Min. 80%, druhy dřevin dle předpokládané cílové druhové skladby Nesnižovat zastoupení dřevin přirozené druhové skladby (považovaných za MZD) při obnově porostu pod součet jejich zastoupení v obnovovaném porostu tak, aby se obnovou nezhoršil současný stav. Případně adekvátně zvýšit výše uvedené minimální % MZD.	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)	
SLT	druh dřeviny
	Dle předpokládané cílové druhové skladby SLT.
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,	
Mechanická ochrana před nežádoucí vegetací ožínáním, mechanická ochrana před zvěří. Při výchově maximálně využívat autoredukční mechanismy, případný zásah cílit na tvorbu a zachování přirozených struktur (přirozená druhová skladba, odumřelé stromy) či podporu významných druhů.	
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb	
Nenarušovat přirozený vodní režim technickými zásahy, obnovovat narušený vodní režim Odumřelé či poškozené stanovištně původní druhy stromů ponechávat in situ do fyzického rozpadu se zohledněním kritéria bezpečnosti osob a majetku – cílový objem min. 30 m³/ha. V případě plošné disturbance lesa způsobené biotickými či abiotickými faktory zachovat při nahodilé těžbě maximum přírodních struktur – živé, poškozené či odumřelé stromy (včetně kůrovcových souší nebo asanovaného kůrovcového dříví) min. ve výše stanoveném objemu, zachovat existující nálet a nárosty dřevin. Použití biocidů při ochraně lesa je vázáno na povolení výjimky dle ZOPK.	

Poznámka
Těžbu a soustřeďování dříví realizovat vhodnou technikou (kůň, technika s nízkým tlakem na půdu, lanovkové systémy) a technologií za vhodných klimatických podmínek (zámrz, sucho) tak, aby nedocházelo k nadměrnému poškození půdního povrchu a ostatních složek ekosystému.

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory typů (lesní typ)	lesních	Cílový předmět ochrany (biotop)
41, 43, 45 Exponovaná a kyselá a živná stanoviště středních poloh	II.	Les hospodářský	4A, 4B, 4D, 4F, 4N, 4S, 4I, 4K, 4H 5A, 5C		Acidofilní bučiny (4N) Květnaté bučiny Suťové lesy (Skály a droliny)
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
4A	BK 50-70, JD 10-20, DB +-8, KL +-20, LP 5-15, HB +-10, JL +-3, JS+-1, SM+-1				
4B	BK 50-70, JD 7-20, DB +-8, LP 5-15, HB +-10, KL +-5, JS +-2, JL +-1,				
4D	BK 50-70, JD 7-20, DB +-8, LP 5-15, HB +-10, KL +-5, JS +-2, JL +-1				
4F	BK 50-70, JD 10-20, DB +-8, KL +-20, LP 5-15, HB +-10, JS+-1, JL+-3				
4N	BK 60-70, JD 10-20, DB +-8, LP+-10, KL +-3, BR +-5				
4S	BK 50-70, JD 7-20, DB +-8, HB 0-10, LP 5-15, KL +-5, JL +-1, JS +-2				
4I	BK 50-70, JD 7-20, DB+-8, SM +-10, LP+-10, BR+-10				
4K	BK 50-70, JD 7-20, DB+-8, LP+-10, BR+-5				
4H	BK 50-70, JD 7-20, DB+-8, KL +-5, JS, LP, JL				
5A	BK 40-60, JD 25-40, SM 2-15, KL+-20, JS +-2, JL+-5, LP+				
5C	BK 50-80, JD +-20, DB +-8, SM 0-+, KL 0-3, JS +-1, LP +-1, BR+				
Porostní typ A			Porostní typ B		
BUKOVÝ			SMRKOVÝ		
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)			Hospodářský způsob (forma)		
Podrostní, výběrný			Podrostní, (násečný)		
Obmýetí*	Obnovní doba*		Obmýetí*	Obnovní doba*	
130-140	40		100-110	30	

Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty	
Přírodě blízké porosty acidofilních a květnatých bučin (květnatých bučin na přechodu k suťovému lesu), s věkovou, výškovou a prostorovou diferenciací porostů s pestrou texturou, v nichž je realizováno nepasečné přírodě blízké hospodaření.	Postupné převedení na přírodě blízké ekosystémy acidofilních/květnatých bučin s vysokou ekologickou hodnotou. Provádět přestavby velkoplošných smrkových monokultur na stanovištích přirozených smíšených a listnatých porostů, provádět převody z holosečného hospodářského způsobu na způsob podrostní
Způsob obnovy a obnovní postup	
Přednostně maloplošný podrostní způsob, okrajové či pruhové clonné seče, postupný přechod k nepasečným způsobům hospodaření.	Předsunuté skupinové clonné seče pro podporu listnáčů a jedle, příp. náseky. Obnova smrku náseky, příp. clonnou sečí po zajištění podílu listnáčů a jedle.
Stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu	
40- 70% druhy dřevin dle předpokládané cílové druhové skladby	
Nesnižovat zastoupení dřevin přirozené druhové skladby (považovaných za MZD) při obnově porostu pod součet jejich zastoupení v obnovovaném porostu tak, aby se obnovou nezhoršil současný stav. Případně adekvátně zvýšit výše uvedené minimální % MZD.	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)	
SLT	druh dřeviny
	Dle předpokládané cílové druhové skladby SLT.
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,	
Mechanická či chemická (repelenty) ochrana výsadeb a řídce zastoupených listnáčů CDS a jedle v nárostech před zvěří. Výchovou upravovat druhovou skladbu a podporovat jedli a listnáče s menším zastoupením. Pěstební péčí upravovat věkovou, výškovou a prostorovou diferenciaci porostů, tj. podporovat vznik strukturně diferencovaných porostů. V nárostech, mlazinách, tyčovinách ve strukturovaných porostech (s přítomnou horní rodičovskou etáží) probíhá autoregulace	
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb	
Při nahodilé těžbě cíleně ponechávat pro udržení biodiverzity jednotlivé stromy a skupiny k přirozenému rozpadu (při dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, životů a majetku a zohlednění nezbytné ochrany lesa); ponechávat doupné stromy, zlomy, vývraty a sterilní souše - na obnovním prvku v bukových porostech po těžbách ponechat 10 - 15% z porostní zásoby (tj. zásoby před realizací přípravných či semenných sečí při podrostním HZ) Cílový objem tlejícího dřeva min 40 m ³ /ha	
Poznámka	

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory typů (lesní typ)	lesních	Cílový předmět ochrany (biotop)
51, 53, 55	II.	Les hospodářský	5A, 5B, 5N, 5F, 5S, 5K, 5I, 5D, 5H 6A, 6N, 6F,6K, 6I, 6S, 6B, 6D		Acidofilní/květnaté bučiny Horské klenové bučiny Suťové lesy
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
5A	BK 40-70, JD 25-40, SM 2-15, KL+-20, JS+-2, JL+-5, LP+-5				
5B	BK 40-70, JD 30-40, SM 3-15, KL+-8, JL+-1, LP+, JS+				
5N	BK 45-70, JD 15-35, SM 2-15, KL+-2, LP +-2				
5F	BK 40-70, JD 25-40, SM 2-15, KL+-20, LP+-5, JL+-5				
5S	BK 40-70, JD 30-40, SM 3-15, KL+-8, LP +-3, JL +-1				
5K	BK 45-70, JD 20-40, SM 3-15, BR+-1, LP+				
5I	BK 45-70, JD 20-40, SM 3-15, BR +-1, LP+				
5D	BK 40-70, JD 30-40, SM 3-15, KL+-8, JS+, JL+, LP+				
5H	BK 40-70, JD 30-40, SM 3-15, KL+-8, JS+, JL+, LP+				
6A	BK 40-60, JD 25-30, SM 15-30, KL+-20, JL+-1, JS+				
6N	BK 40-60, JD 10-30, SM 40 BR +-8, KL +-2				
6F	BK 40-60, JD 20-23, SM 15-30, KL +-20, JL+-5, JR+, JS+				
6K	BK 40, JD 10-30, SM 30-40, BR+-5, JR+				
6I	BK 40, JD 10-30, SM 30-40, BR+-5, JR+				
6S	BK 40-65, JD 20-35, SM 20-35, KL+-8, JR+, JS+,JL+,				
6B	BK 40-65, JD 20-35, SM 20-35, KL+-8, JR+, JS+, JL+-1				
6D	BK 40-65, JD 20-35, SM 20-35, KL+-8, JR+, JS+, JL+-1				
Porostní typ A			Porostní typ B		
BUKOVÝ			SMRKOVÝ		
Základní rozhodnutí					

Hospodářský způsob (forma)		Hospodářský způsob (forma)	
PODROSTNÍ		PODROSTNÍ, NÁSEČNÝ	
Obmýtlí*	Obnovní doba*	Obmýtlí*	Obnovní doba*
130	40	100- 110	30-40
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty			
Přírodě blízké ekosystémy bučin s přirozenou strukturou (vertikální výstavba porostů středně až výrazně diferencovaná).		Zvyšování zastoupení listnatých dřevin a jedle až postupná přeměna na smíšené porosty s víceetážovou stavbou, schopné odolávat biotickým disturbancím a změnám klimatu.	
Způsob obnovy a obnovní postup			
Přednostně maloplošný podrostní způsob, okrajové či pruhové clonné seče. V případě absence přirozené obnovy, uplatnit maloplošné holosečné (do 0,2 ha či kombinované obnovní prvky s ponecháním části stojících stromů na dožití. Postupný přechod k nepasečným způsobům hospodaření. Přirozená i umělá obnova dřevin cílové druhové skladby (zejména vnášení JD a KL)		Přeměny SM porostů realizovat dle stavu porostů a potenciálu rozvoje bohatší porostní struktury násečně nebo kombinací podrostního a násečného způsobu, či holosečných prvků do 0,5 ha. V předstihu uvolnění vtroušených BK, KL a JD (clonné skupiny), pak náseky nebo okrajová clonná seč.	
Stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu			
40-60% druhy dřevin předpokládané cílové druhové skladby			
Nesnižovat zastoupení dřevin přirozené druhové skladby (považovaných za MZD) při obnově porostu pod součet jejich zastoupení v obnovovaném porostu tak, aby se obnovou nezhoršil současný stav. Případně adekvátně zvýšit výše uvedené minimální % MZD.			
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)			
SLT	druh dřeviny		
	Dle předpokládané cílové druhové skladby SLT.		
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,			
Maximální podíl přirozené obnovy kromě porostů s nevhodným druhovým složením, ochrana nárostů. Mechanická ochrana výsadby před nežádoucí vegetací vyžínáním (použití herbicidů je vázáno na povolení výjimky dle ZOPK), mechanická či chemická (repelenty) ochrana před zvěří. V rámci výchovy se zaměřit na cílovou skladbu (podpora JD, příp. BK), stabilitu, bohatší a členitější strukturu a výstavbu, podporovat či vytvářet podmínky pro vznik různověkých porostů.			
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb			

Odumřelé či poškozené stanovištně původní druhy stromů ponechávat in situ do fyzického rozpadu se zohledněním kritéria bezpečnosti osob a majetku - cílový objem min. 30 m³ /ha. V případě plošné disturbance lesa způsobené biotickými či abiotickými faktory zachovat při nahodilé těžbě maximum přírodních struktur - živé, poškozené či odumřelé stromy (včetně kůrovcových souší nebo asanovaného kůrovcového dříví) min. ve výše stanoveném objemu, zachovat existující nálet a nárosty dřevin.

Použití biocidů při ochraně lesa je vázáno na povolení výjimky dle ZOPK.

Poznámka

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory typů (lesní typ)	lesních	Cílový předmět ochrany (biotop)
57, 59, (47) Podmáčená a oglejená stanoviště středních a vyšších poloh,	II.	Les hospodářský	5U, 5V, (4V) 6V, 6P, 6O,6G, 6R		Květnaté bučiny Acidofilní bučiny Horské klenové bučiny Suťové lesy (5U) (Rašelinné a podmáčené smrčiny (6G))
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
4V	JD 30-40, BK 20-40, DB 15-35, KL +-5, LP 2-15, JS+-2, JL +-1, HB +-5, SM+				
5V	JD 25-40, BK 30-65, SM 5-35, KL+-6, JR+-3, JS +-3, LP+-2				
5U	JD 20-30, BK 10-30, SM 5-25, KL 15-30, JS 10-25, JL+-8, LP+-5, OL +-2				
6V	JD 25-40, BK 30-65, SM 5-35, KL+-6, JS +-3, JL+-3, LP+-2				
6P	JD 40-65, BK 5-15, SM 10-55, OS +-2				
6O	JD 40-65, BK 10-25, SM 10-45, OS+-3, OLS+5				
6G	JD 30-60, BK 0-10, SM 20-55, OLS+-10, KL+-2, OS+-1				
6R	SM 70-90, JD +-2, OL +-8, BR +-2, JR+-1				
Porostní typ A			Porostní typ B		
BUKOVÝ			SMRKOVÝ		
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)			Hospodářský způsob (forma)		
Podrovní, výběrný			Podrovní, násečný		
Obmýetí*	Obnovní doba*		Obmýetí*	Obnovní doba*	
140	40		110	30	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					

Přírodě blízké porosty s přirozenou druhovou skladbou, věkovou, výškovou a prostorovou diferenciací porostů, s pestrou texturou, v nichž je realizováno nepasečné přírodě blízké hospodaření.	Zvyšování zastoupení listnatých dřevin a jedle až postupná přeměna na druhově pestré smíšené porosty s víceetážovou stavbou, schopné odolávat biotickým disturbancím a změnám klimatu.
Způsob obnovy a obnovní postup	
Maximální využití přirozené obnovy v porostech s vhodnou přirozenou skladbou. Maloplošný podrovní způsob, okrajové či pruhové clonné seče. V případě absence přirozené obnovy při snížení zakmenění, upřednostnit podsadby pro zachování vodního režimu. Postupný přechod k nepasečným způsobům hospodaření.	Předsunuté skupinové clonné seče pro podporu listnáčů a jedle, příp. v případě potřeby upřednostnit podsadby, případně uplatnit maloplošné holosečné (do 0,2 ha), násečné či kombinované obnovní prvky. Obnova smrku clonnou sečí po zajištění podílu listnáčů a jedle.
Stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu	
4V, 5U, 5V, 6O, 6V min. 40% 6P min. 35% 6R, 6G 15% druhy dle cílové druhové skladby Nesnižovat zastoupení dřevin přirozené druhové skladby (považovaných za MZD) při obnově porostu pod součet jejich zastoupení v obnovovaném porostu tak, aby se obnovou nezhoršil současný stav. Případně adekvátně zvýšit výše uvedené minimální % MZD.	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)	
SLT	druh dřeviny
	Dle předpokládané cílové druhové skladby SLT.
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,	
Maximální podíl přirozené obnovy kromě porostů s nevhodným druhovým složením, ochrana nárostů. Mechanická ochrana výsadeb před nežádoucí vegetací vyžínáním (použití herbicidů je vázáno na povolení výjimky dle ZOPK), mechanická či chemická (repelenty) ochrana před zvěří. V rámci výchovy se zaměřit na cílovou skladbu (podpora JD, příp. BK), stabilitu, bohatší a členitější strukturu a výstavbu, podporovat či vytvářet podmínky pro vznik různověkých porostů.	
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb	

Na oglejených a podmáčených stanovištích nenarušovat přirozený vodní režim technickými zásahy, obnovovat narušený vodní režim (omezovat a rušit funkci technických odvodňovacích objektů, obnovovat mokřady). Odumřelé či poškozené stanovištně původní druhy stromů ponechávat in situ do fyzického rozpadu se zohledněním kritéria bezpečnosti osob a majetku - cílový objem min. 40 m³/ha. V případě plošné disturbance lesa způsobené biotickými či abiotickými faktory zachovat při nahodilé těžbě maximum přírodních struktur - živé, poškozené či odumřelé stromy (včetně kůrovcových souší nebo asanovaného kůrovcového dříví) min. ve výše stanoveném objemu, zachovat existující nálet a nárosty dřevin. Použití biocidů při ochraně lesa je vázáno na povolení výjimky dle ZOPK

Poznámka Těžbu a soustřeďování dříví realizovat vhodnou technikou (kůň, technika s nízkým tlakem na půdu, lanovkové systémy) a technologií za vhodných klimatických podmínek (zámrz, sucho) tak, aby nedocházelo k nadměrnému poškození půdního povrchu a ostatních složek ekosystému.

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory lesních typů (lesní typ)	Cílový předmět ochrany (biotop)
71 73, 75, 77, 79 stanoviště horských poloh	II.	Les hospodářský	7K, 7S, 7V, 7P, 7F, 7N, 7T, 7R, 7G	Horské třtinové smrčiny Rašelinné a podmáčené smrčiny Horské papratkové smrčiny
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin				
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)			
7K	SM70-80, JD 3-10, BK15-25, BR+-2, JR+-5			
7S	SM 60-75, JD 5-15, BK 15-25, KL +-4, BR+-2, JR+-2			
7V	SM 60-75, JD 15-35, BK10-25, KL 1-3, BR+, JR+			
7P	SM 65-80, JD 10-30, BK 5-15, BR+-2, JR+-2, KL +			
7F	SM 60-75, JD 15-30, BK10-25, KL 5-10, BR+, JR+			
7N	SM 70-80, JD 3-10, BK 15-25, KL 5, BR+-2, JR+-2			
7T	SM 75-93, JD 5-15, BR 1-5, JR+-2			
7R	SM 75-93, JD 5-15, BR 1-5, JR+-2			
7G	SM 75-93, JD 5-15, BR 1-5, JR+-2			
Porostní typ A				
SMRKOVÝ				
Základní rozhodnutí				
Hospodářský způsob (forma)				
PODROSTNÍ, VÝBĚRNÝ				
Obmýetí*			Obnovní doba*	
120-130			40	

Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty	
Dlouhodobým cílem jsou přírodě blízké ekosystémy horských smrčín s vysokou ekologickou hodnotou. Bude uplatňován usměrňovaný polopřírodní vývoj a upřednostňovány samovolně probíhající přírodní procesy s postupným přiblížením přirozené druhové a prostorové skladby lesa	
Způsob obnovy a obnovní postup	
Maloplošné skupinové clonné seče nebo kombinace náseků s okrajovou clonnou sečí. V předstihu úzké pásy nebo skupiny pro BK a JD.	
Stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu	
Min 20% (7T, 7G, 7R 10%) dle předpokládané cílové druhové skladby	
Nesnižovat zastoupení dřevin přirozené druhové skladby (považovaných za MZD) při obnově porostu pod součet jejich zastoupení v obnovovaném porostu tak, aby se obnovou nezhoršil současný stav. Případně adekvátně zvýšit výše uvedené minimální % MZD.	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)	
SLT	druh dřeviny
	Dle předpokládané cílové druhové skladby SLT.
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,	
Maximální podíl přirozené obnovy kromě porostů s nevhodným ekotypem smrku a druhovým složením. Ochrana nárostů. Mechanická ochrana přirozeného zmlazení MZD či výsadeb před zvěří. V rámci výchovy se zaměřit na cílovou skladbu (podpora JD, příp. BK), stabilitu zpevňování porostů (hluboké koruny, volnější zápoj) a bohatší a členitější strukturu a výstavbu, podporovat či vytvářet podmínky pro vznik různověkých porostů. V nárostech, mlazinách, tyčovinách ve strukturovaných porostech (s přítomnou horní rodičovskou etáží) probíhá autoregulace	
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb	
V případě plošné disturbance lesa způsobené biotickými či abiotickými faktory zachovat při nahodilé těžbě maximum přírodních struktur - živé, poškozené či odumřelé stromy (včetně sterilních kůrovcových souší nebo asanovaného kůrovcového dříví) min. 40 m ³ /ha - se zohledněním kritéria bezpečnosti osob a majetku. Zachovat existující nálet a nárosty dřevin.	
Použití biocidů při ochraně lesa je vázáno na povolení výjimky dle ZOPK	
Poznámka Porosty zjevně geneticky nepůvodní možno obnovovat s nižším obmýtím s možným využitím náseků.	